Cena egz. 20 groszy

Przedpłatę za „DZIENNIK BYDGOSKI“ na miesiąc luty r. b. przyjmują listowi w całym kraju do 25 stycznia z zapewnieniem dostawy wszystkich, zwłaszcza pierwszych gazet w nowym miesiącu.

12 stron.

DZIENNIK BYDGOSKI

Do „Dziennika“ dołączamy co tydzień: Tygodnik Sportowy i Dodatek powieściowy. Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 4—7 po południu. Oddział w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 5. Przedstawicielstwa: w Toruniu, ul. Mostowa 17 — w Grudziądzu, ul. Toruńska 22 w Inowrocławiu, Król. Jadwigi 16 w Gdyni, Skwer Kościuszki 24, I ptr.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 2.95 zł. miesięcznie 8.85 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.34 zł. miesięcznie, 10.00 zł. kwartalnie. Pod opaską: w Polsce 6.95 zł., zagranicę 9.25 zł. miesięcznie. Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14. Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Telefony: Nr zbiorowy 2650 (trzy przewody) — Oddział w Bydgoszczy 1299. | Założyciel Jan Teska. | Telefony Przedstaw.: Toruń 1546, Grudziądz 1294, Gdynia 1460, Inowrocław 420

Numer 20 | BYDGOSZCZ, środa dnia 26 stycznia 1938 r. | Rok XXXII.

O polską mądrość polityczną.

Życie polityczne Polski rozwija się w sposób tak dziwny, że wielu zjawisk prawdziwy Polak absolutnie zrozumieć nie może. Ludzie rządzący Polską odznaczają się tym, że ich umysłowość wydaje się nie mieć żadnych związków ani z duszą ani z przeszłością narodu polskiego. Choć mieliśmy w swej historii wiele stron ujemnych, to jednak tyle było w niej momentów jasnych, świadczących dobrze o tkwiącej w umysłowości narodu mądrości, że przydałoby się czynnikom rządzącym głębokie jej studium zwłaszcza wielu urządzeń państwowych ze złotego okresu dziejów naszych.

Przystosowanie polityki naszej do zmienionych warunków w nawiązaniu do tradycji narodu polskiego mogłoby mieć wielkie znaczenie dla dalszego pomyślnego rozwoju i rozwiązania wielu trapiących nas zagadnień. Mówi o tym autor poniższych uwag:

Gdyby Polacy mieli swoją tradycję polityczną mniej na ustach, a więcej w sercu i w mózgu, byli by zapewne najszczęśliwszym narodem na świecie. Jeżeli my Polacy coś z naszych dziejów ojczystych nazywamy wiekopomnym, to tylko po to, by tych rzeczy wiekopomnych nigdy w życiu politycznym nie urzeczywistniać. Konstytucję 3 maja nazywaliśmy dziełem wiekopomnym w czasie zaborów, tymczasem Sejm ustawodawczy Polski niepodległej nie tylko nie wziął jej cennych zasad pod uwagę, lecz po prostu jej istnienie zlekceważył. Znamy dokładnie dzieje polityczne swego narodu, a jednak doszukać się w nich nie umiemy żadnej wielkiej prawdy politycznej, która by i dziś miała swoje wielkie znaczenie.

Każdy młokos polityczny, zabierający głos, chce **nową** Polskę budować i chce w nią postawić nowego Polaka. Jedni głoszą nowoczesny polski nacjonalizm, drudzy narodowy państwowizm, inni jakiś bliżej nieokreślony polonizm, ale nikt nie dociera do sedna tradycyjnej polskiej mądrości politycznej. Polacy kłócą się o totalizm, faszyzm, nacjonalizm, a niestety nie kłócą się o to, co było i co jest polską mądrością polityczną.

Polacy kłócą się nie o Polskę, lecz jakieś Polsce obce doktryny polityczne, którymi chcą Polskę unieszczęśliwić (a raczej po swojemu uszczęśliwiać). Wszyscy kochamy naszą polską Ojczyznę w jej wiekowym znaczeniu, ale ta nasza polska Ojczyzna jako przedmiot naszego kochania, to jakiś dziwnie bezimienny twór, jakaś oderwana od rzeczywistości abstrakcja.

Polskiej przeszłości dziejowej nie kochamy w jej konkretnych instytucjach prawnych. Nie dostrzegamy w jej prawach, ustawach i instytucjach politycznych polskiego geniusza politycznego. Polska swoim istnieniem i swoim postępowaniem politycznym realizowała przez całe wieki **chrześcijański ustrój polityczny.** Dla dawnej Polski polityka nie była „świństwem“, lecz polityka była **stosowaną moralnością publiczną.** Tę moralność publiczną, która była zarazem moralnością chrześcijańską, Polska przez całe wieki mądrzej realizowała niż święte rzymskie cesarstwo (niemieckie) — chcące także realizować etykę chrześcijańską w życiu publicznym.

Średniowieczne cesarstwo realizowało etykę chrześcijańską na sposób totalny, **Polska nigdy totalizmu nie uznawała praktycznie,** gdyż mądrość polityczna kazała Polsce inaczej postępo-

(Ciąg dalszy na str. 2)

Szef O. Z. N. przeciw gen. Żeligowskiemu.

Gen. Skwarczyński uważa akcję komisji wojskowej za słuszną...

Warszawa, 25. 1. (PAT) W dniu wczorajszym ukazało się w prasie oświadczenie, podpisane przez inż. St. Perzanowskiego, tymczasowego przewodniczącego organizacji wiejskiej O. Z. N. okręgu wileńskiego, dotyczące **konfliktu między pos. gen. L. Żeligowskim a znaczną większością komisji wojskowej.**

Stwierdzam, że oświadczenie to ukazało się bez wiedzy i zgody właściwych władz Obozu Zjednoczenia Narodowego, zaś p. inż. St. Perzanowski nie był do ogłaszania enuncjacji tej treści uprawniony. Po zbadaniu sprawy wyciągnę należyte konsekwencje.

Treść oświadczenia inż. St. Perzanowskiego składa się ze stwierdzenia, iż Obóz Zjednoczenia Narodowego nie prowadzi walki z gen. Lucjanem Żeligowskim, że **szereg wysuwanych przez niego postulatów społecznych i gospodarczych O. Z. N. uważa za swoje. Wreszcie, że konflikt w łonie komisji wojskowej czyni wrażenie krzywdy wyrządzonej gen. L. Żeligowskiemu, a nawet idei O. Z. N.**

Uważam za swój obowiązek oświadczyć w tej sprawie co następuje:

Istotnie — O. Z. N. nie prowadzi i nie prowadził walki z gen. L. Żeligowskim, ani też nie podaje w wątpliwość jego zasług. Nie miało też miejsca ze strony O. Z. N. żadne wystąpienie, któreby te momenty kwestionować mogło, bądź też przeciwstawiało się poglądom gen. Żeligowskiego na zagadnienia natury społecznej i gospodarczej. Miała miejsce jedynie **zasadnicza rozbieżność zdań między należącymi do O. Z. N. członkami komisji wojskowej sejmu a gen. L. Żeligowskim w zakresie poglądów na stanowisko naczelnego wodza w państwie.** Posłowie ci dali wyraz tej rozbieżności zasadniczych poglądów w znanym liście oraz w głosowaniu na komisji wojskowej, gdy sprawa przeniesiona została na grunt formalny.

Sytuacja państwowa Rzplitej wymagała od dawna **ustalenia prymatu spraw obrony państwa przed wszystkimi innymi.** Długie lata walczył o to Marszałek Józef Piłsudski. Przekonanie to zadominowało w całym społeczeństwie polskim, co uważać należy za osiągnięcie wielkiej wagi i doniosłości, którego też naruszyć nie pozwolimy. Naturalnym i celowym wyrazem tego prymatu jest określone przez najwyższą władzę państwową stanowisko naczelnego wodza w hierarchii władz.

Stwierdzam tedy, jako szef Obozu Zjednoczenia Narodowego, że **podzielam i akceptuję bez zastrzeżeń stanowisko posłów — członków komisji wojskowej, należących do O. Z. N. — widząc w nim nie jakąkolwiek walkę personalną, lecz stanowcze opowiedzenie się przy słusznej i doniosłej zasadzie.**

(—) Gen. St. Skwarczyński
szef Obozu Zjednoczenia Narodowego.
Warszawa, dnia 24 stycznia 1938 r.

Czerwoni już opuścili Teruel.

Saint Jenan de Luz (PAT). Informacje, pochodzące ze strony wojsk powstańczych stwierdzają, że bitwa pod Teruelem, która przedwczoraj osłabła, **wznowiona została wczoraj ze znacznym nasileniem.** W chwili obecnej miasto Teruel **jest ewakuowane,** a obserwatorzy wojsk gen. Franco donoszą, że miasto jest opuszczone. Zresztą przeniknięcie wojsk powstańczych do miasta Alfambra pozbawiło Teruel jego znaczenia strategicznego.

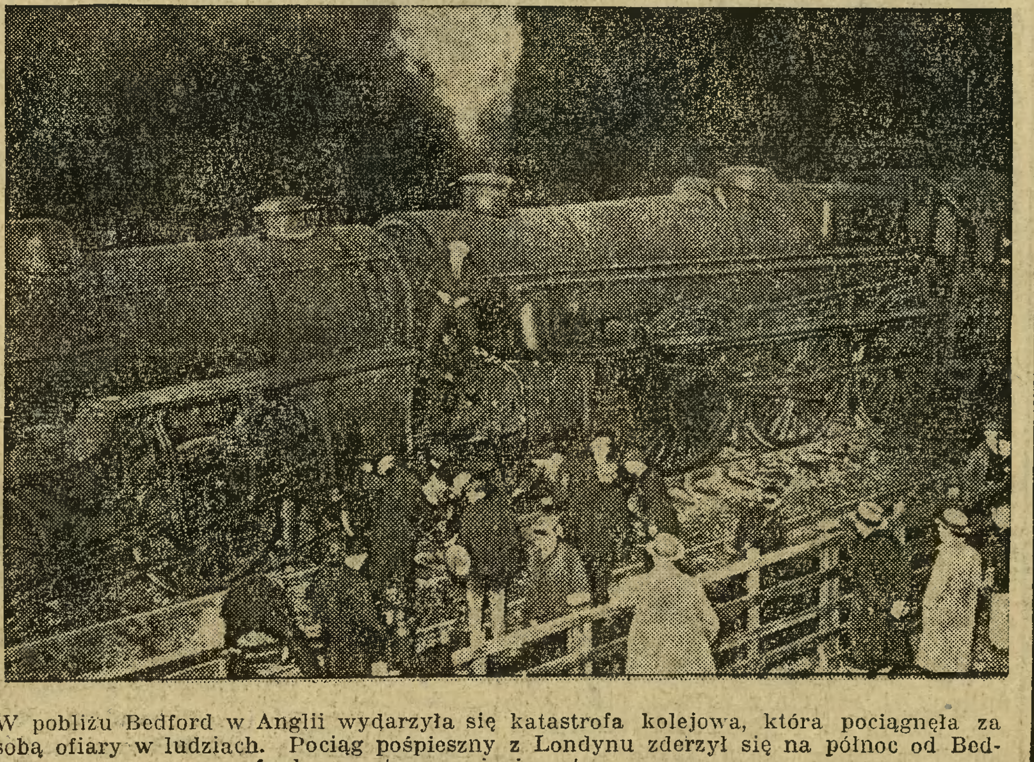
Na północno-wschodnim odcinku Teruelu wojska rządowe zajmują jeszcze dwie silne pozycje: Santa Barbara i Mansueto.

W wojskowych kołach powstańczych uważają, że natarcie wojsk gen. Franco na Teruel ma **znaczenie podrzędne,** gdyż główne operacje zostaną przeprowadzone później. Dzień wczorajszy odznaczał się również ożywioną działalnością lotnictwa. 20 samolotów bombowych bombardowało szereg ważnych obiektów na terytorium Katalonii, wśród nich **4 elektrownie,** dostarczające prąd dla całej Katalonii. Poza tym lotnictwo bombardowało dworzec i wieś Puigcerda oraz dworzec w Port Bou, gdzie spowodowało znaczne szkody. Podczas wczorajszych lotów lotnictwo powstańcze zrzuciło 102 tony materiałów wybuchowych.

Japonia stara się przypodobać chińskiej ludności.

Pekin, 25. 1. (PAT). Rząd tymczasowy Chin Północnych ogłosił w dniu 21 bm. nową taryfę celną, która różni się od dotychczas obowiązującej (i będącej nadal w mocy w reszcie Chin) znaczną obniżką stawek celnych, zarówno przy imporcie jak i eksporcie. **Zniżki do tychczasowych stawek celnych wynoszą conajmniej 25 proc.** w porównaniu do obecnego stanu rzeczy, w niektórych zaś wypadkach **75 proc.** Poza tym niektóre kategorie towarów w eksporcie zostały całkowicie zwolnione od cła wywozowego. (Ponieważ „rząd pekiński“ to Japonia i ponieważ opłaty celne — to najważniejsze obciążenia skarbowe ludności — cel zarządzenia jest jasny — red.).

Katastrofa kolejowa w Anglii.

W pobliżu Bedford w Anglii wydarzyła się katastrofa kolejowa, która pociągnęła za sobą ofiary w ludziach. Pociąg pośpieszny z Londynu zderzył się na północ od Bedford z pustym pociągiem towarowym.

Przedstawiciele prawa niemieckiego w Polsce.

Warszawa, 25. 1. (PAT). Dnia 24 stycznia wieczorem, po jednodniowym pobycie w Poznaniu, **przybył do Warszawy sekretarz stanu w ministerstwie sprawiedliwości Rzeszy niemieckiej prof. dr Schlegelberger** oraz prof. dr Emge, wiceprezes akademii prawa niemieckiego, jako reprezentant ministra Rzeszy H. Franka.

Na dworcu gości niemieckich powitali pp. wiceminister sprawiedliwości, prof. Chełmoński w towarzystwie wyższych urzędników ministerstwa sprawiedliwości i MSZ..

W dniu 25 stycznia goście niemieccy złożą wizyty oficjalne, po czym podejmowani będą śniadaniem przez ministra sprawiedliwości p. W. Grabowskiego. **Minister Schlegelberger wygłosi w wielkiej sali pałacu Staszica odczyt na temat: „Rozwój prawa niemieckiego w Trzeciej Rzeszy“,** po czym odbędzie się obiad i raut w ambasadzie niemieckiej.

O polską mądrość polityczną.

(Ciąg dalszy).

wać. Znała Polska także zasadę, że etyka chrześcijańska obowiązuje wszędzie i wszystkich, przeświadczona była również, że jedynie Bogu miłą religią jest katolicka, ale Polska także wiedziała, że systemu religijnego nie wolno nikomu wbrew jego woli narzucać gwałtem. Stosowała się do tej zasady, choć jej religią państwową była religia katolicka, a Prymas był interrexem (królem w czasie bezkrólewia). Uznawając totalizm teoretyczny, nigdy nie uznawała totalizmu praktycznego. Zbyt wysokie miała Polska pojęcie o „złotej wolności", by ją łamać. „Nic o nas bez nas" — to zasada, w której zamyka się polska mądrość polityczna.

Polska zasada wolnościowa stworzyła specyficznie polskie państwo nie totalne, lecz **pluralistyczne** czyli wielorakościowe, które było czymś w rodzaju skonfederowanych narodów czy plemion. Polski system wolnościowy dawnej Rzplitej nie ma zgoła nic wspólnego z systemem politycznym liberalizmu, opartego na tak zwanej umowie społecznej (contract social). Tenże polityczny liberalizm, uznający tylko państwową władzę centralną a nie uznawający własnowładności ani rodziny, ni gospodarczej społeczności, ni Kościoła, raczej wywłaszczający te instytucje z ich przyrodzonych praw, a obdarzający je pewnymi prawami według własnego widzi mi się, z natury swej już dawno byłby ugrzązł w totaliźmie państwowym, gdyby w praktyce nie była mu się sprzeciwiała reprezentacja narodu w postaci parlamentu.

Bezbożną była doktryna państwowa już od samego zaistnienia „umowy społecznej" (contract social) i jest nią do dnia dzisiejszego, na szczęście sumienie chrześcijańskie posła kładło tej światoburczej doktrynie przeszkody. Gdzie tego sumienia chrześcijańskiego nie było, jak na przykład we Francji, tam totalistyczna doktryna święciła i święci swoje orgie, zwłaszcza w dziedzinie nauczania i wychowania.

Przemysław Mariański.

(Dokończenie zamieścimy w przyszłym numerze „Dziennika").

—— :: ——

Urodzaj na synów.

Rzym, 25. 1. Miasteczko San Giustino w pobliżu Padwy, liczące ok. 6.000 mieszkańców pobiło rekord demograficzny. W miasteczku tym mieszka **178 rodzin, mających ponad 7-miu synów.** Jedna rodzina ma 14-tu synów, jedna 13-tu, 10 — 12-tu, 10 — 11-tu, 23 — 10-ciu, 25 — 9-ciu, 38 — 8-miu i 70 — 7-miu synów.

Egipska para królewska

Król Faruk i królowa Farida po uroczystościach weselnych w Kairo.

Budżet ministerstwa spraw wewnętrznych.

Widmo strajku chłopskiego

jest cieniem polityki rządu.

Młodzież polska, a nie żydzi i ukraińcy, musi mieć miejsce w Polsce. — Czy nie ma sposobu na wojewodę Józewskiego? — Sprawa Związku Nauczycielstwa Polskiego.

(Od własnego sprawozdawcy parlamentarnego).

Warszawa, 25. 1.

Na sejmowej komisji budżetowej **pos. Wojciechowski referował wczoraj budżet ministerstwa spraw wewnętrznych.** Budżet ten w dochodach wynosi 15.038 tys. zł, zaś w rozchodach **210.800.000 zł.**

Młodzież bez przyszłości.

Omawiając doniosły problem młodego pokolenia mówca podkreśla, że **słaby rozwój gospodarczy Polski nie budzi dla młodych ludzi pomyślnych perspektyw.** Z drugiej strony nieodpowiednia polityka personalna, która pozwala na kumulowanie posad i na zatrudnianie dobrze zabezpieczonych emerytów sprawia, że młody człowiek nie może zapracować na chleb. Młodemu pokoleniu chłopskiemu, nie wiadomo dla jakiej racji, utrudnia się wstęp do wyższych szkół i do gimnazjów.

Mówca z uznaniem mówi o tym, **jak to marszałek Śmigły-Rydz uczestniczył w komersie studenckim, ale też zapytuje się natarczywie: kto dziś idzie do młodego pokolenia chłopów i robotników, kto przemawia do ich serca i sumienia i gwarzy z tymi podoficerami przyszłymi armii?** Na to mówca „nie znajdzie odpowiedzi w praktyce działania rządu i obozu rządowego. (W roku bież. jest moda na chłopów w sejmie — red.).

W postępowaniu z młodzieżą uniwersytecką mówca zaleca daleko posunięty liberalizm. **Zwraca się jednak gwałtownie przeciwko młodzieży ONR i Falangi.** Nie pochwala on wystąpień antyżydowskich z pałką i kastetem, ale przypomina żydom, że te wybryki są popełniane przez nasze dzieci, naszą krew i nadzieję, którą prasa żydowska błotem obrzuca. Mimo wszelkie potępianie i represje, młode pokolenie zawsze jest i będzie bliskie naszemu sercu.

Kwestia ukraińska.

Sprawom narodowościowym p. Wojciechowski poświęcił znaczną część swego przemówienia. W odniesieniu do wszystkich mniejszości narodowych, stwierdza on **pozytywny stosunek państwa i narodu polskiego do ich dążeń kulturalno-społecznych.** Stosunek ten jest zależny przede wszystkim od postawy mniejszości wobec państwa.

Strajk chłopski.

Obszernie omówił referent Wojciechowski sprawę **strajku sierpniowego w Małopolsce.** Agitacja Stron. Ludowego znajdowała łatwy posłuch. Opierała się ona na petycji **Nowosieleckiej,** złożonej marszałkowi.

Od tego jednak czasu ferment na wsi jeszcze się pogłębił.

Strajk objął środkową i zachodnią część województwa lwowskiego, prawie całe województwo krakowskie, niektóre starostwa wojew. tarnopolskiego oraz wojew. stanisławowskiego. **Tłumne wystąpienia miały miejsce aż w 14 powiatach.**

W wyniku nieuchronnej akcji represyjnej aresztowano licznych przywódców i

wszczęto dochodzenia przeciwko 2 tys. osób.

Trzej przywódcy otrzymali już wyroki, skazujące ich na kilkuletnie więzienie. **Tylko nie wielka część oskarżonych została uwolniona.** Strajk miał charakter wybitnie **polityczny.** Represje przyszły **za późno** i tym większe było ich nasilenie. **Przelana krew chłopska i późniejsze nazbyt ostre wystąpienia policji, to nie są dodatnie zjawiska w naszym życiu państwowym.** Tak, jak te sprawy stanęły

trzeba akcję strajku chłopskiego uważać za sukces Stron. Ludowego, a za porażkę obozu rządzącego.

Potęguje ona wzrost sił rozkładowych wśród opozycyjnie nastrojonego włościaństwa.

Niektóre **inne żądania przy dobrej woli dadzą się również zaspokoić.** Mówca stanowczo **zaprzecza pogłoskom i twierdzeniom, jakoby strajk chłopski miał charakter komunistyczny. Dochodzenia nie dały żadnych podstaw do takiego wniosku. Przeczy temu obecna linia polityczna ludowców.**

Błąd nie do darowania.

O wypadkach w Małopolsce pos. Krzeczunowicz powiada tak: **rządzić, to znaczy przewidywać,** a sam pan premier przyznał, że rząd nie przewidział dalekonośności tych wypadków. Po tych smutnych doświadczeniach nastąpiło nagłe usunięcie szeregu starostów. Znaleźli się wśród nich tacy, którzy jak najlepiej spełnili swoje zadanie i mogli stać się wzorem, jak należy nie dopuścić do wybryków i przelewu krwi. Ten fakt przyczynił się do **dalszego osłabienia autorytetu władz i do zdezorientowania opinii publicznej.**

Pos. Hyla dodaje od siebie: nie byłoby dobrze, gdybyśmy chcieli zdrowy ruch wiejski, który dziś obserwujemy, zdławić represyjnymi środkami. Nad tą dużą zawieruchą w Małopolsce nie można tak łatwo przejść do porządku dziennego. Premier przyznał, że miał tu miejsce **błąd ze strony rządu.** Wspominał pan premier, że działała tam jakaś mafia. Kto ją stanowi? — tego nie wiemy. Likwidacja tych wypadków musi wzbudzać niepokój. **Praktyki, stosowane przez policję z Golędzinowa nie były takie, jakie można by uznać za usprawiedliwione.**

O policji państwowej.

Wiele się mówiło o policji przy omawianiu wypadków w Małopolsce. Niezależnie od tego jest ona przedmiotem troski pp. posłów.

Referent pos. Wojciechowski powiada, że **po ustąpieniu zaborców winien był od razu zniknąć typ policjanta, gnębiciela ludności.** I obecnie nie jest dobrze, skoro mówca zachęca władze, aby nie ustawały w wysiłkach, by wykształcić nowy typ policjanta.

Pos. Zakrocki cieszy się niewymownie, że wzrosły kredyty na policję o 3 miliony zł, zaś etaty wzrosły o 1.084 osób. Uważa on, że społeczeństwo ma do **policji zaufanie.**

Nieco odmienniej mówi pos. Krzeczunowicz, który **przestrzega, aby policja nie działała samowolnie na wiejskim terenie i nie nadużywała swej władzy.**

Atmosfera w kraju, zatruwana od góry

Pos. Krzeczunowicz nie może sobie zdać sprawy z tego, **dlaczego w Uniwersytetach Ludowych za pieniądze państwowe kształci się najskrajniejszych działaczy bez wiary i etyki katolickiej.** Kosztem funduszu dyspozycyjnego ministra wszczepia się w młodzież idee, które rząd z urzędu zwalcza. Jako przykład mówca przytacza uniwersytet w Gaci. Kierownik tego uniwersytetu był, jak wiadomo, przyjęty przez Pana Prezydenta swego czasu, czemu usiłowano nadać nawet wagę politycznego wydarzenia.

Jedna z organizacji prorządowych **apoteozowała postać Szeli.**

Żydów jest za dużo.

Referent pos. Wojciechowski obszernie omówił zagadnienie żydowskie w Polsce. Zaognienie tej kwestii spowodowane jest przede wszystkim **nadmierną liczbą żydów w Polsce.** Referent jest zdania, że masowy napływ żydów po 1917 r., elementu zupełnie obcego i niczym nie związanego z Polską osłabił więzi uczuciowe, wiążące żydów z Polską. **Polskę należy odciążyć od nadmiaru elementu żydowskiego.** Polska tego nie może załatwić tylko własnymi środkami. Wobec przybyszów nie mamy żadnych państwowych obowiązków. Nasze obowiązki wobec żydów napływowych nie są większe, niż Anglii i Francji.

Komuniści i Bereza.

Pos. Wojciechowski stwierdza, że **ruch komunistyczny zmienił metody działania, stara się przeniknąć do innych organizacyj.** Prężność ruchu komunistycznego osłabła. Przyczyną tego m. in. są wewnętrzne walki w obozie komunistycznym. Masy polskie nastrojone są do ruchu komunistycznego odpornie. Coraz mniej jest ideowców w robocie komunistycznej w Polsce, a coraz więcej płatnych agentów. **Bereza Kartuska stała się środkiem politycznym, stosowanym wyłącznie niemal wobec komunistów.**

Po ostatnich zwolnieniach znajduje się w Berezie **606 osób, w tym komunistów 310, kryminalistów 296.**

Pos. Zakrocki przypomina, że do Berezy wysłano m. in. i przemysłowców budowlanych. Wtedy to wyśrubowane ceny nagle spadły. Mówca jednak obawia się opinii zagranicznej, która gotowa podobne metody uznać za średniowieczne.

Samorząd pod opieką starostów.

Omawiając sprawy samorządowe, referent Wojciechowski zwrócił uwagę, że **stan finansowy miast i wsi uległ pogorszeniu.** Ponadto podnosi on, że zbytnia ingerencja administracji zniekształca samorząd i zniechęca ludność do pracy w samorządzie. W 1938/39 mają być przeprowadzone wybory do wszystkich ciał samorządowych. Wystarczy, jeżeli urzędy administracji będą czuwały nad tym, aby do związków samorządowych nie wkradły się elementy komunistyczne i antypaństwowe.

Jak widzimy referent o sprawach samorządu mówił w wielkim skrócie. Dalsza dyskusja poruszyła cały szereg spraw i bolączek.

Polityka Józewskiego.

Przyszła wreszcie kolej na **omówienie polityki wojewody Józewskiego.** Pos. Urzeczynowicz zwraca uwagę, że sprawa stosunków na Wołyniu została wstydliwie pominięta przez sprawozdawcę. I powiada dalej: pragnę zwrócić uwagę pana premiera na broszurę, która została skonfiskowana i dlatego nie będę cytował z niej ustępów. Jest to broszura Krasickiego p. t. „Polityka wojewody Józewskiego na Wołyniu w świetle cyfr i faktów". Przedstawia ona zagadnienie **cofania się polskości na Wołyniu w tak czarnych cyfrach, że nie można jej czytać bez przerażenia.** Gdyby nawet autor nie zamieścił swoich nieparlamentarnych napadów na ad-

(Ciąg dalszy na stronie 7-ej).

Na marginesie

Poseł Zygmunt Sioda z Bydgoszczy, referując w sejmowej komisji budżetowej budżet ministerstwa sprawiedliwości, wysunął projekt wprowadzenia kary chłosty, stosowanej przy niektórych rodzajach przestępstw. Myśl wznowienia średniowiecznej kary chłosty nie jest nowa. Spotkaliśmy ją już kilkakrotnie w fachowym czasopiśmie sądowniczym. Zrodziła się ona na tle bezradności władz bezpieczeństwa w walce z rosnącą wciąż przestępczością. Po raz pierwszy jednak dopiero teraz pojawiła się w ciałach ustawodawczych i została wypowiedziana w ramach oficjalnego sprawozdania budżetowego.

Oczywiście od projektu poselskiego do jego urzeczywistnienia i wejścia w życie jest daleka droga. Nie przypuszczamy też, aby zbyt prędko spadły pierwsze urzędowe usankcjonowane razy na skórę niepoprawnych przestępców, w każdym razie jednak samo wystąpienie posła Siody świadczy, że idea chłosty pokutuje w społeczeństwie, a przede wszystkim — że jest rozważana przez oficjalne czynniki wymiaru sprawiedliwości... Sądzić bowiem trzeba, że sprawozdawca budżetu nie wystąpił z tak ważnym i rewolucyjnym projektem bez porozumienia z ministrem sprawiedliwości...

Bić, albo nie bić — oto jest pytanie. Ostatnio zdarzało się wprawdzie dość często, że policjanci bili aresztantów — było to jednak przestępstwo, za które winni ponieśli należne kary. Teraz chodzi o co innego: o bicie w imieniu państwa, o postawienie rózgi na straży bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Sprawa chłosty niewątpliwie podzieli społeczeństwo na dwa obozy. Jedni uczynią z tego rozgrywkę zasadniczą, prawie że walkę światopoglądową totalizmu z demokracją. Inni wezmą pod uwagę względy raczej praktycznej natury i — nie robiąc z chłosty kwestii ideowej — będą szukać odpowiedzi na kłopotliwe pytanie w potrzebach życia codziennego.

Wychodząc z takich założeń praktycznych i pozostawiając na uboczu drażliwą sprawę upokarzania człowieka i kultury XX wieku, musimy przyznać, że dzisiaj organom państwowym brak jest skutecznych sposobów walki z przestępczością. Więzienia są przepełnione, zawieszanie wyroków wpływa demoralizująco, policja nie może sobie dać rady i w rezultacie statystyki przestępstw wyglądają z dnia na dzień coraz bardziej przerażająco. Zwłaszcza jeśli chodzi o kradzieże wiejskie, o bójki, o nożownictwo — bardzo by się przydał jakiś skuteczny i przekonywujący środek zaradczy. I dlatego — przy najbardziej nawet humanitarnym, ludzkim nastawieniu — nie należy z góry uważać chłosty za rzecz w dzisiejszych czasach niemożliwą. Oczywiście, że taki silny instrument sprawiedliwości wymagałby czujnego i odpowiedzialnego obchodzenia się. I o tym właśnie trzebaby podyskutować.

—::—

Żydzi stopniowo opuszczają „niegościnny" Gdańsk.

Żydowska agencja telegraficzna rozgłasza, że trzy dalsze firmy żydowskie w Gdańsku przeszły w tych dniach w posiadanie aryjczyków. Pięciu lekarzy-żydów opuściło Gdańsk. W chwili obecnej praktykuje w Gdańsku 21 żydowskich lekarzy i 7 lekarzy dentystów.

—::—

Morderca z Kłecka skazany na 15 lat więzienia.

Gniezno. (fb) W dniu 19 bm. zakończony został przed sądem okręgowym w Gnieźnie sensacyjny proces przeciwko potwornemu mordercy z Kłecka 22 letniemu bezrobotnemu **Józefowi Raniewiczowi,** który zabił w celach rabunkowych 75-letniego starca Antoniego Nowickiego z Kłecka. Przesłuchano 39 świadków i 2 biegłych lekarzy. Sąd po kilkugodzinnej naradzie skazał Raniewicza **na 15 lat więzienia** i utratę praw obywatelskich na przeciąg 10 lat.

Nauczycielstwo broni swych ideałów.

Lekarstwo na... Kolankę

Przed paru dniami sygnalizowaliśmy ukazanie się drugiego poszerzonego wydania broszury Henryka Glassa pt. **„Wpływy Kominternu wśród nauczycieli".** W związku z zapowiedzianym w dniach najbliższych walnym zebraniem Związku Nauczycielstwa Polskiego i odrodzeniem się wśród nauczycieli wpływów p. Kolanko i towarzyszy warto, choć pobieżnie zapoznać się z wywodami cytowanego autora, który przeprowadza bezlitośnie twierdzenie, że

„Jest rzeczą niewąpliwą, że przeważająca większość członków ZNP nie solidaryzuje się z żadną komunistyczną lub prokomunistyczną działalnością na terenie nauczycielskim i szkolnym. Ale jest również rzeczą już oczywistą, że **w ZNP istnieje grupa komunistycznych i prokomunistycznych działaczy,** którzy usiłowali i będą jeszcze usiłowali ZNP wciągnąć na drogę dogodną czerwonej Moskwie, a całkowicie sprzeczną zarówno z interesami Rzeczypospolitej, jak z interesami nauczycielstwa polskiego i polskiej szkoły."

Aby przeprowadzić zbolszewizowanie warstwy inteligenckiej Komintern postanowił położyć silny nacisk na rozwój swej propagandy między innymi wśród nauczycielstwa. Wpływy moskiewskiej organizacji, pozostającej pod rozkazami Stalina, uwydatniają się najsilniej na terenie **Międzynarodówki Pracowników Oświatowych I. T. E.** („L'Internationale des Travaille urs de l'Enseignement I. T. E." Paris).

Sekretarz generalny I. T. E. „stał się posłusznym wykonawcą rozkazów Kominternu" i od razu ogłosił, że „sekcja francuska I T. E. nie wstydzi się — przeciwnie szczyci się — **należeniem do C. G. T. U.** (komunistycznego) i dumna jest z przyłączenia do Międzynarodówki Czerwonych Związków Zawodowych (Profinternu)". (Skrót C. G. T. U. oznacza komunistyczną organizację Confederation Generale Tu Travail Unitaire we Francji).

„Po szczegółowym zestawieniu materiałów charakteryzujących działalność i cele Międzynarodówki Pracowników Oświatowych (I. T. E.), będącej ekspozyturą Kominternu, można z całą ścisłością ustalić że — twierdzi H. Glass — I. T. E.

) propaguje i popiera walkę klas w celu wywołania rewolucji,

2) organizuje strajki na terenie nauczycielskim,

3) dąży do łączności i współpracy rewolucyjnej z innymi organizacjami klasowymi, w szczególności z komunistycznym „frontem ludowym",

4) dąży do przeciwdziałania każdemu rządowi, nie będącym rządem „frontu ludowego" lub rządem komunistycznym,

5) oddziałowuje na młodzież szkolną w duchu klasowym, rewolucyjnym i bezbożnym,

6) w całym działaniu wywrotowym idzie po linii gloryfikacji bolszewickiej Rosji, służy więc interesom rządu sowieckiego,

7) posiada w komitecie wykonawczym „przedstawiciela" Polski,

8) szczyci się przeprowadzeniem strajku nauczycielskiego oraz okupacji szkół w Polsce.

Punkty te p. Glass zestawia z przejawami działalności komunistów jak i niektórych niezorientowanych w istocie toczącej się walki kół nauczycielskich na terenie Związku Nauczycielstwa Polskiego.

ZNP stał się organizacją polityczną pod wpływem grupy ludzi, nastawionych wyraźnie prokomunistycznie.

Dowody: 1) ZNP finasował pismo polityczne „Dziennik Poranny" skrajnie radykalny, niczym właściwie nie różniący się od fołksfrontowego „Dziennika Popularnego" zamkniętego niedawno przez rząd. 2) ZNP zorganizował strajk nauczycieli. 3) ZNP zorganizował uliczne manifestacje przeciw rządowi."

ZNP zwalcza religię. W dniu 23 czerwca 1934 r. zjazd delegatów ZNP powziął następującą uchwałę („Głos Nauczycielski" str. 16—17):

„Zjazd Delegatów Związku Nauczycielstwa Polskiego wyraża opinię o potrzebie zjednoczenia związków młodzieży wiejskiej o pokrewnej ideologii, co przyczyni się do ekonomii środków pieniężnych i pracy działaczy społecznych na wsi oraz **pozwoli stworzyć jednolity front młodzieży wiejskiej, będącej w stanie skutecznie przeciwstawić się wstecznym wpływom na młodzież organizacyj klerykalnych"...**

ZNP uprawiał propagandę na rzecz ZSRR. Sąd Okręgowy orzekł w swoim wyroku: „że uprawia ono (czasopismo „Płomyk" nr 25—36) **propagandę na rzecz Sowietów z zamiarem wytworzenia w umyśle czytelnika bezwarunkowo przychylnego ustosunkowania do ZSRR i panującego w nim układu społeczno-politycznego".**

Prasa sowiecka bierze w obronę zawieszony zarząd ZNP pisząc między innymi:

„Masowe wystąpienie nauczycielstwa polskiego jest wydarzeniem o wielkim znaczeniu politycznym. Świadczy ono o tym, że szerokie masy polskiej inteligencji drobnomieszczańskiej przeszły do otwartej walki politycznej przeciwko reakcji faszystowskiej występującej pod postacią „Obozu Zjednoczenia Narodowego", na którym opiera się rząd".

Centralny Komitet Komunistycznej Partii Polskiej wydał odezwę, w której pisze:

„... oto nastąpił nowy zamach na wolność ludzi pracy: rząd zawiesił Zarząd Główny Nauczycielstwa Polskiego".

Komunistyczna I. T. E. ogłasza list otwarty do strajkujących członków ZNP, przesyłając słowa zachęty i solidarności. Zaczyna się on następująco:

„Drodzy Koledzy. Sekretariat Międzynarodówki Pracowników Oświatowych **z uczuciem gorącej solidarności śledzi przebieg Waszej energicznej walki w interesie szkoły, godności nauczycielskiej i szczęścia(!) dziatwy".**

Dochodzą do tego jeszcze silne wpływy żydowskie w ZNP w poszczególnych agendach ZNP aż się roi od działaczy żydowskich. Wyliczenie ich według broszury Glassa zajęłoby dobrą szpaltę.

Najważniejszy jest jednak wniosek ostateczny. Brzmi on następująco:

1) Na terenie ZNP działa grupa komunistyczna, względnie — komunizująca, która **usiłuje pchnąć ZNP w kierunku wytycznych akcji komunistycznej międzynarodówki pracowników oświatowych I. T. E.**

2) Grupa ta posiadała (a zapewnie jeszcze posiada) tak silne wpływy w ogniwach organizacyjnych ZNP, że nadawała (względnie nadaje) ton całej pracy Związku.

3) Przejawy działalności tej grupy **są zgodne z przejawami wywrotowej działalności I. T. E.**

Czego więc teraz należy oczekiwać od ZNP przed nowym Zjazdem? Wymieniamy tylko trzy ostatnie postulaty Glassa, pod którymi powinien się podpisać każdy bez wyjątku Polak-nauczyciel:

1) Usunięcie żydów z kierowniczych ośrodków ZNP,

2) Zaprzestanie walki z religią na terenie nauczycielskim,

3) Skierowanie wysiłków ZNP do pozytywnej narodowej pracy wychowawczej.

ZAPOWIEDZIANY ZJAZD ZNP ODBYWA SIĘ W BARDZO NIEBEZPIECZNEJ ATMOSFERZE, KTÓRĄ CHARAKTERYZUJE CZĘŚCIOWE WYCOFANIE SIĘ RZĄDU, KTÓRY ZEZWOLIŁ NA UPADEK KOMISARZA MUSIOŁA. GRUPA KOLANKI PROWADZI KONTRATAK I MA NADZIEJĘ NA ODZYSKANIE UTRACONYCH POZYCYJ. CAŁE POLSKIE NAUCZYCIELSTWO NIE Z IMIENIA TYLKO Z DUCHA I GŁĘBOKIEGO PRZEKONANIA **MUSI STANĄĆ DO WALKI.** BRONIĄ, KTÓRĄ SIĘ POWINNO POSŁUGIWAĆ JEST CYTOWANA WYŻEJ BROSZURA. POWINNA ONA ZAPEWNIĆ ŻYWIOŁOM NARODOWYM ZWYCIĘSTWO.

Żydzi w Związku Nauczycielstwa Polskiego

Prasa codzienna ogłosiła listę żydów i osób żydowskiego pochodzenia, zasiadujących w kierownictwie z poszczególnymi agendami ZNP. Listę tę podajemy za „A. B. C." z dnia 18 listopada 1937 r. nr 366 i za „Gońcem Warszawskim" z dnia 18 listopada 1937 r. nr 320.

Prezes sekcji szkolnictwa średniego: Dr Baruch, Bernard, Stefan Mandelbaum Drzewiecki — Drzewieski.

Instytut Pedagogiczny: Wachtel (sekretarz), Barbach, Hertz, Rudniański (wykładowcy).

Polskie Archiwum Psychologii: Muttermilchowa, Wachtel, Markinówna, Sterling, Blaustein, Meyer-Sinlorgowa, Langholc, Baumgarten, Jampoler, Biegeleistein, Bornstein, Salomonówna, Wagmanowa, Grosglickowa, Szeiblet, Tenenbaum, Frydlandówna.

„Ruch Pedagogiczny": Blaustein, Ichheiser, Wachtel, Friedländer, Narbach, Kadler, Brossówna, Langholz, Wajsmanowa, Bergman, Jampoler, Taubenszlag, Oestrich, Nussbaum.

Teatr w szkole: Szpet, Hertz, Silberzwejgowa, Landauowa, Satz, Szfesówna, Tuwim, Wittlin, Kitz.

Praca Szkolna: Langholz, Mezlowa, Berger, Blausteinowa, Brossowa, Cweigenhaft, Kleinerman, Oderfeldówna, Oderfeldowa, Feinstein, Friedmanówna, Hecht, Baumgarten, Halberstadt, Schreiber, Lichtenstein, Szteffer, Birnbaum, Rubinsteinówna.

Pedagogium: Zimmerman, Langholz, Bergamnówna, Friedländer, Elzenberg.

Wychowanie fizyczne w szkole: Rosenberg, Kutznerówna.

Rysunki i zajęcia praktyczne: Gottman.

Śpiew w szkole: Weithorn, Elsnerówna, Reiss,

Gimnazjum: Mandelbaum, Blaustein, Merenholcówna, Friedländer, Hirchberg.

Przewodnik Pracy Społecznej: Langrod, Ryngmanowa, Bardach, Rosenberg.

Przedszkole: Katzówna, Hesslówna.

Szkoła zawodowa dokształcająca: Bardach, Biegeleisen, Ehrlich, Szarc, Lazarfeld.

Praca w klasach łączonych: Eigendorff, Narbach, Emdorffowicz.

W „Teatrze Płomyka": grano sztuki Tuwima i z ilustracją muzyczną Kitschmana, aktorami byli Miller, Szancer.

Wychowawczyni **bursy** dla młodzieży — p. Grodzicka — żydówka.

Nadmienić należy, że wśród dostawców b. zarządu ZNP 80 procent było żydami.

Wobec takiej listy nazwisk wypada zapytać, czy Związek Nauczycielstwa Polskiego jest związkiem nauczycielstwa polskiego czy żydowskiego? Dodać należy, że w Biuletynie Strajkowym ZNP nr 3 z dnia 2 października 1937 r. podano listę pierwszych ofiar na pomoc dla strajkujących i znajdujemy tam m. in. takie nazwiska, jak: Berenson Leon, Słonimski Antoni, Grydzewski Mieczysław, oraz żydowską organizację „Bund". Wszystko żydy!

W Biuletynie Strajkowym Pracowników ZNP nr 10 znajdujemy obronę żydów na wyższych uczelniach.

Zimno wszędzie, głucho wszędzie,

a biedny „Ozon" nawet Koca do okrycia nie ma.

Z kraju

Wylew Warty i Prosny. W powiecie kaliskim Prosna i jej dopływ Spędnia wylała zagrażając wsiom Rajsko i Piwonice, zalewając okoliczne pola i drogę gminną. W powiecie konińskim wylała Warta. Istnieje obawa zatoru pod wsią Rostik. Ludność zabezpieczyła się przed wylewem podwyższając wał ochronny. Na prawym brzegu Warty, w gminie Kramsk w kilku wsiach zalane zostały łąki i pola. Osiedlom ludzkim powódź na razie nie zagraża.

Pomoc dla osiedleńców na Kresach. Bank Gospodarstka Krajowego przyznał 500.000 zł na długoterminowy kredyt budowlany dla kupiectwa chrześcijańskiego na kresach wschodnich oraz zapowiedział możliwość uruchomienia dalszych kredytów na akcję przesiedleńczą.

Nabożeństwa dla katolików Niemców w Wilnie. W kościele św. Anny wzowiono nabożeństwa dla Niemców katolików, zamieszkałych w Wilnie i okolicach. Nabożeństwa takie odbywały się tu i dawniej, lecz przerwane były przed wojną. Obecnie wskutek starań blisko 500 Niemców katolików władze archidiecezji wileńskiej zezwoliły na odprawianie 11 nabożeństw dodatkowych i głoszenie kazań w języku niemieckim.

Sześć miesięcy bezwzględnego więzienia za bicie szyb. Sąd grodzki w Podgórzu pod Krakowem skazał członka Stronnictwa Narodowego, J. Fronczyka, oskarżonego o wybijanie szyb w sklepach żydowskich, na sześć miesięcy więzienia bez zawieszenia.

Nowe kominy dymią w Chorzowie. Państwowa fabryka związków azotowych w Chorzowie uruchomiła trzeci piec karbidowy. Był on już siedem lat nieczynny. 40 nowych robotników uzyskało w ten sposób pracę.

Więźniowie Stronnictwa Ludowego zjeżdżają się. Na dzień 23 bm. został zwołany do Rzeszowa przez szereg czołowych działaczy Stronnictwa Ludowego zjazd tych wszystkich, którzy w roku 1937, w związku ze strajkiem rolnym, byli aresztowani oraz tych, którzy już mają prawomocne wyroki. Na zjazd zaproszono przedstawicieli innych powiatów.

Koło sieczkarki roztrzaskało głowę chłopcu.

Trzemeszno. (mk) Tragiczny wypadek wydarzył się w zagrodzie rolnika Sennego w pobliskiej Gąsawce. 11-letni syn rolnika, powróciwszy ze szkoły do domu udał się do stodoły, gdzie rżnięto sieczkę. W pewnej chwili chłopiec przybliżył się tak niebezpiecznie do koła rozpędowego, że został pochwycony przez nie i kilkakrotnie uderzony głową o klepisko. Głowa została zupełnie roztrzaskana. Śmierć nastąpiła na miejscu.

Rozpacz rodziców po utracie syna nie ma granic.

Ruch polityczny w Mogilnie.

Korespondent mogileński „Dziennika Bydgoskiego donosi: W cukierni p. Sassa odbyło się zebranie informacyjne Związku Młodej Polski, któremu przewodniczył mgr Magiera. Referat o idei Związku wygłosił referent organizacyjny z Poznania. W dyskusji głos zabierali członkowie Stronnictwa Pracy i Stronnictwa Narodowego. Związek młodych sanatorów w Mogilnie nie został zawiązany.

Metropolita Szeptycki przeciw armii polskiej.

Niebywały skandal w Małopolsce Wschodniej.

Lwów, 25. 1. (Tel. wł.) W związku z grecko-katolickim świętem Jordanu, **wybuchł niebywały skandal.**

Dowództwo O. K. we Lwowie w związku z wypadkami, jakie w tej sprawie zaszły, wydało następujący komunikat oficjalny:

„Dowództwo OK we Lwowie chcąc urzeczywistnić zamiar uświetnienia uroczystości Jordanu, zaproponowało władzom cerkiewnym jeszcze w październiku 1937 r. oficjalny udział w tej uroczystości razem ze społeczeństwem cywilnym.

Na skutek uwag władz kościelnych, projekt ten został zmniejszony i miał polegać na uczestnictwie w nabożeństwie przedstawicieli władz wojskowych, żołnierzy obrządku grecko-katolickiego w zwartych oddziałach i asystencji kompanii honorowej.

Stanisławowska kuria biskupia zgodziła się na taki udział wojska.

Na projekt ten nie zgodziła się natomiast lwowska grecko-katolicka kuria arcybiskupia, twierdząc, że **na takie wystąpienie wojska nie pozwalają przepisy kanoniczne, oraz względy polityczne.**

Uzasadnienie to dosłownie brzmi następująco:

„Episkopat zastanawiał się nad tą sprawą i doszedł do przekonania, że ze względu na teraźniejsze naprężenie stosunków politycznych i międzynarodowych nie uważa za wskazane zgodzić się na wprowadzenie tej nowości (?), to jest udziału wojska w święcie Jordanu w obawie przed nieprzewidzianymi **następstwami (?!), jakie mogłyby wydarzyć się wskutek jakiejś nieodpowiedzialnej prowokacji".**

Należy dodać, że wojsko dotychczas zawsze brało udział w tych uroczystościach, a coroczne rozmowy z przedstawicielami kurii grecko-katolickich, dotyczyły jedynie pewnych **modyfikacji z natury ceremonii i porządku wynikających.**

Wobec tego rodzaju oświadczenia udziału wojska w święcie Jordanu na terenie grecko-katolickiej diecezji lwowskiej nie było. Natomiast w diecezji stanisławowskiej wojsko zapraszane przez grecko-katolickich proboszczów brało oficjalnie udział w uroczystościach.

Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że lwowski **metropolita grecko-katolicki Szeptycki wiedział o tego rodzaju odmowie i że on ponosi odpowiedzialność za to, co się stało.** Odmowa metropolitarnej władzy cerkiewnej jest nową ukraińską prowokacją i opinia polska oczekuje wyciągnięcia jak najdalej idących konsekwencji przez rząd polski i armię, w stosunku do kierowników greckiej metropolii we Lwowie.

Jubileusz 25-lecia kapłaństwa

w bież. roku dnia 15 lutego

obchodzą następujący księża naszej archidiecezji:
Józef Chilomer, prob. w Gnieźnie, par. św. Wawrzyńca; prof. Tadeusz Gronwald, nauczyciel religii w Śmiglu; Edmund Gruchała, prob. w Ostrowitem Prymasowskim. Szczepan Janasik, prob. w Bninie; Franciszek Jankowski, prob. w Dembnie nad Wartą. Alojzy Kaluschke, prebendarz w Bydgoszczy; prał. dr Aleksy Klawek, prof. Uniwersytetu J. K. we Lwowie; Józef Kledzik, prob. w Broniszewicach p. Pleszew; Edmund Klitsche, prob. w Pakości; dr Aleksander Kubik, prob. w Chodzieży. Kazimierz Nowak, prob. w Czerwonejwsi pow. Kościan; Stefan Ogrodowski, prob. w Krotoszynie; Marian Piechowski, zakon. Tow. Jezuitów w Poznaniu; dziekan Bartłomiej Piszczygłowa, prob. w Ogalanowie; dr Jan Ściesiński, prob. w Zbąszyniu; Wacław Szałkowski, prob. w Łobżenicy; prof. Edward Warmiński, mag. św. teol. w Poznaniu; Dziek. Mateusz Zabłocki, prob. w Gnieźnie, par. św. Trójcy; prof. Tadeusz Zieliński, prob. w Łubowie pow. Gniezno.

Skazany za obrazę wojska polskiego.

Starogard. (jw) W dniu 19 bm. sąd grodzki rozpatrywał sprawę rolnika Teodora Łopatnika ze Starogardu, oskarżonego o obrazę wojska polskiego. Czynu tego dopuścił się oskarżony w grudniu ub. roku, gdy pluton konnicy przejeżdżał przez jego pole, zasiane żytem. Łopatnik obrzucił żołnierzy stekiem wyzwisk w rodzaju „banda" itp. W wyniku przeprowadzonej rozprawy sąd skazał Łopatnika mimo dotychczasowej niekaralności na 6 miesięcy bezwzględnego więzienia. Rozprawę prowadził sędzia Zawodziński.

Ze świata

Sensację w Sztokholmie wywołała wiadomość o odziedziczeniu spadku przez 100-letniego żebraka narodowości litewskiej. Spadek w wysokości pół miliona funtów szterlingów (13 milion. zł) zapisany mu został przez jego syna, który 40 lat temu wyemigrował do Indyj i zmarł tam w wieku lat 82.

— **„Mobilizacja przemysłowa" Ameryki.** Podsekretarz stanu spraw wojskowych Johnson oświadczył, iż departament wojny przystępuje do „mobilizacji przemysłowej" fabryki broni, amunicji i materiału wojennego celem ustalenia zdolności produkcyjnych przemysłu amerykańskiego na wypadek wojny. Przedmiotem badań jest 20 tys. fabryk, przy czym 10 tys. zakładów najlepiej przystosowanych do produkcji wojennej, powierzone będą specjalne zadania.

— **Dwa samoloty zderzyły się w powietrzu.** W Anglii zderzył się w powietrzu samolot cywilny z wojskowym. Załoga obu samolotów poniosła śmierć. Rozbite maszyny spadły na żwirowisko, gdzie pracowało 20 robotników, którym udało się w ostatniej chwili uskoczyć na bok i uniknąć śmierci.

— **Na pamiątkę pojednania Kościoła z Państwem.** Podczas swego ostatniego miesięcznego zebrania duchowieństwo katolickie diecezji mediolańskiej, obradujące pod przewodnictwem kardynała Schustera, postanowiło przystąpić do budowy nowego kościoła na pamiątkę pojednania Kościoła z Państwem we Włoszech.

— **Powtórne aresztowanie ks. Mayera w Niemczech.** Ks. Wilhelm Mayer, inwalida wojny światowej, został powtórnie aresztowany przez władze narodowo-socjalistyczne. Ks. Mayer od 1933 roku energicznie protestuje przeciwko gwałceniu przez rząd Trzeciej Rzeszy konkordatu ze Stolicą Apostolską. Był on po raz pierwszy aresztowany w roku ubiegłym lecz wskutek usilnych starań wpływowych katolików został zwolniony na podstawie amnestii.

Samowystarczalność armii włoskiej.

Rzym, 25. 1. (PAT) „Gazetta del Popolo" informuje, że program samowystarczalności jest coraz wszechstronniej stosowany w armii włoskiej w dziedzinie zaopatrzenia i wyżywienia. Przy wyżywieniu koni **owies coraz skuteczniej** zastępowany jest **przez paszę treściwą,** fabrykowaną z produktów krajowych przez dwie wytwórnie, znajdujące się w Neapolu i Bolonii. Odzież wojskowa produkowana z wełny otrzymuje **domieszkę sztucznego jedwabiu,** wahającą się od 30 do 50 proc. lub domieszkę lanitalu, dochodzącą do 30 proc. Przy fabrykacji bielizny i sprzętu sanitarnego, na miejsce lnu wprowadzana jest **przędza z konopi.** Tkaniny bawełniane otrzymują domieszkę sztucznego jedwabiu od 10 do 50 proc. Ogólnie przy tkaninach wełnianych **zredukowano wełnę od 30 do 40 proc.,** a przy tkaninach bawełnianych zmniejszono ilość zużywanej **bawełny o 44 proc.**

Arno Alexander.

Gaz U.N.387

POWIEŚĆ SENSACYJNA.

67)

(Ciąg dalszy).

Owszem, zabija się przeciwnika z ukrycia, popełnia się zbrodnie w afekcie, w przystępie zazdrości, notabene, ten ostatni gatunek zabójstw jest beznadziejny, chyba że się używa karabina maszynowego; bo, zważmy: kiedy kobieta decyduje się już zejść z drogi cnoty, na cóż wówczas zda się zamordowanie jednego człowieka?

Morris wciąż uśmiechał się uprzejmie.

— Ma pan rację, panie Devorny — powiedział wreszcie i z niezmąconym spokojem strząsnął popiół z papierosa. — Ani przez chwilę nie miałem zamiaru strzelać do pana. Rewolwer, który trzymam w ręku, pełni niejako rolę strażnika. Nie, dlaczegóż bym miał do pana strzelać? Istnieją inne rodzaje śmierci. Mniej hałaśliwe i trudniejsze do policyjnej ekspertyzy.

— Gaz? — rzucił szybko Devorny.

— Powiedzmy gaz — zgodził się Morris. — Ale dość tego. Teraz proszę o wysłuchanie mnie z tą samą uwagą z jaką ja wysłuchałem przed chwilą pana. Jesteśmy przeciwnikami. Stwierdził pan to przy pierwszym naszym spotkaniu i natychmiast zużytkował pan swoje spostrzeżenie na moją niekorzyść.

— Rozumiem, że mnie pan z tego powodu nienawidzi — zaczął Devorny, ale nie powiedział nic więcej.

— To nieprawda — oświadczył Morris spokojnie i chłodno. — Ocenia mnie pan zupełnie mylnie. Być może myśli pan przy tym o moich słowach w knajpie „Pod dobrą datą". Ale to był tylko podstęp, którego się chwyciłem ze ściśle określonych powodów. Nie, nasz stosunek wygląda inaczej. Jesteśmy przeciwnikami, nie wrogami. Każdy z nas ma określony cel. Moglibyśmy być najlepszymi przyjaciółmi, gdyby nasze cele nie przeciwstawiały się sobie. To do czego ja dążę, pan zwalcza; i na odwrót: pańskim celom ja stoję na przeszkodzie. Każdemu z nas musi zależeć na zniszczeniu przeciwnika; jest to zupełnie zrozumiałe. Przypadkiem należy pan do strony, która dysponuje większą siłą: do policji. Czy policja walczy w tym wypadku o rzeczy słuszne czy niesłuszne, o tym nie będziemy mówić. Nie ma to w tej chwili znaczenia. Ważniejsze jest to, że musi się pan podporządkowywać prawom pańskich sojuszników. Tej właśnie okoliczności zawdzięczam życie. Zgodnie z prawami pańskiej strony nie wolno panu było zabijać mnie i dlatego spróbował mnie pan zniszczyć, zabierając mi wolność.

— Rozumiem tok pańskiego rozumowania — odparł z wolna Devorny. Odeszła go już zupełnie ochota do żartów. — Chce pan teraz zaznaczyć, że zgodnie z prawami pańskiej strony, nie ma powodów, dla których ja miałbym pozostać przy życiu.

— Słusznie! — Morris wydawał się bardzo zadowolony. — Byłby to niewybaczalny błąd, gdybym chciał pana oszczędzać. Zupełnie tak samo, jak mnie udało się uciec, może się poszczęścić i panu. — Chrząknął znacząco. — Tylko w jednym wypadku mógłby pan zachować życie, panie Devorny.

— A mianowicie?

— W wypadku gdyby nasza walka skończyła się decydującym zwycięstwem jednego z nas — powiedział Morris z naciskiem. I ważąc każde słowo ciągnął dalej: — O pańskim zwycięstwie nie może być w obecnych warunkach mowy. Sam pan to przyzna, jako człowiek rozsądny. Zwyciężyć mogę tylko ja. Może pan wybierać: wóz albo przewóz! Albo zdradzi mi pan teraz tajemnicę profesora Mutachory, albo też umrze pan w ciągu najbliższych pięciu minut.

Spokojne te słowa wypowiedziane bynajmniej niegroźnym tonem, zrobiły na Devornym wielkie wrażenie. Zbladł śmiertelnie. Doskonale zdawał sobie sprawę, że Morris nie żartuje i nie cofnie się przed niczym, jeśli żądanie jego nie zostanie spełnione.

— Nie znam tajemnicy profesora Mutachory — powiedział z wysiłkiem.

Jedyną odpowiedzią było niedowierzające wzruszenie ramion.

— Tego mi pan nie dowiedzie — oświadczył Morris po krótkim namyśle. — Jest pan w bliższych stosunkach z profesorem, niż ktokolwiek inny. Cieszy się pan jego bezgranicznym zaufaniem. Nie ulega wątpliwości, że został pan również wtajemniczony w sprawę o którą mi idzie.

— Właśnie, że nie! — Głos detektywa brzmiał głucho. — Może mi pan wierzyć.

— Hm... — Morris spojrzał na niego niemal współczująco. — Jeśli pan uważnie słuchał moich wywodów, w takim razie rozumie pan chyba, że pańska nieświadomość tajemnicy Mutachory musi być przeze mnie traktowana tak samo jak odmowa jej zdradzenia. W obydwu wypadkach muszę pana zgładzić z uwagi na własne bezpieczeństwo.

Ciąg dalszy nastąpi.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Zaopatrywanie okrętów

Zaniedbane źródło bogactwa narodowego.

Zaopatrywanie okrętów — niezmiernie poważne źródło dochodów — jest **w olbrzymim jeszcze stopniu w ręku żydów.** Warto więc zapoznać się bliżej z tą dziedziną gospodarczą, tak **zaniedbaną, niewyzyskaną i zapoznaną przez kupiectwo polskie.**

Omawia ją obszernie bardzo interesujące wydawnictwo Instytutu Bałtyckiego, które świeżo ukazało się na półkach księgarskich: **„Zaopatrywanie okrętów Bolesława Koselnika**

Autor omawia istotę zaopatrywania okrętów, mówi o artykułach dostaw okrętowych oraz ich charakterze, o handlu zaopatrywania okrętów, o okręcie jako rynku zbytu, o organizacji i działalności zaopatrywania okrętów i przepisach w portach obcych.

Artykuły spożywcze służące do zaspokajania codziennych potrzeb załogi statki i ewentualnie pasażerów są to: a) **mięso** świeże i przetwory mięsne, b) **ryby** i przetwory rybne, c) **nabiał i jaja,** d) **pieczywo** i wyroby **cukiernicze,** e) artykuły **kolonialne,** f) **ziemiopłody i warzywa,** g) produkty **przemiału** (mąka, kasza, krupy), h) **napoje** alkoholowe, i) wyroby **tytoniowe,** j) inne artykuły jak **cukier, sól, zapałki** itd.

Artykuły techniczne: pokładowe i maszynowe oraz pędne, smary i woda słodka. Są to zatem: a) **liny, odbijacze, płótno, brezent, koła i pasy ratunkowe, sprzęt łodziowy, kubły, bańki, lampy, latarnie, łańcuchy, bloki, klamry, logi;** b) **flagi** sygnałowe i bandery, rakiety, ognie sygnałowe, aparaty radiowe itp., c) środki do utrzymywania czystości okrętu: **szczotki, mydło, miotły, środki dezynfekcyjne** itd., d) materiał konserwacyjny: farby, lakiery, pokosty, cement, smoła, terpentyna itd., e) narzędzia i różne materiały jak **pędzle, noże** marynarskie, oliwiarki, sondy, śruby, blacha, szczeliwo, ubrania robocze i nieprzemakalne, buty gumowe, rękawice skórzane itd.

Autor omawia obszernie właściwości specjalne jakie muszą posiadać artykuły okrętowe, aby mogły „skutecznie przetrzymać ujemne wpływy na okręcie". A więc **mleko** może być jedynie preparowane przez sterylizację czy też kondensację w hermetycznie zamkniętych puszkach. **Masło** „winno być" wyrabiane ze śmietanki, preparowanej, odpowiednio wyciśnięte z wody aby jej nadmiar nie przyśpieszał jełczenia i należycie opakowane. **Sery** mogą być brane pod uwagę tylko pełnotłuste. **Jaja** w gatunkach eksportowych są dostarczane na statek do odpowiednio chłodzonej komory bezpośrednio z chłodni. Wypiek **chleba** jest uskuteczniony w taki sposób, aby zapobiec szybkiemu czerstwieniu. **Warzywa** dostarcza się na statek bezpośrednio z chłodni.

Kontrahentem przy dokonywaniu transakcji o dostawę towarów jest kapitan statku, lub jeśli chodzi o kontrakty stałe — armator z jednej, a dostawca okrętowy z drugiej strony. **Transakcje te są z reguły gotówkowe i należność bywa regulowana bezpośrednio i niezwłocznie po dokonaniu dostawy na pokład okrętu.** Autor wspomnianej pracy o zaopatrywaniu okrętów stawia wniosek zorganizowania **Związku Dostawców Okrętowych,** który mógłby mieć duży wpływ na sprawne funkcjonowanie tego aparatu gospodarczego. Chodzi m. in. o przeprowadzanie badań nad koniunkturą w portach konkurencyjnych, jak Holtenau, Hamburg, Kopenhaga, Antwerpia, porty skandynawskie i bałtyckie oraz o prowadzeniu w ogóle ramowej polityki zaopatrywania okrętów.

Naszym zdaniem trzeba by dążyć **przede wszystkim do zainkasowania, a zwłaszcza umożliwienia kupcom polskim** akcji w tej dziedzinie gospodarczej. Obecna sytuacja jest tego rodzaju, że poza nielicznymi wyjątkami tylko **potężni kapitaliści żydowscy mogą sobie pozwolić** na tak luksusowy — ale i **złotodajny** interes jakim jest shiphandlerka.

Firmy zaopatrujące okręty podlegają niezwykle ostrym przepisom. I tak np. dostawca okrętowy, który posiada skład tranzytowy dla artykułów zagranicznych winien posiadać kapitał zakładowy w wysokości **co najmniej 100.000 zł.** Firma powinna posiadać na składzie asortyment towarów spożywczych, stanowiący **co najmniej 80% towarów** według listy minimalnej, firma winna się wykazać dokonanymi inwestycjami w wysokości **co najmniej 100.000 złotych** albo winna dokonać inwestycyj w zakresie budowy nowych składów bądź nowych wytwórni (fabryki) lub też chłodni. Inwestycje te **nie mogą wynosić mniej niż 100.000 zł** jeżeliby miały być dokonane w ciągu roku, bądź winny wynosić **200.000 zł** jeżeliby miały być dokonane w ciągu 2—3 lat. Kapitał zakładowy firmy winien stanowić **minimum 200.000 zł** itd.

Tylko firmy odpowiadające tym warunkom będą mogły uzyskać zezwolenie na otwarcie shiphandlerskiego przedsiębiorstwa w Gdyni.

Natomiast w Gdańsku, gdzie przecież obowiązuje to samo ustawodawstwo celnoskarbowe „technika dostaw na statki — pisze p. Koselink — jest bardzo prosta i nie nastręcza dostawcy żadnych trudności. Towar przeznaczony na statek wychodzi ze składu celnego w opakowaniu i zaopatrzeniu przez urzędnika celnego w plombę. Po nałożeniu plomby dany towar może się dostawać na statek w sposób dowolny. W Gdyni natomiast technika dostawy jest bardzo skomplikowana. Towar przeznaczony na statek wychodzi pod konwojem celnym. Przy wydawaniu najmniejszej partii towaru ze składu celnego asystuje urzędnik celny, który dany towar przegląda. Następnie po nałożeniu plomb, towar jest wysyłany na statek w asyście dozorującego urzędnika celnego, który czynność swą kończy dopiero po otrzymaniu kopii deklaracji wydania.

Rzecz zrozumiała, że jak wynika z powyżej przytoczonych uwag, **biurokratyzm szalejący w dziedzinie zaopatrywania okrętów przynosi nieobliczalne szkody** wywołane przez komplikacje spowodowane **powolnością** całej procedury (a okręt czekać nie może!) oraz koszty związane z **niezliczoną ilością zatrudnionego personelu dozorowego,** które to koszty ponosi firma.

Do zaopatrywania okrętów w Gdańsku dopuszczone są także przedsiębiorstwa niezarejestrowane, nie obciążone koniecznością posiadania ogromnych kapitałów zakładowych, **stanowią one niemal 50% firm shiphandlerskich.** „Dostawcy okrętowi w Gdańsku **nie posiadają nawet własnych składów,** korzystają oni pod tym względem z usług zarządu portowego". W jednym i tym samym magazynie podnajmują po prostu komory, gdzie trzymają swoje towary.

Ponieważ Gdańsk i Gdynia stanowią jeden obszar celny, więc rzecz jasna, że **co wolno Gdańskowi, powinno być dozwolone i Gdyni.** Zmiana tych drakońskich przepisów, z którymi zapoznajemy się z omawianego wydawnictwa, wydaje się niezbędną i trzeba, aby się nią **bliżej zainteresował Związek Towarzystw Kupieckich na Pomorzu.** Odnosi się nieprzeparte wrażenie, że przepisy te zostały tak ułożone, aby tylko **wielcy kapitaliści** (a tymi są u nas tylko firmy państwowe oraz żydzi) mogły zaopatrywać okręty. Jeśli chodzi o żydów, to **dostawy z zaplecza sięgające do Gdyni** na pewno zasilają nie chłopów polskich i organizacje spółdzielcze rolne, lecz małomiasteczkowych żydków na całym terenie Rzeczypospolitej.

Dla przykładu, o jak olbrzymie dostawy chodzi, przypomnijmy, że **na pierwszy rejs „Piłsudskiego" zużyto 70.000 jaj** (Gal trzyma w takim sekrecie swoją aprowizację, że niepodobna się dopytać, ile czego zpotrzebuje i gdzie oraz u kogo kupuje; tę pozycję jednak dobrze pamiętamy). Otóż 70.000 jaj na 1 rejs jednego — co prawda najchłonniejszego — okrętu pomnóżmy przez **66 statków handlowych** naszej floty oraz niezliczoną ilość rejsów, które odbywają w ciągu roku i miarę tę przyłóżmy nie tylko do jaj, ale i do wszystkich innych wymienionych powyżej artykułów, wchodzących w skład zaopatrywania okrętów, a będziemy mieć obraz **jak tłusto maszczone życie mieliby polscy chłopi, rzemieślnicy, przemysłowcy i kupcy, gdyby shiphandlerka była w polskich rękach.**

Dotąd polskich kupców trudniących się zaopatrywaniem okrętów jest b. nieznaczny procent. Firmy shiphandlerskie w Gdyni zarejestrowane sądownie są to:

1) **Emteha** (Międzynarodowe Tow. Handlowe, z ramienia którego działają w Gdyni **żydzi obywatele sowieccy,** uzyskujący stałe bezpośrednio w Warszawie zezwolenie na pobyt w Gdyni; 2) **Bership;** 3) **Balta;** 4) **Bacon-Export Gniezno;** 5) **Teodor Rożkowski i Hałpol.**

W Gdańsku zaś: 1) **Behrman i Weiner;** 2) **A. i H. Moschal;** 3) **Export—Import** (Kasprzycki, Tworkowski); 4) **Carl Wolf;** 5) **Kornblum;** 6) **Oskar Mygrin.**

Niezarejestrowane sądownie: 1) **Petters,** 2) **Sorgenfrei,** 3) **Krassiński,** 4) **Corneilson,** 5) **Morphopoulus.**

*

Sądzimy, że wolno się nam starać wobec tego, o wszelkie pieszczotliwe **ulgi,** z których tak hojnie korzystają w naszym państwie **mniejszości.**

W tej dziedzinie bowiem jesteśmy mniejszością i to **najmniejszą z najmniejszych.**

Zofia Żelska-Mrozowicka.

Inwestycje w porcie gdyńskim.

W grudniu 1937 r. wykonano w porcie robót drogowych i kanalizacyjnych na przestrzeni 2.990 m bieżących. W dalszej budowie znajdują się obecnie magazyny nr 9 i 10 Urzędu Morskiego, dom dla urzędników przy ul. Centralnej, budynek gospodarczy przy ul. Warsztatowej, stacja morska. Budowa domu dla kranistów przy ul. Węglowej została już wykończona i robione są instalacje wewnętrzne. Budowa magazynów formy Bloomfields i firmy „Bananas" postępuje nadal. Budowa magazynu firmy Fotter została już ukończona. Nowowybudowany magazyn ma zdolność chłonną około 50 tys. skrzyń i jest specjalnie przystosowany do przechowywania owoców świeżych. W tym celu magazyn wyposażony jest w specjalne urządzenia wentylacyjne i ogrzewnicze. Ponieważ magazyn jest oddalony od basenu torami kolejowymi, firma zainstalowała **specjalne urządzenia przeładunkowe,** składające się z rampy pomocniczej i właściwej instalacji przeładunkowej, żelaznej konstrukcji, zawieszonej nad torami kolejowymi i wciągów elektrycznych. **Na wiszącej konstrukcji żelaznej położone zostały tory,** po których będą jeździły wagoniki, przewożące do magazynu ładunki, zabrane z rampy pomocniczej. Nośność tego wciągu wynosi 1.500 kg. Koszt dokonanej inwestycji przez firmę wyniósł około 350 tys. zł. Jest to pierwsza takiej konstrukcji instalacja przeładunkowa w porcie.

Łapówka jako system handlu.

W jaki sposób żydzi demoralizują stosunki w handlu świadczyć mogą prośby, otrzymywane przez fabryki bydgoskie od ich żydowskich odbiorców na terenie Kongresówki. Brzmią one następująco:

Data templa pocztowego.

Firma . . . .

Niniejszym zwracamy się do W.P. z uprzejmą prośbą o łask. wyasygnowanie nam pewnej sumy jako prowizji od obrotu za rok 1937 naszej firmy z W.P.

Przypuszczamy, że W.P. do prośby naszej łaskawie się przychyli(ą) i najuprzejmiej z góry dziękując, pozostajemy

Z poważaniem
Personel firmy X. Y.

„Jak nie dacie nam łapówki zmusimy naszego szefa, aby przestał u was kupować" — oto istota tej prośby. Ładnie będą wyglądały stosunki w handlu, gdy tego rodzaju metody zaprowadzą się ogólnie. Kupcy przestaną płacić pensje, a ich **personel będzie żył z wymuszonych na dostawcach łapówek!**

Wzrost światowej produkcji złota w 1937 roku.

Światowa produkcja złota w r. 1937 obliczana jest na 35.400 tys. uncyj złota. Oznacza to nowy rekord produkcji złota, która w stosunku do 1936 r., kiedy wynosiła 32.960 tys. uncyj, wzrosła o 7½%. Wobec braku informacji o produkcji złota w Z. S. R. R. w 1937 r. przyjęto za podstawę obliczenia 6 miln. uncyj wobec 5.400 tys. uncyj produkcji złota w Z.S.R.R. w 1936 r.

Nowy most na Wiśle pod Sandomierzem

Komisja techniczna ukończyła już prace nad projektem budowy mostu na Wiśle pod Sandomierzem. Most ten wybudowany zostanie około 300 metrów poniżej obecnego mostu kołowego. Budowa jego rozpocznie się na wiosnę. Przez most biec będzie szosa Warszawa—Lwów. W pobliżu przecięcia szosy z torem kolejowym, projektowana jest budowa dworca kolejowego dla ruchu osobowego, przy czym stary dworzec kolejowy zamieniony zostanie z osobowego na towarowy. W ten sposób nowa stacja kolejowa zbliży się do Sandomierza i Wisły o 1 km. Obecna stacja oddalona jest **o przeszło 3 kilometry.**

Kredyty ulgowe na zakup pasz.

Pomorska Izba Rolnicza zawiadamia, że Państwowy Bank Rolny uruchomił w drugiej połowie grudnia ub. r. kredyt ulgowy w sumie zł 200.000 (160.000 oddział w Grudziądzu i 40.000 zł oddział w Gdyni) na zakup pasz dla rolników dotkniętych klęską wymarznięcia roślin pastewnych.

Pożyczki udzielane będą za pośrednictwem powiatowych Komunalnych Kas Oszczędności i Banków Ludowych względnie bezpośrednio przez oddział w Grudziądzu i Gdyni tam, gdzie nie ma odpowiednich placówek terenowych.

Oprocentowanie dla rolników pożyczkobiorców wynosi 3½%, a pożyczki w całości będą musiały być spłacone po żniwach 1938 r.

Z pożyczek tych mogą korzystać jedynie ci rolnicy, którzy z przyjętych na siebie wobec banku zobowiązań wywiązywali się akuratnie i którzy w okresie wiosennym nie skorzystali jeszcze z ulgowego kredytu.

Wzrasta liczba milionerów i żebraków

W Londynie ogłoszone zostały ostatnio interesujące dane o dochodach ludności W. Brytanii w okresie ostatnich 15 lat, a mianowicie od 1921 r. do 1936 r. Z danych tych wynika, że w roku budżetowym 1935/36 W. Brytania posiadała **85 osób, których dochody przekraczały 100 tys. funtów rocznie,** a więc osoby, które zakwalifikować można jako wielokrotnych milionerów. Liczba osób o rocznych dochodach od 75 do 100 tys. funtów wynosiła 71; od 50 do 75 tys. funtów — 178; od 30 do 50 tys. funtów rocznie — 526 osób.

Równoległe zmiany zachodzą również w pozostałych kategoriach dochodowych. W roku 1935/36 było w W. Brytanii **88.951 osób z rocznym dochodem ponad 2 tys. funtów,** (ca 50 tys. zł, co zapewnia w Anglii dostatne utrzymanie, jak w Polsce za połowę tej sumy), w tej liczbie było 17.056 osób z rocznym dochodem ponad 5 tys. funtów.

Z drugiej jednak strony wzrasta liczba osób, otrzymujących z kas gminnych zapomogi dla ubogich, których nie należy mieszać z zapomogami dla bezrobotnych. W Anglii i Walii korzystało z tych zapomóg dla ubogich w dn. **1 stycznia 1914 r. 761.578 osób, dn. 1 stycznia r. ub. zaś prawie dwa razy tyle, bo 1.407.483.** Dla Szkocji dane te wynoszą 105.245 osób, w r. 1913 oraz 365.578 osób w r. 1936. Ogólny koszt tych zapomóg w Anglii i Walii wzrósł z 14,9 miln. funtów w r. 1913 do 44,4 miln. w r. 1936.

Na jednego człowieka w Anglii, który opływa w dostatki, przybywa więc 20 żebraków. Ładny stosunek.

Nowy wielki piec hutniczy „Piłsudski".

Nowy wielki piec hutniczy „Piłsudski", uruchomiony w październiku ub. roku, osiągnął już, a nawet przekroczył preliminowaną produkcję 350 ton surówki żelaza na dobę. Nastąpiło to po okresie prób nad dostosowaniem odpowiednich rud krajowych i zagranicznych, jak i sposobów prowadzenia pieca oraz po odpowiednim przyuczeniu i wprawieniu załogi, która musiała opanować szereg precyzyjnie działających mechanizmów i urządzeń, nigdzie dotychczas w Polsce niestosowanych. Na ogół dotychczasowa dzienna produkcja wielkich pieców w Polsce wynosiła poniżej 200 ton.

Zasługuje na uwagę, że cała obsada tzw. mistrzów ruchu, sprawująca stałe i bezpośrednie kierownictwo nad piecem, składa się w hucie „Piłsudski" z młodych hutników, absolwentów Państwowej Szkoły Górniczo-Hutniczej, odpowiednio przez kierownictwo wielkich pieców wyszkolonych.

W ten sposób została udowodniona kwestionowana dotychczas, ze względu na jakość polskiego koksu, możliwość istnienia w Polsce większej jednostki produkcyjnej, jaką jest nowy wielki piec.

Koks, używany w hucie „Piłsudski", jest wytwarzany w nowych, przed kilku laty wybudowanych koksowniach.

Wydawnictwa gospodarcze.

Ataki na politykę monetarną naszego rządu ponawiają się z coraz innej strony. Rynek wydawniczy poza „Mitem złotej waluty" notuje dwie pozycje, z których jedna jest bardziej popularnym ujęciem naszych niedomagań, druga zaś bardziej teoretycznym. Prof. Stanisław Grabski wydał zbiór swych artykułów pt. **„Ku lepszej przyszłości"** (Wyd. „Rój", w Bydgoszczy u Gieryna). W jaskrawych barwach maluje powiększającą się nędzę Polski i nieprzemyślaną politykę rządu, czepiająca się jak pijany płotu polityki goldstandartu, tj. waluty opartej o złoto, podczas, gdy cały świat strącił złoto z piedestału i idzie siedmiomilowymi krokami ku postępowi. Te same twierdzenia rozważa z naukowego i bardziej teoretycznego punktu widzenia znakomity znawca zagadnień walutowych p. Feliks Młynarski w książce pt. **„Proporcjonalizm ekonomiczny"** (Inst. Wyd. „Biblioteka Polska"). Prace te razem z cytowanym „Mitem złotej waluty" Zdziechowskiego (Inst. Wyd. „Biblioteka Polska") stanowią całość. Ich argumenty są nie do odparcia. I jeżeli nasz rząd idzie inną drogą — trzeba to przypisać nieudolności w stwarzaniu nowych śmiałych decyzji. Ale to jest już kwestia polityczna, nie gospodarcza. (s).

Obrazki z życia Rosji Sowieckiej.

PRODUKCJA NA OKO.

Zarobki groszowe. — Zamiast wynagrodzenia kary.

O przemyśle wojennym Sowietów pisano już cuda. Ale nie wszystko — podobno — jest tak wspaniałe, jak się wydaje. Oto dziennik „Maszynostrojenje" (Budowa maszyn) na przykładzie jednego zakładu wykazuje, na jakie dolegliwości cierpi ten przemysł sowiecki. W konkretnym przypadku ustalono, że wydział pieców martenowskich zakładów im. Stalina pracują źle. Znaczna część produkcji jest zabrakowana. Tymczasem zakłady te wyrabiają specjalną stal gatunkową, to też braki są tu niedopuszczalne. Idzie bowiem o przemysł obronny. Rewizja zakładu ustaliła, że w wydziale pieców martenowskich nie ma... ani jednego przyrządu kontrolnego lub mierzącego.

Wszystko odbywa się „na oko".

W tych warunkach, zaznacza dziennik, można tylko podziwiać, że zakład w ogóle może coś produkować.

Z notatki tej wynikałoby, że zarówno dyrekcja jak i robotnicy specjalnie nie przemęczają się. Mają cudowne życie. Tyle, że trzeba od czasu do czasu... wysłać statystykę o wypełnieniu planu na przykład w 110%!

Tak jednak nie jest.

Dobrze dzieje się tylko komunistycznym biurokratom. Prawdziwy robotnik tęskni za czasami, w których nie było „proletariackich" zbawców i „wspólnej" własności.

Podlega bowiem obecnie takiemu wyzyskowi, jakiego sobie nawet nie można wyobrazić.

To też do dzienników sowieckich ciągle napływają skargi robotników na ten nieludzki wprost wyzysk, panujący w niektórych gałęziach pracy, a zwłaszcza na system kar pieniężnych, wymierzanych robotnikowi zupełnie dowolnie przez każde „naczalstwo"..

Podajemy dwa typowe przykłady:

Mechanik Bołdyrew, pracując na Pławnieńskiej stacji maszynowo-traktorowej, **zarobił przez sezon letni 450 rubli** a wymierzono mu... **900 rubli kar.** Inny mechanik tejże stacji, Zarudniew, zarobił przez sezon 399 rubli, kar zaś wymierzono mu 1.093 rubli!!

Już same cyfry zarobków całosezonowych wykazują, jaki jest los nawet wykwalifikowanego robotnika sowieckiego. System kar dopełnia reszty. Lecz ci, którzy uniknęli kar, nie wychodzą na tym lepiej, bo, jak podaje „Izwiestia", zadłużenie dwóch tylko okręgów — Dońskiego i Kubańskiego — w stosunku do mechaników rolnych wyniosło przez sezon 9 milionów 727 tys. rubli. Inaczej mówiąc, nie zapłacono robotnikom ani grosza; dopisano im jeszcze „kary" i na tym koniec!!!

Ten mały obrazek doskonale wyjaśnia, co jest chronicznym i nieuleczalnym niedomaganiem sowieckiej gospodarki.

Tak się dzieje w „przemyśle" rolnym. Nie lepiej jest i gdzie indziej.

Opisy wyników „stachanowskich" i cały szereg innych danych z pism sowieckich, pozwala ustalić wysokość zarobków przemysłowych robotników w ZSRR.

Są oni nędzarzami w porównaniu z bezrobotnymi każdego innego kraju.

Zestawiając cyfry sowieckich sprawozdań oficjalnych ustalamy w przybliżeniu faktyczne, realne zarobki robotników sowieckich.

Średni zarobek robotniczy w roku 1937 wahał się między 115 a 231 rubli. W roku 1913-ym średnia płaca robotnicza wynosiła 24 ruble i 30 kopiejek.

Siła nabywcza rubla sowieckiego w porównaniu z przedwojennym zmniejszyła się około 20 razy. Porównywując więc płace r. 1913 z płacami 1937, dochodzimy do wniosku, że obecna płaca robotników wyższej kategorii — 231 rubli — w przeliczeniu na ruble przedwojenne wynosi **10 rubli 50 kop.,** znaczy to, że spadła przeszło o połowę!! Robotnicy niższej kategorii **nie zarabiają nawet na utrzymanie.** Stachanowska praca i pusty brzuch — oto realne „zdobycze" robotnika sowieckiego po „zwycięskiej rewolucji".

Smutnie wygląda to zwycięstwo świata pracy.

Produkcja na oko, zarobki groszowe, a w nagrodę kary!

Nowy znaczek niemiecki.

Dla uczczenia przypadającej w dniu 30-go stycznia br. piątej rocznicy rewolucji narodowej poczta niemiecka wypuściła specjalny znaczek okolicznościowy.

Z życia fok.

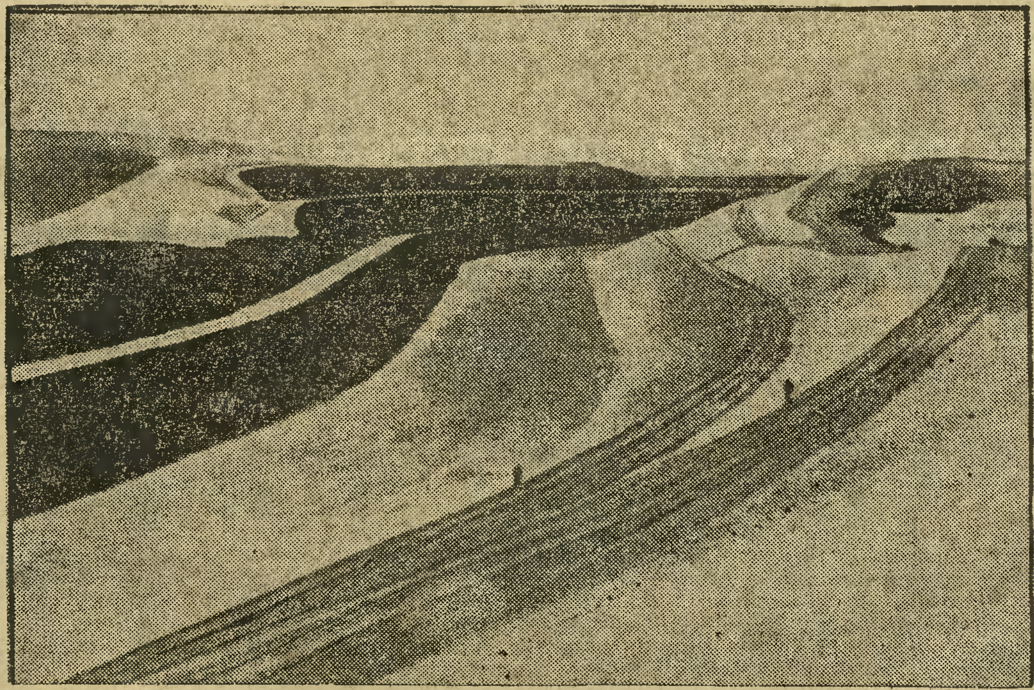
„Chodząc po tym olbrzymim polu" — pisze inż. Centkiewicz — muszę uważać, aby noga nie wpadła mi w niewielkie otwory w lodzie, których jest tu mnóstwo. Są to miejsca, przez które foki czerpią powietrze, gdy cała powierzchnia morza pokryje się jednolitym pancerzem. W młodym lodzie foka przebija sobie otwory, aby móc przez nie uzupełniać co pewien czas zapas świeżego powietrza w swych płucach. W miarę jak lód staje się coraz grubszy, foka — podpływając — ciepłem swego ciała wytapia otwór, który od strony wody przybiera zrazu kształt głowy foczej, a później wydłużonego dzwonu.

Widzę jak na krótką chwilę w otworach takich ukazują się nosy fok. Przypominam sobie o ciekawym sposobie polowania na foki stosowanym przez Eskimosów.

Nad otworem powietrznym umieszczają oni kawałek kości oblepionej puchem. Gdy foka podpłynie, oddechem porusza puch i w ten sposób sygnalizuje swoją obecność. Eskimos rzuca wtedy w otwór harpun. Trzeba mieć wielką wprawę, aby taki ślepy cios był celny. Czasami całymi godzinami musi myśliwy oczekiwać w zupełnym bezruchu, aż zwierze podpłynie właśnie do jego otworu".

Takich i innych obserwacji w „Białej Foce" wspomnieniach inż. Centkiewicza z wyprawy na norweskim statku „Isfjell" na Morze Białe — jest mnóstwo. Dowiadujemy się z nich, że w dzisiejszych czasach człowiek musi jeszcze zwalczać wielkie niebezpieczeństwa. Nie ma roku, aby jeden z takich statków nie zatonął. „Isfiell" też ratuje się cudem z okowów spiętrzonego burzą lodu. „Biała Foka" została ładnie przez „Rój" wydana (w Bydgoszczy u Gieryna) i ozdobiona mnóstwem interesujących fotografii.

Woda na pustyni.

W Stanach Zjednoczonych ukończono budowę bardzo ciekawie pomyślanego kanału o długości 130 km, którego zadaniem jest dostarczenie wody z rzeki Colorado — pustynnym okolicom południowej Kalifornii.

Pielęgniarze Ojca św.

Miasto Watykańskie, (KAP). Dawną tradycją utarło się, że w razie choroby papieża posługi pielęgniarskie spełniają członkowie bractwa miłosierdzia św. Jana Bożego. Podobnie było i podczas ostatniej choroby Piusa XI, do którego zaraz w grudniu 1936 r. wezwano dwóch braciszków tego zakonu, dyplomowanych pielęgniarzy.

Organ Braci Miłosierdzia św. Jana Bożego „Misericordia" ogłasza ostatnio z relacji obu braciszków niektóre ciekawe szczegóły z ciężkich chwil choroby Ojca św. Pokój, który zajmował Papież, był bardzo mały, skromny i pozbawiony wszelkiego luksusu. Spoczywał Papież na prostym łóżku żelaznym. W ciągu wielu bezsennych nocy wzywał do siebie czuwających braci i prosił, by mu coś opowiadali. Zawsze bowiem pożądał pracy i wszystkim się interesował. Czasami, bardzo już cierpieniami znękany, skarżył się: „Tak bardzo chciałbym dla Kościoła pracować, czuję jednak koniec moich dni". Stan zdrowia Ojca św. jednak powoli, krok za krokiem począł się poprawiać. Zamiast w łóżku Ojciec św. coraz dłuższe godziny spędzał pół leżąc w specjalnym fotelu, mając obok stolik pełen stosów rozlicznych akt i papierów. Obaj braciszkowie udali się z Papieżem również do Castelgandolfo. Tam Papież, znacznie już silniejszy, obdarował obu swych pielęgniarzy na Wielkanoc pamiątkowymi zegarkami z własnym portretem i miniaturą Wieczerzy Pańskiej. Przychylność swoją okazywał im Papież zresztą i przy wielu innych okazjach, obdarzając drobnymi prezentami i przesyłając im kwiaty, a uczucia te przelewał i na całe zgromadzenie Braci Miłosierdzia. Nowicjuszom rzymskiej prowincji tego zgromadzenia przesłał Papież np. na uroczystość Trzech Króli pismo, w którym pisze: „Z całego serca błogosławimy wam. Powołanie wasze istotnie jest jednym z najtrudniejszych. Niewątpliwie trudności są wszędzie i wszystkich dotykają, głównie jednak w waszym powołaniu. Nie można bowiem przeoczyć faktu, że silne zajmowanie się ciałem ludzkim pozwala łatwo zapomnieć o rzeczach duchowych. Dlatego do was w stopniu szczególnym stosują się słowa Pańskie: Czuwajcie i módlcie się! Istotnie, wy potrzebujecie szczególnej łaski!" Podobne myśli powtórzył Ojciec św. również na Wielkanoc , mówiąc: „Dla Braci Miłosierdzia nie dość jednego powołania, musicie posiadać dwa powołania: jedno do życia zakonnego, drugie do opieki nad chorymi. Dodajcie do tego pokorę i wielkie miłosierdzie, a będziecie mieli brata św. Jana Bożego".

—::—

Anegdota o Paderewskim.

„Ric et Rac" podaje nam ciekawą anegdotę o mistrzu Paderewskim. Oto historia, która, jak zapewnia to czasopismo, posiada duże cechy prawdopodobieństwa. Pewnego dnia Paderewski, spacerując po jednej z pryncypalnych ulic pewnego miasta Jugosławii, został zaczepiony przez obdartego „czyścibuta".

— Może oczyścić buty panu? — zapytuje malec tak brudny, jak czernidło do czyszczenia obuwia.

— Dziękuję — odpowiada Paderewski — mam czyste buty, lecz jeśli ty chcesz sobie umyć twarz i ręce, to dam ci 20 denarów, powinno ci to wystarczyć.

Mały chłopak pośpiesznie oddalił się do pobliskiej studni i po chwili przyszedł ogarnięty i czysty do Paderewskiego.

— Oto twoje 20 denarów — powiedział Paderewski i wręczył mu pieniądze. Chłopiec spojrzał na wielkiego pianistę i uśmiechając się zwrócił mu 20 denarów.

— Niech pan je weźmie dla siebie i pójdzie obciąć sobie włosy-czuprynę, taką, jaką się szczycili poeci i malarze z końca ubiegłego stulecia i jaką możemy podziwiać na rysunku wielkiego malarza angielskiego Bern-Jonsa.

Paderewski rady małego chłopca jugosłowiańskiego nieposłuchał, gdyż czupryna naszego pianisty jest niejako symbolem jego chwały, znakiem, po którym poznają go nawet dzieci na obu półkulach.

Szef obrony narodowej we Francji.

We Francji złączone zostały trzy resorty: armii, marynarki i lotnictwa. Na czele stanął jako szef obrony narodowej generał Gamelin.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Zaopatrywanie okrętów

Zaniedbane źródło bogactwa narodowego.

Zaopatrywanie okrętów — niezmiernie poważne źródło dochodów — jest **w olbrzymim jeszcze stopniu w ręku żydów.** Warto więc zapoznać się bliżej z tą dziedziną gospodarczą, tak **zaniedbaną, niewyzyskaną i zapoznaną przez kupiectwo polskie.**

Omawia ją obszernie bardzo interesujące wydawnictwo Instytutu Bałtyckiego, które świeżo ukazało się na półkach księgarskich: **„Zaopatrywanie okrętów Bolesława Koselnika**

Autor omawia istotę zaopatrywania okrętów, mówi o artykułach dostaw okrętowych oraz ich charakterze, o handlu zaopatrywania okrętów, o okręcie jako rynku zbytu, o organizacji i działalności zaopatrywania okrętów i przepisach w portach obcych.

Artykuły spożywcze służące do zaspokajania codziennych potrzeb załogi statki i ewentualnie pasażerów są to: a) **mięso** świeże i przetwory mięsne, b) **ryby** i przetwory rybne, c) **nabiał i jaja,** d) **pieczywo** i wyroby **cukiernicze,** e) artykuły **kolonialne,** f) **ziemiopłody i warzywa,** g) produkty **przemiału** (mąka, kasza, krupy), h) **napoje** alkoholowe, i) wyroby **tytoniowe,** j) inne artykuły jak **cukier, sól, zapałki** itd.

Artykuły techniczne: pokładowe i maszynowe oraz pędne, smary i woda słodka. Są to zatem: a) **liny, odbijacze, płótno, brezent, koła i pasy ratunkowe, sprzęt łodziowy, kubły, bańki, lampy, latarnie, łańcuchy, bloki, klamry, logi;** b) **flagi** sygnałowe i bandery, rakiety, ognie sygnałowe, aparaty radiowe itp., c) środki do utrzymywania czystości okrętu: **szczotki, mydło, miotły, środki dezynfekcyjne** itd., d) materiał konserwacyjny: farby, lakiery, pokosty, cement, smoła, terpentyna itd., e) narzędzia i różne materiały jak **pędzle, noże** marynarskie, oliwiarki, sondy, śruby, blacha, szczeliwo, ubrania robocze i nieprzemakalne, buty gumowe, rękawice skórzane itd.

Autor omawia obszernie właściwości specjalne jakie muszą posiadać artykuły okrętowe, aby mogły „skutecznie przetrzymać ujemne wpływy na okręcie". A więc **mleko** może być jedynie preparowane przez sterylizację czy też kondensację w hermetycznie zamkniętych puszkach. **Masło** „winno być" wyrabiane ze śmietanki, preparowanej, odpowiednio wyciśnięte z wody aby jej nadmiar nie przyśpieszał jełczenia i należycie opakowane. **Sery** mogą być brane pod uwagę tylko pełnotłuste. **Jaja** w gatunkach eksportowych są dostarczane na statek do odpowiednio chłodzonej komory bezpośrednio z chłodni. Wypiek **chleba** jest uskuteczniony w taki sposób, aby zapobiec szybkiemu czerstwieniu. **Warzywa** dostarcza się na statek bezpośrednio z chłodni.

Kontrahentem przy dokonywaniu transakcji o dostawę towarów jest kapitan statku, lub jeśli chodzi o kontrakty stałe — armator z jednej, a dostawca okrętowy z drugiej strony. **Transakcje te są z reguły gotówkowe i należność bywa regulowana bezpośrednio i niezwłocznie po dokonaniu dostawy na pokład okrętu.** Autor wspomnianej pracy o zaopatrywaniu okrętów stawia wniosek zorganizowania **Związku Dostawców Okrętowych,** który mógłby mieć duży wpływ na sprawne funkcjonowanie tego aparatu gospodarczego. Chodzi m. in. o przeprowadzanie badań nad koniunkturą w portach konkurencyjnych, jak Holtenau, Hamburg, Kopenhaga, Antwerpia, porty skandynawskie i bałtyckie oraz o prowadzeniu w ogóle ramowej polityki zaopatrywania okrętów.

Naszym zdaniem trzeba by dążyć **przede wszystkim do zainkasowania, a zwłaszcza umożliwienia kupcom polskim** akcji w tej dziedzinie gospodarczej. Obecna sytuacja jest tego rodzaju, że poza nielicznymi wyjątkami tylko **potężni kapitaliści żydowscy mogą sobie pozwolić** na tak luksusowy — ale i **złotodajny** interes jakim jest shiphandlerka.

Firmy zaopatrujące okręty podlegają niezwykle ostrym przepisom. I tak np. dostawca okrętowy, który posiada skład tranzytowy dla artykułów zagranicznych winien posiadać kapitał zakładowy w wysokości **co najmniej 100.000 zł.** Firma powinna posiadać na składzie asortyment towarów spożywczych, stanowiący **co najmniej 80% towarów** według listy minimalnej, firma winna się wykazać dokonanymi inwestycjami w wysokości **co najmniej 100.000 złotych** albo winna dokonać inwestycyj w zakresie budowy nowych składów bądź nowych wytwórni (fabryki) lub też chłodni. Inwestycje te **nie mogą wynosić mniej niż 100.000 zł** jeżeliby miały być dokonane w ciągu roku, bądź winny wynosić **200.000 zł** jeżeliby miały być dokonane w ciągu 2—3 lat. Kapitał zakładowy firmy winien stanowić **minimum 200.000 zł** itd.

Tylko firmy odpowiadające tym warunkom będą mogły uzyskać zezwolenie na otwarcie shiphandlerskiego przedsiębiorstwa w Gdyni.

Natomiast w Gdańsku, gdzie przecież obowiązuje to samo ustawodawstwo celnoskarbowe „technika dostaw na statki — pisze p. Koseliuk — jest bardzo prosta i nie nastręcza dostawcy żadnych trudności. Towar przeznaczony na statek wychodzi ze składu celnego w opakowaniu i zaopatrzeniu przez urzędnika celnego w plombę. Po nałożeniu plomby dany towar może się dostawać na statek w sposób dowolny. W Gdyni natomiast technika dostawy jest bardzo skomplikowana. Towar przeznaczony na statek wychodzi pod konwojem celnym. Przy wyładowaniu najmniejszej partii towaru ze składu celnego asystuje urzędnik celny, który dany towar przegląda. Następnie po nałożeniu plomb, towar jest wysyłany na statek w asyście dozorującego urzędnika celnego, który czynność swą kończy dopiero po otrzymaniu kopii deklaracji wydania.

Rzecz zrozumiała, że jak wynika z powyżej przytoczonych uwag, **biurokratyzm szalejący w dziedzinie zaopatrywania okrętów przynosi nieobliczalne szkody** wywołane przez komplikacje spowodowane **powolnością** całej procedury (a okręt czekać nie może!) oraz koszty związane z **niezliczoną ilością zatrudnionego personelu dozorowego,** które to koszty ponosi firma.

Do zaopatrywania okrętów w Gdańsku dopuszczone są także przedsiębiorstwa niezarejestrowane, nie obciążone koniecznością posiadania ogromnych kapitałów zakładowych, **stanowią one niemal 50% firm shiphandlerskich.** „Dostawcy okrętowi w Gdańsku **nie posiadają nawet własnych składów,** korzystają oni pod tym względem z usług zarządu portowego". W jednym i tym samym magazynie podnajmują po prostu komory, gdzie trzymają swoje towary.

Ponieważ Gdańsk i Gdynia stanowią jeden obszar celny, więc rzecz jasna, że **co wolno Gdańskowi, powinno być dozwolone i Gdyni.** Zmiana tych drakońskich przepisów, z którymi zapoznajemy się z omawianego wydawnictwa, wydaje się niezbędną i trzeba, aby się nią **bliżej zainteresował Związek Towarzystw Kupieckich na Pomorzu.** Odnosi się nieprzeparte wrażenie, że przepisy te zostały tak ułożone, aby tylko **wielcy kapitaliści** (a tymi są u nas tylko firmy państwowe oraz żydzi) mogli zaopatrywać okręty. Jeśli chodzi o żydów, to **dostawy z zaplecza sięgające do Gdyni** na pewno zasilają nie chłopów polskich i organizacje spółdzielcze rolne, lecz małomiasteczkowych żydków na całym terenie Rzeczypospolitej.

Dla przykładu, o jak olbrzymie dostawy chodzi, przypomnijmy, że **na pierwszy rejs „Piłsudskiego" zużyto 70.000 jaj** (Gal trzyma w takim sekrecie swoją aprowizację, że niepodobna się dopytać, ile czego sprzebuje i gdzie oraz u kogo kupuje; tę pozycję jednak dobrze pamiętamy). Otóż 70.000 jaj na 1 rejs jednego — co prawda najchłonniejszego — okrętu pomnóżmy przez **66 statków handlowych** naszej floty oraz niezliczoną ilość rejsów, które odbywają w ciągu roku i miarę tę przyłóżmy nie tylko do jaj, ale i do wszystkich innych wymienionych powyżej artykułów, wchodzących w skład zaopatrywania okrętów, a będziemy mieć obraz **jak tłusto maszczone życie mieliby polscy chłopi, rzemieślnicy, przemysłowcy i kupcy, gdyby shiphandlerka była w polskich rękach.**

Dotąd polskich kupców trudniących się zaopatrywaniem okrętów jest b. nieznaczny procent. Firmy shiphandlerskie w Gdyni zarejestrowane sądownie są to:

1) **Emteha** (Międzynarodowe Tow. Handlowe, z ramienia którego działają w Gdyni **żydzi obywatele sowieccy,** uzyskujący stałe bezpośrednio w Warszawie zezwolenie na pobyt w Gdyni; 2) **Bership;** 3) **Balta;** 4) **Bacon-Export Gniezno;** 5) **Teodor Rożkowski Italpol.**

W Gdańsku zaś: 1) **Behrman i Weiner;** 2) **A. i H. Moschal;** 3) **Export—Import** (Kasprzycki, Tworkowski); 4) **Carl Wolf;** 5) **Kornblum;** 6) **Oskar Mygrin.**

Niezarejestrowane sądownie: 1) **Petters,** 2) **Sorgenfrei,** 3) **Krassiński,** 4) **Corneilsson,** 5) **Morphopoulus.**

*

Sądzimy, że wolno się nam starać wobec tego, o wszelkie pieszczotliwe **ulgi,** z których tak hojnie korzystają w naszym państwie **mniejszości.**

W tej dziedzinie bowiem jesteśmy mniejszością i to **najmniejszą z najmniejszych.**

Zofia Żelska-Mrozowicka.

Inwestycje w porcie gdyńskim.

W grudniu 1937 r. wykonano w porcie robót drogowych i kanalizacyjnych na przestrzeni 2.990 m bieżących. W dalszej budowie znajdują się obecnie magazyny nr 9 i 10 Urzędu Morskiego, dom dla urzędników przy ul. Centralnej, budynek gospodarczy przy ul. Warsztatowej, stacja morska. Budowa domu dla kranistów przy ul. Węglowej została już wykończona i robione są instalacje wewnętrzne. Budowa magazynów formy Bloomfields i firmy „Bananas" postępuje nadal. Budowa magazynu firmy Fotter została już ukończona. Nowowybudowany magazyn ma zdolność chłonną około 50 tys. skrzyń i jest specjalnie przystosowany do przechowywania owoców świeżych. W tym celu magazyn wyposażony jest w specjalne urządzenia wentylacyjne i ogrzewnicze. Ponieważ magazyn jest oddalony od basenu torami kolejowymi, firma zainstalowała **specjalne urządzenia przeładunkowe,** składające się z rampy pomocniczej i właściwej instalacji przeładunkowej, żelaznej konstrukcji, zawieszonej nad torami kolejowymi i wciągów elektrycznych. **Na wiszącej konstrukcji żelaznej położone zostały tory,** po których będą jeździły wagoniki, przewożące do magazynu ładunki, zabrane z rampy pomocniczej. Nośność tego wciągu wynosi 1.500 kg. Koszt dokonanej inwestycji przez firmę wyniósł około 350 tys. zł. Jest to pierwsza takiej konstrukcji instalacja przeładunkowa w porcie.

Łapówka jako system handlu.

W jaki sposób żydzi demoralizują stosunki w handlu świadczyć mogą prośby, otrzymywane przez fabryki bydgoskie od ich żydowskich odbiorców na terenie Kongresówki. Brzmią one następująco:

Data templa pocztowego.

Firma . . . .

Niniejszym zwracamy się do W.P. z uprzejmą prośbą o łask. wyasygnowanie nam pewnej sumy jako prowizji od obrotu za rok 1937 naszej firmy z W.P.

Przypuszczamy, że W.P. do prośby naszej łaskawie się przychyli(ą) i najuprzejmiej z góry dziękując, pozostajemy

Z poważaniem
Personel firmy X. Y.

„Jak nie dacie nam łapówki zmusimy naszego szefa, aby przestał u was kupować" — oto istota tej prośby. Ładnie będą wyglądały stosunki w handlu, gdy tego rodzaju metody zaprowadzą się ogólnie. Kupcy przestaną płacić pensje, a ich **personel będzie żył z wymuszonych na dostawcach łapówek!**

Wzrost światowej produkcji złota w 1937 roku.

Światowa produkcja złota w r. 1937 obliczana jest na 35.400 tys. uncyj złota. Oznacza to nowy rekord produkcji złota, która w stosunku do 1936 r., kiedy wynosiła 32.960 tys. uncyj, wzrosła o 7½%. Wobec braku informacji o produkcji złota w Z. S. R. R. w 1937 r. przyjęto za podstawę obliczenia 6 miln. uncyj wobec 5.400 tys. uncyj produkcji złota w Z.S.R.R. w 1936 r.

Nowy most na Wiśle pod Sandomierzem

Komisja techniczna ukończyła już prace nad projektem budowy mostu na Wiśle pod Sandomierzem. Most ten wybudowany zostanie około 300 metrów poniżej obecnego mostu kołowego. Budowa jego rozpocznie się na wiosnę. Przez most biec będzie szosa Warszawa—Lwów. W pobliżu przecięcia szosy z torem kolejowym, projektowana jest budowa dworca kolejowego dla ruchu osobowego, przy czym stary dworzec kolejowy zamieniony zostanie z osobowego na towarowy. W ten sposób nowa stacja kolejowa zbliży się do Sandomierza i Wisły o 1 km. Obecna stacja oddalona jest **o przeszło 3 kilometry.**

Kredyty ulgowe na zakup pasz.

Pomorska Izba Rolnicza zawiadamia, że Państwowy Bank Rolny uruchomił w drugiej połowie grudnia ub. r. kredyt ulgowy w sumie zł 200.000 (160.000 oddział w Grudziądzu i 40.000 zł oddział w Gdyni) na zakup pasz dla rolników dotkniętych klęską wymarznięcia roślin pastewnych.

Pożyczki udzielane będą za pośrednictwem powiatowych Komunalnych Kas Oszczędności i Banków Ludowych względnie bezpośrednio przez oddział w Grudziądzu i Gdyni tam, gdzie nie ma odpowiednich placówek terenowych.

Oprocentowanie dla rolników pożyczkobiorców wynosi 3½%, a pożyczki w całości będą musiały być spłacone po żniwach 1938 r.

Z pożyczek tych mogą korzystać jedynie ci rolnicy, którzy z przyjętych na siebie wobec banku zobowiązań wywiązywali się akuratnie i którzy w okresie wiosennym nie skorzystali jeszcze z ulgowego kredytu.

Wzrasta liczba milionerów i żebraków

W Londynie ogłoszone zostały ostatnio interesujące dane o dochodach ludności W. Brytanii w okresie ostatnich 15 lat, a mianowicie od 1921 r. do 1936 r. Z danych tych wynika, że w roku budżetowym 1935/36 W. Brytania posiadała **85 osób, których dochody przekraczały 100 tys. funtów rocznie,** a więc osoby, które zakwalifikować można jako wielokrotnych milionerów. Liczba osób o rocznych dochodach od 75 do 100 tys. funtów wynosiła 71; od 50 do 75 tys. funtów — 178; od 30 do 50 tys. funtów rocznie — 526 osób.

Równoległe zmiany zachodzą również w pozostałych kategoriach dochodowych. W roku 1935/36 było w W. Brytanii **88.951 osób z rocznym dochodem ponad 2 tys. funtów,** (ca 50 tys. zł, co zapewnia w Anglii dostatne utrzymanie, jak w Polsce za połowę tej sumy), w tej liczbie było 17.056 osób z rocznym dochodem ponad 5 tys. funtów.

Z drugiej jednak strony wzrasta liczba osób, otrzymujących z kas gminnych zapomogi dla ubogich, których nie należy mieszać z zapomogami dla bezrobotnych. W Anglii i Walii korzystało z tych zapomóg dla ubogich w dn. **1 stycznia 1914 r. 761.578 osób, dn. 1 stycznia r. ub. zaś prawie dwa razy tyle, bo 1.407.483.** Dla Szkocji dane te wynoszą 105.245 osób, w r. 1913 oraz 365.578 osób w r. 1936. Ogólny koszt tych zapomóg w Anglii i Walii wzrósł z 14,9 miln. funtów w r. 1913 do 44,4 miln. w r. 1936.

Na jednego człowieka w Anglii, który opływa w dostatki, przybywa więc 20 żebraków. Ładny stosunek.

Nowy wielki piec hutniczy „Piłsudski".

Nowy wielki piec hutniczy „Piłsudski", uruchomiony w październiku ub. roku, osiągnął już, a nawet przekroczył preliminowaną produkcję 350 ton surówki żelaza na dobę. Nastąpiło to po okresie prób nad dostosowaniem odpowiednich rud krajowych i zagranicznych, jak i sposobów prowadzenia pieca oraz po odpowiednim przyuczeniu i wprawieniu załogi, która musiała opanować szereg precyzyjnie działających mechanizmów i urządzeń, nigdzie dotychczas w Polsce niestosowanych. Na ogół dotychczasowa dzienna produkcja wielkich pieców w Polsce wynosiła poniżej 200 ton.

Zasługuje na uwagę, że cała obsada tzw. mistrzów ruchu, sprawująca stałe i bezpośrednie kierownictwo nad piecem, składa się w hucie „Piłsudski" z młodych hutników, absolwentów Państwowej Szkoły Górniczo-Hutniczej, odpowiednio przez kierownictwo wielkich pieców wyszkolonych.

W ten sposób została udowodniona kwestionowana dotychczas, ze względu na jakość polskiego koksu, możliwość istnienia w Polsce większej jednostki produkcyjnej, jaką jest nowy wielki piec.

Koks, używany w hucie „Piłsudski", jest wytwarzany w nowych, przed kilku laty wybudowanych koksowniach.

Wydawnictwa gospodarcze.

Ataki na politykę monetarną naszego rządu ponawiają się z coraz innej strony. Rynek wydawniczy poza „Mitem złotej waluty" notuje dwie pozycje, z których jedna jest bardziej popularnym ujęciem naszych niedomagań, druga zaś bardziej teoretycznym. Prof. Stanisław Grabski wydał zbiór swych artykułów pt. **„Ku lepszej przyszłości"** (Wyd. „Rój", w Bydgoszczy u Gieryna). W jaskrawych barwach maluje powiększającą się nędzę Polski i nieprzemyślaną politykę rządu, czepiającą się jak pijany płotu polityki goldstandartu, tj. waluty opartej o złoto, podczas, gdy cały świat strącił złoto z piedestału i idzie siedmiomilowymi krokami ku postępowi. Te same twierdzenia rozważa z naukowego i bardziej teoretycznego punktu widzenia znakomity znawca zagadnień walutowych p. Feliks Młynarski w książce pt. **„Proporcjonalizm ekonomiczny"** (Inst. Wyd. „Biblioteka Polska"). Prace te razem z cytowanym „Mitem złotej waluty" Zdziechowskiego (Inst. Wyd. „Biblioteka Polska") stanowią całość. Ich argumenty są nie do odparcia. I jeżeli nasz rząd idzie inną drogą — trzeba to przypisać nieudolności w stwarzaniu nowych śmiałych decyzji. Ale to jest już kwestia polityczna, nie gospodarcza. (s).

Z Wielkopolski i Pomorza

NASI SPRAWOZDAWCY O ŻYCIU PROWINCJI

Inowrocław.

Biblioteka miejska czynna jest codziennie od godz. 17 do 18, w soboty od 17 do 19.

Biblioteka Tow. Czytelni Ludowych mieszcząca się w Domu Katolickim przy ulicy Plebanka, otwarta jest codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt od godziny 17—19-tej.

— Biblioteka Kolejow. Przysp. Wojsk. w świetlicy „Ogniska" przy ul. Magazynowej otwarta w poniedziałki, środy i piątki od godz. 17 do 19-tej.

Karetka sanitarna, tel. 276, czynna dzień i w nocy.

— Nocny dyżur pełni apteka „Pod Krzyżem".

Repertuar kin:

Słońce: „Parameta".
Stylowy: „Bohaterowie morza".
Świt: „Królestwo za pocałunek".

Wystawa bufetów karnawałowych, urządzona staraniem dyrekcji liceum dietetycznego, cieszyła się ogromnym powodzeniem. Zwiedziło ją z górą trzysta osób. Wystawa miała na celu przedstawienie bufetu karnawałowego w dostosowaniu do dzisiejszych czasów kryzysowych. Pokazano kilka stołów bardzo estetycznie nakrytych, gdzie nie potrzeba drogich zastaw, natomiast przy najskromniejszej zastawie wykorzystano wszelkie efekty. Stoły zdobiły barwne serwetki, na nich półmiski z przystawkami tak kunsztownie przyrządzonymi, że zwiedzający gromadnie korzystali z smacznego i taniego bufetu.

Tow. właścicieli autodorożek przy opłatku. W niezwykle serdecznym, iście rodzinnym nastroju odbył się opłatek tow. właścicieli autodorożek w salce restauracji „Wiedeńskiej". Do zebranych członków wraz z rodzinami przemówił prezes p. Guzik, zagajając pierwszą tego rodzaju uroczystość w imię zacieśnienia więzów koleżeńskich oraz solidarności w dalszej pracy zawodowej. Dalej przemówił ks. Misiak w słowach nacechowanych niezwykłą serdecznością, podnosząc trudny i odpowiedzialny zawód szoferów, po czym rozpoczął łamanie opłatka. Zebranie zaszczycili także swą obecnością księża Gołowicz i Sojka, dr Sikorski oraz radca Izby Rzemieślniczej p. Lewandowski, który również przemawiał, podkreślając jedność i zgodę, jaka powinna panować w każdym towarzystwie. W imieniu związku zawodowego szoferów przemówił p. Poprawa, składając życzenia niedawno istniejącej organizacji i podnosząc zasługi jej założyciela p. Guzika. Po wspólnej kawie bawiono się ochoczo do późna przy wtórze miłej orkiestry.

KRUSZWICA. Na walnym zebraniu Kat. Stow. Młodzieży męskiej, któremu przewodniczył ks. asystent Łój, wybrano nowy zarząd w składzie: pp. B. Jańczak - prezes, S. Barałkiewicz i Z. Jańczak - wiceprezesi, A. Grześkowiak - sekretarz, Cz. Brauer - skarbnik, Wł. Sobecki - gospodarz, E. Barałkiewicz - naczelnik.

STRZELNO. W hotelu Centralnym walnemu zebraniu Zw. Powstańców Wielkopolskich przewodniczył p. asesor Boesche. Po sprawozdaniach wybrany został nowy zarząd w składzie pp.: Boesche - prezes, chor. Rutkowski - wiceprezes, Cieślewicz - sekretarz, Tylkowski - zast. sekretarza, Jezierski skarbnik, Strzelecki - ref. ośw., Różnowicz - komendant, Przybysz, Świątkowski i Pankowski - ławnicy. Komisję rewizyjną tworzą pp. Teresiński, Świat i Jankowski.

(mk) Walnemu zebraniu Chrz. Związku Rzemieślników Chrześcijan przewodniczył delegat okr. p. Florczak. Do nowego zarządu wybrano pp.: Siupka - prezesem, Sulinowskiego - sekretarzem, Bielawskiego - skarbnikiem, Jasiewskiego, Puchalskiego, Grochowskiego i Lasedzkiego - ławnikami. Do komisji rewizyjnej pp.: Dobrzyńskiego i Cieślewicza.

MOGILNO. (mk) 21 bm. odbyło się walne zebranie kobiecego koła LOPP, które zagaiła prezeska p. mec. Jerzykiewiczowa. Na rok 1937 budżet wynosi 1448 zł. Uzyskano czystego dochodu 1.005 zł, z czego 606 zł przekazano na samolot fundacji kobiet wielkopolskich. Do nowego zarządu wybrano pp.: mec. Jerzykiewiczową — prezeską, Kamińską - wiceprezeską, Zawadzką sekretarką, Tyczewską - karbniczką, Kaczmarkiewiczową - ławniczką. Do komisji rewizyjnej pp.: Boguszewska, Hermanową i Grylewiczową. Referat na temat: „Rola kobiety w oplg." wygłosił delegat okr. woj. p. Drozd z Poznania.

— W związku z przypadającą w dniu 22 bm. 75-tą rocznicą wybuchu powstania styczniowego podać wypada, że ostatni z żyjących w województwie poznańskim weteranów z r. 1863 mieszka u swych krewnych w Głogówcu pod Mogilnem. Jest nim p. Stanisław Nałęcz-Łążyński. P. Łążyński liczy lat 96; wygląda rześko i czuje się dość zdrowo.

ŻNIN. U rolnika Penno w Gąsawie (pow. Żnin) uległ tragicznemu wypadkowi 10-letni synek rolnika Ulricha, który przy rżnięciu sieczki zbliżył się do maneża, został porwany przez wałek transmisyjny i rzucony o ziemię tak silnie, że poniósł śmierć na miejscu.

Sędzia sądu grodzkiego dla spraw karnych p. Pogorzelski w Żninie z dniem 1. 2. br. opuszcza zajmowane stanowisko i obejmuje adwokaturę. Na jego miejsce przychodzi do Żnina p. sędzia Krzyżaniak z Bydgoszczy.

— Przeniesiony został do urzędu skarbowego w Szubinie znany i szanowany na tut. terenie sekretarz skarbowy p. Włodzimierz Piotrowski ze Żnina.

WYRZYSK. Odbyło się tu roczne walne zebranie pszczelarzy (W. Z. P. - oddział Wyrzysk), które zagaił prezes p. K. Polcyn. Następnie przewodnictwo objął p. dyr J. Dakowski, protokółował p. St. Rychłowski. Ze sprawozdań zarządu wynika, że WZP pracuje intensywnie nad podniesieniem oświaty bartniczej oraz stwarza różne udogodnienia swym członkom w ich pracy. Po sprawozdaniu zarządu udzielono mu pokwitowania i wybrano zarząd na rok 1938, w skład którego weszli: prezes p. K. Polcyn, zastępca prezesa p. dyr J. Dakowski, sekretarz p. St. Rychłowski, skarbnik p. A. Janus, członek zarządu p. A. Mela. Komisję rewizyjną tworzą pp.: dr K. Izdebski, W. Zandecki i Jakubowski.

OSTRÓW WLKP. (lj) Wskutek ostatniej odwilży i silnych opadów deszczowych wystąpiła z brzegów rzeczka Barycz i rów odpływowy Kuroch, tworząc pomiędzy gromadami Garki, Raczyce i Miechów jedno wielkie jezioro. W związku z tym niespodziewanym wylewem mieszkańcy wioski Miechów strzegli przez całą ub. niedzielę mostów na przejazdach, gdyż groziły one zerwaniem przez napierające masy wód. W niemieckiej granicznej wsi Bartnig, gdzie Barycz nie jest jeszcze uregulowana, ludność musiała zabezpieczyć swe zagrody przed zalewem.

— Dnia 24 listopada r. ub oddalił się z domu rodzicielskiego w Grudzielcu Nowym (pow. Ostrów) Tadeusz Jasiński, urodzony 31. 1. 1922 r., w zamiarze udania się do Lamek. Od tego czasu ślad po nim zaginął. Chłopiec, zdrowy szatyn ubrany był w granatowy garnitur, siwą czapkę i wysokie sznurowane buciki. Miał ze sobą drugie ubranie, metrykę chrztu i ostatnie świadectwo szkolne. Marzył o tym, aby wstąpić do klasztoru. Niewykluczony jest nieszczęśliwy wypadek lub zbrodnia. Dlatego każdego, ktoby widział lub słyszał coś o chłopcu, uprasza się o wiadomość pod adresem: Przytuła, Nowy Grudzielec, pow. Ostrów.

— Wielka zbiórka uliczna, przeprowadzona tu ub. niedzieli na rzecz bezrobotnych, przyniosła rekordową jak na stosunki ostrowskie sumę 630,40 zł. Jest to najwyższa suma, jaką kiedykolwiek zebrano w Ostrowie drogą zbiórki ulicznej.

CZARNKÓW. We wtorek, dnia 1 lutego odbędzie się w Czarnkowie targ wielki na konie. **Spęd zwierząt racicowych jest niedozwolony,** ponieważ Czarnków należy do okręgu zagrożonego pryszczycą.

W związku z akcją na cele społeczno-robotnicze odbyło się w dniu 17 bm. rozdanie odzieży dla dzieci najbiedniejszych robotników leśnych **Nadleśnictwa Państwowego Różanna.** Po przemówieniu do zebranych robotników, nadleśniczy p. Musiałowicz wręczył dzieciom ciepłą odzież i obuwie, a następnie p. nadleśniczowa przyjmowała obdarowane dzieci skromnym posiłkiem.

PRZECHOWO. (t) Oddział K. S. M. męsk. odbył walne zebranie pod przewodnictwem ks. prob. Górnowicza. W skład nowego zarządu zostali wybrani pp.: B. Szafarkiewicz prezes, J. Duliński - zastępca, L. Schmidt - sekretarz, L. Słupek - zast., P. Sommer - skarbnik, Br. Szymański - naczelnik, A. Lewandowski - zastępca.

ŚWIECIE. (t) Ku czci 75-tej rocznicy powstania styczniowego w sobotę 22 bm. odprawił ks. radca Konitzer mszę św. w kościele poklasztornym w obecności przedstawicieli władz z pp. starostą pow. Cwinarowiczem i dowódcą garnizonu mjr. Berezowskim na czele. W godzinach popołudniowych delegacja zrzeszeń P. W. udała się do Wiąga, by złożyć życzenia weteranowi z r. 1863 p. Janiszewskiemu. Wieczorem w sali p. Popławskiej odbyła się akademia.

— Woda we Wiśle przybiera, dzięki czemu wzrósł znacznie stan wody w rzece Wdzie pod Świeciem, sięgając murów zamku pokrzyżackiego, a pod Przechowem zalewając nisko położone łąki.

— Kradzieży bielizny ze strychu p. insp. Koswendy dokonali złodzieje na około 200 złotych.

— Stawili opór komornikowi sądowemu p. Skotnickiemu ze Świecia, przeszkadzając przy wykonywaniu obowiązków służbowych — W. Jeronim oraz Z. i F. Mostowie, mieszkańcy Osia i za to odpowiadali przed sądem okręgowym na sesji wyjazdowej w Świeciu. Sąd skazał każdego na trzy miesiące więzienia.

— Rada oddziału pow. straży pożarnych na walnym zjeździe delegatów w sobotę 22 bm. uzupełniła zarząd przez wybór pp. Fenskiego ze Świecia i Papenfusa z Serocka. Obradom przewodniczył p. starosta Cwinarowicz; był też obecny inspektor wojewódzki p. Roszczyk z Torunia.

CZERSK. W nocy na 21 bm. dokonali nieznani sprawcy większej kradzieży w restauracji dworcowej. Sprawcy widocznie ukryli się w poczekalni III klasy, gdzie dali się w nocy zamknąć. W międzyczasie dokonali oni kradzieży różnych wódek, wyrobów tytoniowych, cukierniczych, aparatu radiowego oraz szeregu innych rzeczy. Poszkodowali w ten sposób dzierżawcę restauracji p. Kopickiego na ok. 1000 zł. Policja wszczęła natychmiast dochodzenia i udało się jej ująć sprawców. Są nimi znany na tut. terenie Jopek oraz niej. Sójka.

(ał) Jak już donosiliśmy, w ub. poniedziałek 17 bm. zmarł nagle śp. ks. Fr. Fierek w Świeciu n/W. Ze względu na to, że śp. ks. Fierek pochodził z parafii czerskiej, został pochowany na tut. cmentarzu. W czwartek 20 bm. przywieziono zwłoki do Czerska i z ul. Młyńskiej odbyła się eksportacja do kościoła. Kondukt żałobny prowadził ks. prałat Sprengel w asyście 6 księży. W piątek odprawił ks. dr Pastwa z Grudziądza wigilię, a ks. Gutmann żałobną mszę św. Ks. Szmagliński z Torunia wygłosił okolicznościowe kazanie. Po nabożeństwie wyruszył kondukt żałobny na cmentarz. Kondukt prowadził krewny zmarłego, ks. Fierek. W kondukcie szło 33 księży oraz szereg delegacyj towarzystw świeckich i kościelnych ze sztandarami i świecami. W pogrzebie wzięło udział kilka tysięcy parafian.

TCZEW. (as) Starogardzki sąd okręgowy na sesji wyjazdowej w Tczewie rozpatrywał sprawę karną zawodowych włamywaczy Franciszka Wisły i Leona Smykały z Tczewa, którzy w lecie ub. roku dokonali niezwykle zuchwałego włamania do składu żelaza kupca Klemensa Kiedrowskiego w Tczewie przy ul. Mickiewicza, skąd skradli wielką ilość noży, brzytew i innych artykułów żelaznych. Sąd okręgowy zasądził w ub. sobotę obu włamywaczy w sumie na 32 miesiące bezwzględnego więzienia.

— W ub. sobotę powracająca ul. Marsz. Piłsudskiego z targu do domu żona urzędnika Falkowska z Tczewa wskutek gołoledzi upadła na chodniku tak nieszczęśliwie, że doznała złamania ręki. Ofiarę tragicznego wypadku odstawiono do tut. szpitala.

(as) W ub. piątek tut. sąd grodzki rozpatrywał sprawę karną zawodowego i niepoprawnego złodzieja 30-letniego robotnika Jana Witczaka, zam. w Lądach (pow. Tczew), który w nocy na 27 października ub. r. włamał się do stajni swego chlebodawcy Hermana Classen'a w Gütland (w. m. Gdańsk), skąd skradł 4 półszorki robocze wartości 240 guldenów. Łup skradli mu jego wspólnicy Wawrzyniec Waszczyk i Andrzej Zawierucha. Sąd skazał Jana Witczaka na 7 miesięcy bezwzględnego więzienia.

— Na tut. dworcu kolejowym rewidenci kontroli skarbowej przytrzymali żydów: kupca Lejbę Gliksmanna z Łucka oraz handlarza Maurycego Herscha Lewy'ego z Warszawy.

STAROGARD. (jw) Podczas pracy w tartaku firmy R. Scheidler Nast. zasłabł nagle robotnik Bernard Pajkowski, zam. przy ul. Lubichowskiej. Wezwany natychmiast lekarz stwierdził zgon wskutek udaru serca.

— Mieszkańcy Zblewa Maks Fotta, Ludwik Jasnoch i Maks Jasnoch skradli z jadącego samochodu firmy Wiechert 3 worki żyta, za co skazani zostali: Fotta na 3 miesiące, zaś Jasnochowie po 4 miesiące bezwzględnego aresztu.

— W dniu 4 maja ub. r. po zabawie w Lubichowie doszło d obójki, w której udział brali po jednej stronie Jan Wasilewski oraz bracia Józef, Jan i Piotr Gortowie, po drugiej bracia Jan i Władysław Prabuccy, wszyscy z Lubichowa. Za bójkę tę stanęli przed sądem, który skazał Wasilewskiego na 9 miesięcy bezwzględnego więzienia, zaś Gortom wymierzył po 6 miesięcy więzienia, zawieszając karę jedynie Józefowi Gortowi ze względu na dotychczasową niekaralność.

Grudziądz.

Przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego" w Grudziądzu (ul. Toruńska 22, tel. 1294) przyjmuje przedpłatę za „Dziennik Bydgoski" na styczeń oraz ogłoszenia po cenach najniższych. Każdy abonent „Dziennika Bydgoskiego" otrzyma piękny kalendarz książkowy na rok 1938 bezpłatnie. Biuro czynne od godz. 8 do 18.

Pogotowie pożarnicze tel. 11-11.

Nocny dyżur pełnią: Apteka pod Koroną, Wybickiego 39, tel. 1437. Apteka pod Gwiazdą, Chełmińska 26, tel. 1259.

T. C. L. biblioteka i czytelnia (ul. Legionów 28) otwarta od godz. 11—12 i 17—19 (w soboty tylko do godz. 18).

Repertuar kin:

Apollo: „Ku wolności".
Gryf: „Jedna na milion" z Sonią Henie.
Orzeł: „Ostatni posterunek".

Tajemnicze zniknięcie chłopca. W dniu 8 maja ub. roku wyszedł z domu rodzicielskiego 10-letni Edward Figlerowicz, syn p. Kazimierza Figlerowicza, zam. przy ul. Chełmińskiej i do tej pory nie powrócił, nie dając o sobie znaku życia. Zrozpaczony ojciec zwrócił się do policji z prośbą o pomoc w odnalezieniu przed blisko 8 miesiącami zaginionego chłopca.

Okradli pracodawcę. Pomocnik rzeźnicki K. F., zatrudniony u mistrza rzeźnickiego Władysława Nowackiego (Wybickiego 44), wraz z niej. Janem Radomskim (dawniej u p. N. zatrudnionym) dokonywali od pewnego czasu kradzieży wyrobów mięsnych na szkodę swego chlebodawcy. P. Nowacki zgłosił o kradzieży w komisariacie P. P., która wszczęła dochodzenia.

Odznaczenie grudziądzanina. Długoletni znany obywatel Grudziądza mistrz zegarmistrzowsko-złotniczy p. Bronisław Jasiński otrzymał z komitetu głównego walki o szkołę polską w Warszawie dyplom uznania za zasługi położone w okresie walki o szkołę polską.

„Unia" grudziądzka dla kresów wschodnich. Znana nietylko w Polsce, lecz i za granicą fabryka maszyn rolniczych „Unia" ofiarowała do dyspozycji komitetu pomocy kresom wschodnim sieczkarkę toporową znaku „Tarant 3" oraz pług znaku „Piorun 1". Nazwisko biednego rolnika-ofiarobiorcy podane zostanie do wiadomości we właściwym czasie. Za piękny i szlachetny ten czyn należy się dyrekcji fabryki „Unia" najwyższe uznanie.

Absolwenci szkoły handlowej organizują się. W tych dniach odbyło się organizacyjne walne zebranie koła absolwentów szkoły handlowej pod przewodnictwem p. Czarneckiej. W zebraniu wzięli udział pp. dyr szkoły Manasterski, prof. Kamińska, prof. Salonek i prof. Weimann. Referat o celach i zadaniach koła wygłosił p. dyr Manasterski, podkreślając m. in., że dążeniem koła będzie, by przyszli absolwenci jako zawód obierali sobie kupiectwo, dążąc tym samym do wypierania z handlu żydostwa. Z funduszów zebranych za pomocą składek, imprez i t. d., koło pomagać będzie uboższym kolegom do zdobycia warsztatu pracy. Niemałą korzyść z utworzenia koła będzie miało miejscowe kupiectwo, które w razie wakującej u nich posady praktykanta zwrócić się może każdej chwili do koła. Po zatwierdzeniu statutu i wyborze zarządu zakończono obrady.

List z Poznania.

Wesołe porachunki.

Jakoś inaczej brzmi tytuł tegotygodniowej mojej korespondencji. Dotychczas bowiem były zbiory pogłosek, plotek, surogat i kwintesencja tego, co najaktualniejsze w Poznaniu. Nie były to zazwyczaj rzeczy wesołe, raczej przeważały smutne. I teraz naraz wesołe porachunki... ho, ho...

Nie moi kochani, nie wygrałem miliona na loterii, redakcja nie dała mi trzynastej pensji, nie zostałem uwolniony od winy i kary w procesie z murowanym wyrokiem skazującym, tudzież nie dostałem od nikogo medalu za wierną służbę informacyjną. Dostałem zaś coś innego. Tym razem było zaproszenie do odwiedzenia rozgłośni poznańskiej Polskiego Radia w kwadransie „Wesołych Porachunków".

Oczywiście z zaproszenia tego skwapliwie skorzystałem i stąd tytuł tej całej korespondencji, która zresztą, jak się wkrótce okaże niewiele się będzie różniła od zwykłych. Albowiem podtytuł „wesołych porachunków",

tego swawolnego poznańskiego kwadransa radiowego, nadawanego w soboty od godz. 18,45—19,00, brzmi: tydzień w żarcie i piosence. Czyli kronika tygodnia na wesoło.

Kiedy przybyłem do rozgłośni na godzinę przed audycją, Jerzy Gerżabek wystukiwał na swoim Remingtonie konferencierkę, Kazimierz Pluciński (pseudonim Pigwa) wypigwiał właśnie skecz, a Wujcio Kazio czuł się jak Piekarczyk na mękach, bo wszystko, już było, proszę państwa, a musi być niestety coś nowego. Stanisław Sojecki był nieobecny. Zastępowała go kartka z wiele obiecującym napisem: zostawcie mi pięć minut — płodzę.

W studio brzdąkał na fortepianie Ferdek Merdek Kowalik i kuł melodię do piosenki Gerżabka.

A więc na godzinę przed audycją delikatnie mówiąc lekkie zamieszanie — taki sobie bałaganik. A za godzinę...

Za godzinę rozpoczęły się Wesołe Porachunki, w których wszystkim dostała się łatka. Mówiono więc o nagrodzie pokojowej Negusa, śpiewano o boksie, wyszydzano pieszy pociąg (przypchany na kresową stację przez pasażerów), a na koniec po wyczerpaniu się tematów ogólnoświatowych i ogólnopolskich zajęli się porachunkowicze tematami poznańskimi, poświęcając im kilka strof piosenki.

Ostatnim szlagierem Poznania są policjantki, im też poświęcono finałową piosenkę:

Daj rączkę chłopczyku i chodź ze mną
Na ulicy jest już ciemno,
Powiedz gdzie mieszkasz, nie płacz, nie...
Odprowadzę cię.

na co chłopczyk odpowiada:

Ja z tobą nie pójdę, boś nie mama,
Choć spódnica taka sama.
A zresztą, przepraszam, pani wie,
Że zaczepia mnie...

Wyszło doskonale.

Wesołe Porachunki mają już wyrobioną markę. Ich naprawdę wysoki poziom zarówno pod względem literackim, jak i saturyczno-humorystycznym zapędzi je już niedługo na falę ogólnopolską — tak mnie poinformował literacki kierownik rozgłośni p. Michał Melina. — Nas to oczywiście cieszy bardzo, bo **przynajmniej humor poznański będzie miał okazję wypłynięcia na „szersze fale"** i siłą faktu przestanie być aktualne powiedzenie, że w Poznaniu nie ma ludzi z dowcipem. Osobiście mam takie wrażenie, że dowcip ten okaże się równie dobrym, satyra równie cięta, jak np. dowcipy lwowskich wesołków radiowych.

Poznania jest coraz więcej na fali ogólnopolskiej, zarówno w pogramie muzycznym, jak literackim, **czy wreszcie w dziale dziecięcym i rolniczym.** Bez przesady można powiedzieć, że rozgłośnia nasza działa bez zarzutu; jest właściwym centrum życia kulturalnego Poznania. Tu spotykają się literaci, muzycy, dziennikarze z radiem współpracujący. Obok ludzi mających już „firmy", cały szereg debiutantów.

Trzeba jeszcze wspomnieć o tym, że studia rozgłośni poznańskiej zostały w ostatnich miesiącach przebudowane według najnowszych wymogów techniki radiowej. Studia i biura mieszczą się jeszcze dotychczas w gmachu Esplanady przy Placu Wolności, mówi się jednak coraz głośniej o tym, że w niedługim czasie nastąpi nie tylko podwyższenie mocy stacji, ale równocześnie i... budowa gmachu, podobnie jak ostatnio w Katowicach, służącego jedynie celom radia. Miałaby się tam mieścić radiostacja, biura, studia, biblioteka radiowa, lub dziennikarzy radiowych itp. Czynniki kompetentne nie zaprzeczają tym pogłoskom, dodając do nich jeszcze drugiej radiostacji **Poznań II z przeznaczeniem dla wsi.** Jak widać plany Polskiego Radia w stosunku do Poznania idą daleko. Szczupłość ram tej korespondencji nie pozwala niestety podzielić się z czytelnikami całą masą szczegółów na ten temat. Odkładam te sprawy na okres bliższej ich realizacji.

Właściwie to całe szczęście, że mi się nawinął temat radiowy, bo nie byłoby naprawdę o czym pisać. Nic szczególnego nie zaszło w ubiegłym tygodniu. O policjantkach już wspomniałem. Jedyną ważniejszą sprawą byłby chyba budżet miejski, którego preliminarz wyłożono ostatnio do wglądu publiczności.

Posnaniensis.

Budżet min. spraw wewnętrznych...

(Ciąg dalszy).

ministrację wołyńską, to i tak może wypadałoby ją skonfiskować z powodu samych tylko cyfr statystycznych, które mogą szerzyć niepokój.

Do Wołynia przed wojną za zaborcy sprowadzano osadników. Dziś przybywa tam minimalny odsetek osadników polskich, minimalny w stosunku do sparcelowanej ziemi. **Szereg instytucyj ukraińskich forsuje się z funduszów państwowych, a równocześnie hamuje się rozwój instytucji polskich.** Pewnej instytucji polskiej przy zatwierdzaniu statutów kazano opuścić w tytule przymiotnik „polski". Przy tym, jasną jest rzeczą, że nie wszystkie władze solidaryzują się z polityką wojewody i wobec tego powstaje pewnego rodzaju anarchia w terenie.

Pos. Tymoszenko z Wołynia chce **wmawiać, że polityka wojew. Józewskiego jest wypełnieniem testamentu Marszałka Piłsudskiego.** Jako ukrainiec skarży się, że jeszcze im się krzywda dzieje.

Kto zwycięży: rząd czy Z. N. P.?

Pos. Zakrocki, przypominając sprawę ZNP, chce wywołać widmo starego zarządu i jest przekonany, że nadchodzący zjazd powoła go do życia. Mówiąc tak do premiera, mówca znacząco zauważa, że ta sprawa może być jeszcze załatwiona, że przecież rząd znajdzie drogę do porozumienia (rząd, a nie obrażona organizacja — red.).

Pos. Prystorowa zwraca uwagę, że robiony jest nacisk na rząd, aby **umożliwić staremu zarządowi powrót do władzy.** Mówi ona o p. Mandelbaumie-Drzewieckim, jednym z działaczy ZNP. Spotkała go w Rosji. Jako trybun ludu (żyd) w górnolotnych słowach nastawał on na tych Polaków, którzy chcieli wrócić do Polski. Nie był on wtedy polskim rewolucjonistą, ani Polakiem. **Był dygnitarzem rządu Kiereńskiego.** Nieraz udzielał pewnej protekcji, ale z naszą ideologią nie był złączony. To było jego pierwsze oblicze.

Drugie — objawiło się pos. Prystorowej już w Polsce, kiedy p. Mandelbaum wypłynął jako urzędnik min. oświaty. Za czasów premiera Jędrzejewicza miał wszelkie szanse, ażeby objąć wysokie stanowisko, jako pionier postępowego wychowania młodzieży polskiej. **Jest on dotychczas tą „szarą eminencją" i wykuwa ideały dla całego nauczycielstwa polskiego.**

Po całej tej ewolucji tego pana pos. Prystorowa nie może darzyć go zaufaniem tym więcej, że przecież komunizm przybiera się dziś w skórę jagnięcia, aby przeniknąć do szeregów naszej młodzieży.

Posłanka przestrzega gen. Składkowskiego, aby kiedyś nie powiedziano o nim, że ZNP zwyciężył rząd.

Zadania rządu francuskiego.

Paryż, 25. 1. (PAT). Poza kwestią obrony narodowej i ustawą, ułatwiającą regulowanie zatargów społecznych, przed rządem stoją w tej chwili jako najważniejsze dwa problematy, a mianowicie naprawy finansów i naprawy gospodarczej oraz zagadnienie położenia międzynarodowego Francji. W dziedzinie finansów, po pewnym uspokojeniu się, jakie nastąpiło po ostatnich alarmach, które w wyniku dały kryzys gabinetowy, sytuacja pozostaje w dalszym ciągu mglista. **Fluktuacje** (wahania) **kursu franka zarówno w Paryżu, jak i w Londynie trwają.** Minister finansów Marchandeau oraz minister Bonnet, który z ramienia rządu prowadzi koordynację działalności wszystkich resortów finansowo-gospodarczych, opracowują plan akcji, mającej na tym odcinku wprowadzić przynajmniej na pewien czas odprężenie i spokój. **W sprawie pożyczki zagranicznej,** która jest przedmiotem coraz to nowych alarmów podejmowanych z prawej czy z lewej strony rząd nie zabierze publicznie głosu przed zakończeniem obrad Ligi Narodów. Debata nad interpelacjami, dotyczącymi polityki zagranicznej Francji, została wyznaczona na czas po powrocie min. Delbosa z Genewy.

Niepokój w kołach katolickich Niemiec.

Berlin, 25. 1. (PAT). Niepokój w kołach katolickich wzbudza zapowiedź nowych zarządzeń, wymierzonych **przeciwko szkolnictwu katolickiemu w Bawarii.** Chodzi tu o gimnazja męskie i większe zakłady wychowawcze, cieszące się od lat rozgłosem na całym świecie. Uczęszczają do nich dzieci nie tylko obywateli różnych państw europejskich, lecz również państw Ameryki południowej. Dalsze istnienie tych szkół **stoi obecnie pod poważnym znakiem zapytania,** gdyż olbrzymia ich większość **ma ulec laicyzacji** (zeświadczeniu).

Według dotychczasowych informacyj, zamknięciu ma ulec w Bawarii **18 szkół dla chłopców i 64 szkoły dla dziewcząt,** kierowane przez duchownych katolickich. W szkołach tych uczy się około **15.000 uczniów i uczenic.** Koła katolickie zwracają uwagę, że w konkordacie było przewidziane utrzymanie istniejących szkół katolickich, a nawet prawo tworzenia nowych.

„Stuermer" przeholował,

ale inne dzienniki prowadzą nadal kampanię antysemicką

Berlin, 25. 1. (PAT). Znany organ antysemicki „Stuermer", wydawany przez Gauleitera Frankonii Juliusza Streichera, został zawieszony **na nieustalony na razie okres.** Powody tego zarządzenia nie są znane.

Ostatni numer „Stuermera" był skonfiskowany przez policję. W numerze tym m. in. zarzucono niemieckim władzom dewizowym dostarczanie zagranicznych dewiz żydom, pragnącym opuścić Niemcy. Nadzwyczajny numer „Stuermer", zapowiadany na 28 stycznia pod hasłem „żądamy kary śmierci na hańbicieli rasy", jeszcze się nie ukazał. W tutejszych kołach poinformowanych **nie przypuszczają, aby zawieszenie „Stuermer" trwało długo** i przewidują, że „Stuermer" ukaże się już w przyszłym tygodniu w bardziej umiarkowanej formie.

Ciekawe jest, że równocześnie z tą represją wobec organu antysemickiego berliński dziennik partyjny „Angriff" rozpoczął na swych łamach **nową systematyczną kampanię antyżydowską.** W szeregu ilustrowanych dodatków dziennik podaje różne rewelacje na temat wielkich zysków, osiąganych jeszcze przez żydów.

Niemiecki wiceminister sprawiedliwości w Poznaniu.

Poznań, 25. 1. Wczoraj po południu w drodze koleją do Warszawy zatrzymał się w Poznaniu wiceminister sprawiedliwości Rzeszy dr Fr. Schlegelberger. Wraz z nim przybyli: radca ministerialny dr Wilke, profesorzy uniwersytetu berlińskiego dr Emge i dr Lange oraz dr Gaeb z „Akademii Prawa Niemieckiego". Goście z Niemiec zamieszkali w hotelu „Bazar", a wczorajsze popołudnie spędzili na wycieczce do Puszczykowa w towarzystwie tutejszego konsula generalnego Rzeszy.

Dziś wiceminister Schlegelberger będzie podejmowany śniadaniem u dra Witolda Prądzyńskiego.

Śp. Gabriel Czechowicz

Wczoraj doszła do nas wiadomość o zgonie ś. p. Gabriela Czechowicza.

W kołach bliskich zmarłemu od szeregu tygodni z niepokojem oczekiwano rozwoju choroby, która przed 3 miesiącami przykuła go do łóżka. Pod koniec grudnia nastąpiła w jego stanie zdrowia pewna poprawa, która pozwalała przypuszczać, że w ciągu najbliższych już dni będzie mógł powrócić do swych zajęć i wygłosić zapowiedziany referat w Toruniu. I nagle przyszła katastrofa.

Ze śmiercią ś. p. Gabriela Czechowicza odchodzi jeden z organizatorów polskiej administracji skarbowej, który własnej pracy i swym kwalifikacjom fachowym zawdzięcza, że w karierze urzędniczej doszedł do najwyższego stanowiska. Był tym jednym z nielicznych w Polsce ministrów skarbu, który pozostawił po sobie najlepsze bodaj wspomnienie wśród szerokich rzesz pracowników państwowych.

Nie zadowolił się rolą spokojnego emeryta. Dalej. piórem i czynnym udziałem w życiu politycznym walczył o urzeczywistnienie tych zasad, które uważał dla Polski za dobre, za nieodzowne dla jej spokojnego i pomyślnego rozwoju.

Ostatnio wziął czynny udział w organizowaniu Stronnictwa Pracy, w którego władzach naczelnych objął stanowisko skarbnika.

Odszedł, żałowany serdecznie przez wszystkich, którzy go bliżej znali i z nim współpracowali.

*

Śp. Gabriel Czechowicz urodził się w 1876 r. w majątku Zaponie pow. borysowskiego, Ziemi Mińskiej. Studia wyższe prawne ukończył na uniwersytecie w Petersburgu. Służbę polską rozpoczyna 1 listopada 1919 r. jako naczelnik wydziału komisariatu generalnego Ziem Wschodnich. Na tym stanowisku pozostaje do 23 listopada 1920 roku. Podczas inwazji bolszewickiej biura zarządu Ziem Wschodnich przeniósł do Bydgoszczy.

Odznaczony był m. in. krzyżem komandorskim Odrodzenia Polski.

Pogrzeb ś. p. Gabriela Czechowicza odbywa się dziś, we wtorek. O godz. 11,50 odprawione zostało nabożeństwo żałobne w kościele Karola Boromeusza w Warszawie, po czym wyprowadzono zwłoki na cmentarz powązkowski do grobów rodzinnych.

Tylko jeden punkt porządku dziennego

walnego zjazdu Zw. Nauczycielstwa Polskiego.

Warszawa, 24. 1. (Tel. wł.). Został już ostatecznie ustalony termin walnego zjazdu Związku Nauczycielstwa Polskiego na dzień 2 lutego br. **do Krakowa.** Zjazd odbędzie się w sali „Starego Teatru". Porządek dzienny przewiduje tylko jeden punkt, a mianowicie: **wybór nowego zarządu głównego Z. N. P.** Na zjazd przybędzie ponad tysiąc delegatów z całej Polski.

Córka Traugutta i weterani na herbatce

u pani marszałkowej Piłsudskiej.

Warszawa, 24. 11. (PAT) Pani marszałkowa Aleksandra Piłsudska podejmowała wczoraj herbatką weteranów i weteranki powstania 1863 r. oraz córkę dyktatora powstania styczniowego, Traugutta, panią Annę Juszkiewiczową.

Na przyjęciu obecny był marszałek Śmigły-Rydz oraz gen. broni K. Sosnkowski, min. gen. Kasprzycki, inspektor armii gen. Norwid-Neugebauer, ks. biskup polowy dr J. Gawlina i członkowie komitetu obchodu 75-ej rocznicy powstania.

Prezes Związku Weteranów Malewski wręczył pani marszałkowej Piłsudskiej wiązankę kwiatów, a najstarszy weteran Łążyński (z Inowrocławia) wygłosił krótkie przemówienie.

Wieczorem weterani byli obecni na pokazie filmu „Kościuszko pod Racławicami". Przybywających do kina sędziwych staruszków zgromadzona publiczność powitała okrzykami „Niech żyją powstańcy 1863 roku!" Film wywarł na powstańcach duże wrażenie.

Pod światło

Wzruszające przywiązanie. B. wojewoda Kirtiklis nie mógł milczeć, kiedy prasa podała treść listu, jaki b. starosta Twardowski rozesłał po całej Polsce. Ogłosił więc w prasie coś w rodzaju odpowiedzi, która jednak właściwie **odpowiedzią nie jest.** Zamiast krótko oświadczyć: **nieprawdą jest...** co twierdzi p. Twardowski, operuje oburzeniem i naciąganymi dowcipami.

Z obowiązku dziennikarskiego streściliśmy oświadczenie b. woj. Kirtiklisa. Był to z naszej strony akt aż nazbyt daleko posuniętej lojalności. „Dzień Pomorza" zamieszcza je w brzmieniu dosłownym i taką od siebie dorzuca uwagę:

„Drukujemy ten list w całości, gdyż nie można się spodziewać, by miejscowa prasa opozycyjna, która z taką nienawiścią i tendencyjnie atakowała p. Wojewodę Kirtiklisa, przedrukowała — w interesie prawdy — list **w całości**".

Widać mają powód do wdzięczności i przywiązania. BBWR szafował groszem publicznym na wszystkie strony, a „Dzień Pomorza" był przecież heroldem prasowym tego zgniłego już dzisiaj tworu. Chwali mu się jednak ta wierność, bo inne szczury uciekają zwykle z tonącego okrętu. Ale poco te dzikie pretensje do prasy opozycyjnej, na której życzliwe uczucia b. woj. (małą głoską!) niczym nie zasłużył.

Dziwna deklaracja. W ubiegłym tygodniu szereg pism ogłosiło „Deklarację Katolickich Czasopism". Mniejsza o to, że spis owych czasopism został dowolnie zestawiony. Deklaracja zajmuje się Związkiem Nauczycielstwa Polskiego i zwraca uwagę, że „dochodzi znowu do głosu". Ostrzega więc społeczeństwo i bije na alarm przed zgubnymi skutkami działalności wychowawczej Związku, na które nawet p. premier Składkowski w sposób niezwykle gwałtowny zwracał uwagę.

W socjalistycznym „Robotniku" p. Niedziałkowski stwierdza, że ową deklarację podpisało „Słowo" wileńskie i „Dziennik Poznański", ongiś filary BBWR-u, któremu gorliwie służył Związek Nauczycielstwa Polskiego. Wtedy był dobry, gdy wam służył — woła z gryzącą ironią p. Niedziałkowski — a dziś na niego psioczycie.

Ano, zmieniły się warunki. BBWR się „zdekomponował", a Ozon chciałby jechać na katolicyźmie i nacjonaliźmie, więc dziś wypada przewrotowców z Z.N.P. potępić. Myśmy zwracali uwagę na zgubną działalność Z.N.P. wtedy, kiedy jeszcze był w łaskach i zwalczać jego zgubnych zasad wychowawczych nie przestaniemy, choćby do łask powrócił.

Ozonowi „myśl sztywniała". Sanacyjny tygodnik „Jutro Pracy", który raz po raz wypowiada trafne uwagi, tak opisuje obecny stan Ozonu:

„O.Z.N." ma trudną sytuację. Nie dlatego, że ludzie źli, że dobrej woli brak, że ślamazarnie, powoli, — nie, — koncepcyjnie sprawa jest trudna. Sytuacja trudna. Rok temu było łatwiej, bo silne walory emocjonalne (uczuciowe) płynące z wiary nie wypaliły się jeszcze, **dziś jest gorzej.** Przez powolność, przez systematyczne milczenie i trwanie w bezruchu, myśl sztywniała, **serce powoli zaczęło zgłaszać brak zainteresowania.** To jest niedobre". (Podkreślenia nasze. — Red. „Dz. B.").

Powyższy obraz odpowiada całkowicie rzeczywistości. W kraju Ozon nie przedstawia żadnego znaczenia. A dlaczego? Po pierwsze dlatego, że uważany jest powszechnie i słusznie za dalszy ciąg BBWR-u, a po wtóre, ponieważ — jak to słusznie „J. P." stwierdza — że „niecały aparat rządowy kipi entuzjazmem dla deklaracji lutowej" (płk. Koca). Ozon uważany jest za partię rządową, a rząd mało albo wcale nie troszczy się o zasady przezeń ogłoszone. I jak tu mieć zaufanie do takiej partii rządowej?

Brzydki sposób walki. „Zielony Sztandar" z oburzeniem piętnuje oszczerstwo, ogłoszone w „Warszawskim Dzienniku Narodowym". Napisano tam, że dwaj agitatorzy Stronnictwa Ludowego w powiecie kieleckim czerpią przypuszczalnie pieniądze na agitację „bocznymi kanalikami, przez P.P.S. — od istotnych wiadomych aranżerów „Frontu Demokratycznego".

„Zielony Sztandar" ten sposób walki ze Stronnictwem Ludowym nazywa plugawym. A oto inny przykład z tej samej niwy:

„Wychodzi we Lwowie pismo młodych endeków „Prawda Narodowa". W piśmie tym zaatakowano ks. pułkownika Panasia, zarzucając mu, że obiecał Ukraińcom Małopolskę Zachodnią po San, i że sam sprzedał swoje gospodarstwo Ukraińcom.

Ks. Panaś długo znosił cierpliwie ataki endeckie, wreszcie jednak zaskarżył „Prawdę Narodową". Rozprawa wykazała oczywiście, że ks. Panaś nie tylko nie sprzedał niczego Ukraińcom, ale dla podtrzymania polskości wystawił własnym kosztem kościółek i wyposażył go do spółki ze swą matką. To też rząd skazał endeckiego oszczercę na 3 miesiące więzienia i 300 zł grzywny".

Przykłady powyższe dowodzą, że Stronnictwo Narodowe nie waha się użyć najbrudniejszych sposobów walki, kiedy chodzi o poniżenie przeciwnika. Tych samych metod używa w stosunku do „Stronnictwa Pracy". Kto ma z tego odnieść korzyść? Chyba tylko skrajna lewica, która z zapałem tworzy jednolity front tzw. „folksfront" — wspólnie z żydami.

Śląski zjazd wojewódzki Stronnictwa Pracy

odrzucił stanowczo wszelkie zachęty do porozumienia z sanacją.

Katowice, 24. 1. (Tel. wł.) W niedzielę odbył się walny zjazd delegatów Stronnictwa Pracy na woj. śląskie, celem załatwienia spraw organizacyjnych, a przede wszystkim celem dokonania wyboru władz wojewódzkich Stronnictwa. Poprzedni zjazd wojewódzki, który odbył się w grudniu ub. roku, miał charakter raczej manifestacyjny.

Na niedzielny zjazd przybyło kilkuset delegatów poszczególnych kół ze Śląska Górnego i Cieszyńskiego. Przy stole prezydium zajęli miejsca członkowie tymczasowego zarządu wojewódzkiego z prezesem dr. Tempką i mec. Mildnerem na czele. W referatach podkreślono, że stronnictwo, doceniając w całej pełni ważność zagadnienia ożywienia życia gospodarczego i likwidacji bezrobocia, dąży do utworzenia przy zarządach wojewódzkich stronnictwa kilku sekcyj, m. in. **sekcji gospodarczej, opieki społecznej, usunięcia bezrobocia itp.** O ile chodzi o zatrudnianie bezrobotnych na Śląsku, stronnictwo stoi na stanowisku, że przy równych kwalifikacjach zawodowych i zasługach z okresu walk niepodległościowych **w pierwszym rzędzie winno się przydzielać pracę na Śląsku Ślązakom.**

Z kolei zjazd dokonał wyboru zarządu wojewódzkiego stronnictwa Pracy w następującym składzie: Prezes **Korfanty,** wiceprezes dr **Wł. Tempka,** członkowie zarządu wojew.: pp. Korfantowa, Olszańska, Tyrałowa, Mildner, Gawrych, Hanke, Klonowski, Kasprzak, Niemczyk, Sopicki, dr Twardowski, Lipowicz, Wydra i Żalik. W skład komisji rewizyjnej weszli: prezes Piechulka, apt. Nowoziemski i mec. Mroczkowski. Do rady wojewódzkiej stronnictwa wybrano kilkudziesięciu wybitnych działaczy ruchu **z ks. prał Brandysem,** ks. prob. Szymałą, ks. prob. Brandysem (Janem), b. posłem Sikorą, b. posł. Bronclem, Prusem, Piechulkiem, Brelińskim oraz obecnym posłem na sejm śląski Michalskim na czele.

Zjazd powziął rezolucję: Naczelnym hasłem Stronnictwa Pracy w roku bieżącym powinna być zgodnie z całą dotychczasową działalnością i ideologią Stronnictwa praca nad przygotowaniem obrony Polski.

W myśl tej idei Stronnictwo Pracy będzie wytrwale zwalczać system sanacyjny. Stawiając dobro Polski na pierwszym planie, Stronnictwo Pracy nie może zmienić swej polityki i, walcząc o likwidację systemu sanacyjnego, odrzucać będzie stanowczo wszelkie zachęty do porozumienia z sanacją.

Walcząc z systemem sanacyjnym, Stronnictwo Pracy zachowa swą całkowitą niezależność polityczną, unikając współpracy zarówno ze zwolennikami dyktatury nacjonalistycznej, jak zwolennikami dyktatury proletariatu. Wobec faktu, że zaraz po utworzeniu się Stronnictwa Pracy posypały się napaści i podejrzenia zarówno z prawej jak i z lewej strony, a **jedynie Stronnictwo Ludowe zajęło wobec naszego ruchu stanowisko życzliwe, i wobec faktu,** że niektóre żądania polityczne Stronnictwa Pracy zbiegają się z analogicznymi dążeniami Stronnictwa Ludowego, **zjazd wojewódzki zaleca współdziałanie ze Stronnictwem Ludowym we wszystkich wypadkach,** w których to będzie konieczne oraz popieranie Stronnictwa Ludowego w obronie przed represjami ze strony sanacji.

O odżydzenie handlu i przemysłu.

Stronnictwo Pracy walczyć będzie nadal konsekwentnie o odżydzenie polskiego handlu, przemysłu i rzemiosła. Popierając dążenie do oddzielenia się od żywiołu żydowskiego na terenie kulturalnym, **Stronnictwo Pracy odrzuca stanowczo hitlerowskie pojęcia rasistowskie i potępia próby rozwiązywania sprawy żydowskiej za pomocą aktów terroru.** Za najlepszą drogę do rozwiązania kwestii żydowskiej uważać należy masową emigrację żydów.

W zakończeniu zebrani złożyli hołd weteranom powstania styczniowego 1863 r.

Zamordował szofera taksówki

i uciekł jego autem.

Warszawa, 25. 1. (Tel. wł.). Śledztwo w sprawie tajemniczego mordu w lasku Młocińskim zdołało już ustalić **nazwisko ofiary morderstwa, jak i nazwiska sprawców.** Władze śledcze podały wczoraj do wiadomości nazwisko zamordowanego, którym był **szofer 27-letni, Jan Szlendak,** syn drobnego włościanina z pod Góry Kalwarii. **Mordercą jest Władysław Skwieracki.** Morderca zbiegł z Warszawy taksówką, zrabowaną swej ofierze.

Dnia 22 bm. morderca widziany był po południu w Lublinie, skąd wyjechał prawdopodobnie koleją. Początkowo **Skwieracki ubrany był w mundur kolejarza,** który prawdopodobnie zmienił już na inne ubranie. Skwieracki jest wysoki, szczupły o blond włosach, o ciemnych oczach i pociągłej twarzy. Robi on wrażenie inteligenta, przy czym legitymuje się nowym **dowodem osobistym, wydanym przez gminę Rumii, pow. morskiego** na nazwisko Stanisława Skwierackiego, radiotelegrafisty, urodzonego 24 kwietnia 1914 r.

Władze śledcze zwracają się do zarządów wszystkich hoteli i do społeczeństwa, aby natychmiast zawiadomiły policję o pojawieniu się Skwierackiego. Jest rzeczą możliwą, że **zabójca przebywa w towarzystwie kobiety ubranej w zielonkawy płaszcz.**

Zeppeliny wznowią swe przeloty.

Nowy Jork, 25. 1. (PAT.) „American Zeppelin Transport Corporation", reprezentująca niemieckie towarzystwo sterowców, ogłasza, że na skutek udzielenia przez **Stany Zjednoczone pozwolenia na sprzedaż niewybuchającego gazu helium** sterowcom, stała komunikacja między Frankfurtem n. M. a Lakehurst podjęta będzie w maju. W miesiącach sezonu letniego zeppelin dokona **15 przelotów** z Europy i z powrotem, przewożąc podróżnych (40 osób) listy i paczki. Przelot w kierunku zachodnim trwać będzie **60 godzin,** w kierunku wschodnim **48 godzin.** Towarzystwo zawiadamia, że nowy zeppelin posiadać będzie cztery silniki Diesla, każdy o sile 1200 HP. Oprócz tego zeppelina już gotowego w warsztatach we Friedrichshafen, wykańcza się obecnie drugi sterowiec również dla komunikacji ze Stanami Zjednoczonymi, który **będzie miał pomieszczenie dla 80 podróżnych.**

Pierwszy transport helium do Niemiec odchodzi z Houston w stanie Texas 1 lutego.

Po raz pierwszy w Polsce będą obradować razem związki zawodowe robotnicze z pracowniczymi.

Sosnowiec, 25. 1. Na dzień 31 stycznia br. została zwołana do Sosnowca wspólna konferencja związków zawodowych robotniczych ze związkami pracowników umysłowych. Przedmiotem wspólnych obrad będą sprawy jednolitych wystąpień pracowników fizycznych z umysłowymi w stosunku do pracodawców. Ze spraw aktualnych zostanie omówiona sprawa umów zbiorowych. Tego rodzaju konferencja będzie pierwszą w Polsce.

Epidemia pryszczycy nieco osłabła.

Berlin, 25. 1. (PAT.) Jak podaje niemieckie biuro informacyjne zaraza pryszczycy w Niemczech uległa pewnemu zahamowaniu. Stwierdzono spadek nowych wypadków pryszczycy. O chwili wybuchu zarazy pryszczycy do 1 stycznia br. **padło w Niemczech około 2.100 sztuk bydła dużego, 3.400 cieląt oraz 3.000 bydła małego.**

Micescu bawi u Becka.

Paryż, 25. 1. Rumuński minister spraw zagr. Micescu przybył wczoraj z Genewy do Cannes, gdzie **odwiedził przebywającego tam min. Becka.** Obaj ministrowie odbyli dłuższą rozmowę, po czym min. Beck podejmował min. Micescu śniadaniem w ścisłym gronie. W śniadaniu wzięli udział małżonka min. Micescu, ambasador R. P. w Londynie Raczyński i dyrektor polityczny rumuńskiego MSZ Cretzeanu. Wieczorem min. Micescu z małżonką odjechał do Genewy.

Wybuch w laboratorium wojskowym pod Helsingforsem.

Helsingfors, 25. 1. Na wyspie Harakka pod Helsingforsem podczas pobytu inspektora piechoty, gen. Heikinheimo nastąpił **wybuch w laboratorium wojskowym.**

Gen. Heikinheimo **został zabity.** Pięciu wyższych wojskowych, m. in. inspektor artylerii, płk Vanstroem, jest ciężko rannych.

Ośrodek Światowego Związku Polaków z Zagranicy pod Zakopanem.

Na Groniku, w gminie kościeliskiej, pod Zakopanem, w pięknej tatrzańskiej okolicy, powstał staraniem Tow. Obozów dla Młodzieży całkowicie nowoczesny ośrodek o charakterze wypoczynkowo - kształcącym, przeznaczony dla młodzieży polskiej, mieszkającej poza granicami kraju. W obecności wysokich przedstawicieli państwa odbyło się przekazanie ośrodka naczelnym władzom Światowego Związku Polaków z Zagranicy, skupiającego 8-milionową rzeszę Polaków poza granicami kraju.

Negus ma dostać nagrodę pokojową Nobla?

Rzym, 25. 1. (PAT). „Popolo d'Italia" występuje **przeciwko lansowanemu w prasie angielskiej projektowi nadania pokojowej nagrody Nobla byłemu Negusowi,** przypominając, że fundator nagrody był wynalazcą dynamitu oraz że całe życie poświęcił pracom nad materiałami wybuchowymi. Nobel zmarł we Włoszech i jakby nękany wyrzutami sumienia zapisał swój wielki majątek na cele naukowe, literackie i pokojowe. Należy też przypomnieć, że testament Nobla przyznawał nagrodę pokojową temu, kto działa w kierunku zniesienia armii. To też myśl nadania nagrody eks-Negusowi — kończy dziennik — jest **okrutna i szydercza** przede wszystkim w stosunku do samego Negusa, wynikałoby bowiem, że Negus otrzymał nagrodę za to, że likwidował własną armię.

O zwiększenie higieny bezpieczeństwa pracy.

Jednym z punktów deklaracji społeczno-gospodarczej, zatwierdzonej na ogólnopolskim kongresie związków pracowniczych, był postulat rozbudowy ubezpieczeń społecznych i z nim wiążącego się, ścisłego przestrzegania higieny pracy i jej bezpieczeństwa. Poruszane problemy były rezultatem przeanalizowania sytuacji pracownika w Polsce i szczegółowego uzgodnienia poglądów na temat jej poprawy, czemu wyraz dało również poprzedzające kongres zebranie przedstawicieli metalowców okręgu warszawskiego; w powziętej rezolucji o warunkach przeprowadzenia umowy zbiorowej w przemyśle metalowym, poruszona została sprawa wydawania przez fabryki kartek kąpielowych, urządzania umywalni, zapewnienia ścisłego przestrzegania w stosowaniu osłon trybów, wałów itp. Ma to o tyle swoje głębokie znaczenie, że metalowiec, a w pierwszym rzędzie szlifierz, tokarz i odlewnik wykonuje jeden z najbardziej niebezpiecznych zawodów (zdarzające się w nim wypadki stanowią 25% ogólnej liczby).

W przemyśle metalowym było w 1933 r. 3228 wypadków, odszkodowanych przez Z. U. S., z czego 161 przyniosło w następstwie śmierć, a 3067 częściową lub całkowitą niezdolność do pracy. W 1928 r. z ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu korzystało 86.052 osoby (wdowy, sieroty itp.), a w 1936 r. ilość ich wzrosła aż do 113.912, mimo, że na skutek bezrobocia i zwiększenia kontroli ilość wypadków śmiertelnych spadła z 1214 w 1929 r. na 715 w 1937 r. Cyfra wypłacanych rocznie przez Z. U. S. rent (średnio 50 milionów zł) byłaby bez porównania mniejsza, gdyby w całej rozciągłości wykonywano istniejącą ustawę o ochronie pracy i gdyby robotnik nauczył się stosować do przepisów bezpieczeństwa pracy.

Osiągnęło się już tyle, że metalowiec, wykonywujący ciężką pracę, mający do czynienia z pyłem i smarem, sam żąda kąpieli, umywalni i jest już przekonany o konieczności zmiany ubrania. Teraz trzeba go uczyć stosowania zabezpieczeń nie tylko przed chorobą, ale przed utratą życia. Do takiej akcja Z. U. S. w porozumieniu z zakładami przemysłowymi wysyła na teren fabryk specjalnych instruktorów, których zadaniem jest oddziaływać bezpośrednio. Akcję tę niedawno podjęto, ale już daje doskonałe wyniki, tym bardziej, że sami robotnicy uznawają ją za najbardziej celową. Podkreślony na zebraniu metalowców i w pełni zaakcentowany na kongresie problem bezpieczeństwa pracy może i powinien być rozwiązany przede wszystkim przez rozbudowę aparatu instruktorskiego działającego na terenie fabryk.

M. C.

Kronika

Bydgoszcz, dnia 25 stycznia 1938 roku.

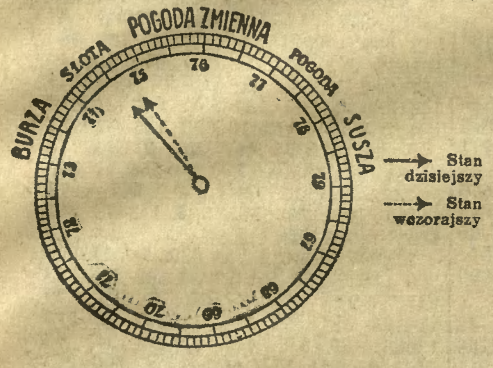
KALENDARZYK

Dziś: Nawrócenie św. Pawła.
Jutro: Polikarpa bisk. i m.
Wschód słońca o godzinie 7,53.
Zachód słońca o godzinie 16,32.

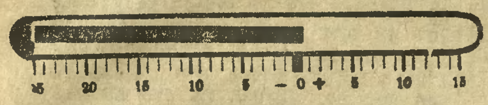
Stan pogody.

Nadal ciepło.

Ciągła wędrówka ośrodków niskiego ciśnienia z nad Atlantyku przez Anglię, morze Północne i Skandynawię ku północnemu wschodowi powoduje, że nad krajami Europy środkowej i zachodniej od dłuższego czasu utrzymuje się przepływ ciepłego powietrza oceanicznego, powodując pogodę ciepłą o dużym na ogół zachmurzeniu. Spadek ciśnienia barometrycznego, który wystąpił wczoraj na obszarze Polski, świadczy o zbliżaniu się świeżej masy powietrza morskiego z zachodu. Wczoraj w godzinach popołudniowych na Wileńszczyźnie oraz częściowo na Podlasiu i Polesiu było pogodnie, poza tym panowała pogoda chmurna z przejaśnieniami. Temperatura o godz. 14 wynosiła od 2 st. w dzielnicach wschodnich do 9 st. w Wielkopolsce. — Przewidywany przebieg pogody: Po przejściowym wzroście zachmurzenia z przelotnymi deszczami, w ciągu dnia pogoda chmurna z przejaśnieniami. Temperatura nieco wzrośnie i wynosić będzie w ciągu dnia od 3 st. na wschodzie do 7 st. na zachodzie kraju.

Termometr wskazywał dziś rano

DYŻURY NOCNE APTEK
od 24. 1. — 30. 1. br.

1) Apteka pod Aniołem, ul. Gdańska, telefon 3385.
2) Apteka przy Placu Teatralnym, Marszałka Focha, telefon 1962.
3) Apteka Tarasiewicza, ul. Orla, telefon 3146.

—::—

Telefon Pogotowia Ratunkowego 26-15.

—::—

— **Muzeum Miejskie przy Rynku Marsz. Piłsudskiego** otwarte codziennie od godz. 9—16, w niedzielę i święta od 11—14. Obecnie w Muzeum wystawa doroczna „Salonu Bydgoskiego".

— **Muzeum Miejskie — Wystawa Darów na Bielawkach, ul. Pierackiego 8,** otwarte w niedzielę i w środę od godz. 10—14.

—::—

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

Do czwartku włącznie na afiszu **„ORMIANIN Z BEYRUTU"** A. Grzymały-Siedleckiego.

W nadchodzącą sobotę odbędzie się premiera ciekawej, przebojowej operetki P. Abrahama **„ROXY I JEJ DRUŻYNA"**, z której próby odbywają się już od czterech tygodni pod kierunkiem reżysera Domosławskiego i kapelmistrza Sillicha. Część muzyczna tej przepięknej operetki odznacza się oryginalną i współczesną instrumentacją oraz rzadko spotykaną melodyjnością. Niemal każda aria, duet, czy tercet, jak też i zespoły ensemblowe tworzą małe arcydzieła lekkiej muzyki i będą przez słuchaczy entuzjastycznie z łatwością podchwytywane. Niebawem cała Bydgoszcz nucić będzie przeboje **„ROXY"**, którą scena nasza po Wiedniu wyprzedza wszystkie teatry europejskie. W akcie II oryginalne **„Carcovado"** odtańczy primabalerina Soboltówna i baletmistrz Wojnar.

—::—

— **Wyborową kuchnię,** czyste pokoje, salę do tańca, restaurację hotelową poleca **Hotel Lengning, ul. Długa.** (25691

— **W styczniu bezpłatnie** uczęszczać może każdy na francuski kurs początkowy. Sekretariat Francuskich kursów w Gimnazjum Kopernika założony i subwencjonowany przez Rząd Francuski z dniem 10 bm. otwarty codziennie od godz. 6—8 przyjmuje jeszcze zapisy na nieliczne wolne miejsca na kursy: elementarny, średni i wyższy. Opłata miesięczna od 2—4 zł. (152

Demonstracje bezrobotnych w Bydgoszczy.

Próby zakłócenia spokoju nie powiodły się.

Wczoraj w godzinach południowych zebrało się przed Pośrednictwem Pracy około 300-tu bezrobotnych z żądaniem pracy, grożąc głodówką. Wkrótce jednak połowa rozeszła się spokojnie do domów. Grupa składająca się z około setki mlokosów wyszła na ulice miasta, gdzie została rozproszona przez policję. Na ul. Gdańskiej w pobliżu ul. Dworcowej kordon policji zamknął drogę demonstrantom i wezwał ich do rozejścia się, przy czym policja zmuszona była użyć pałek gumowych. Bezrobotni, grupując się następnie do późnego wieczora w różnych częściach miasta, wznosili okrzyki: **„My chcemy pracy!"**

Okazuje się, że prowodyrzy tej ruchawki to zamiejscowi podżegacze, **nie mający nic wspólnego z tutejszymi bezrobotnymi.** Policja jest już na tropie tych burzycieli. Próba zakłócenia spokoju publicznego zawiodła zupełnie.

Bezrobotni bydgoscy doceniają bowiem okoliczność, że podczas kiedy wszędzie zakończono prace doraźne już w listopadzie, to miasto Bydgoszcz zatrudniało bezrobotnych do końca grudnia. Skoro warunki atmosferyczne pozwolą, przystąpi się znów do prac doraźnych. Nieodpowiedzialni agitatorzy chcą wykorzystać moment, kiedy uruchomienie prac doraźnych jest absolutnie niemożliwe.

Zemsta zredukowanego pracownika Intendentury Wojskowej.

Za fałszywe doniesienie do premiera Składkowskiego 8 miesięcy więzienia

Pragnąc się zemścić za zwolnienie z pracy, 32-letni handlowiec Antoni M., były pracownik intendentury wojskowej w Bydgoszczy, napisał listy do prezesa Rady Ministrów gen. Składkowskiego i do dowódcy Korpusu Okręgowego w Toruniu, w których podniósł ciężkie zarzuty przeciwko swemu byłemu zwierzchnikowi, kierownikowi intendentury p. kpt. Maryniakowi. Na podstawie tych listów polecono żandarmerii wojskowej przeprowadzić dochodzenia, które wykazały zupełną bezpodstawność oskarżenia zredukowanego pracownika. Za fałszywe doniesienie M. odpowiadał wczoraj przed Sądem Okręgowym.

Oskarżony podtrzymywał na rozprawie wszystkie zawarte w listach zarzuty, wysuwając m. in., że kpt. Maryniak rzekomo karmił swoje ptactwo owsem, pochodzącym z magazynów wojskowych, że zatrudniał robotników intendentury w swoich sprawach prywatnych i inne jeszcze czynił mu wyrzuty. Mimo przesłuchania 20 świadków, oskarżony nie był w stanie przeprowadzić dowodu prawdy na postawione zarzuty. Prawie wszyscy świadkowie wystawili p. kpt. Maryniakowi jak najlepsze świadectwo, a m. in. ppłk. Goebel i por. Dąbrowski, a przesłuchani robotnicy zeznali, że zatrudnieni byli prywatnie poza godzinami służbowymi, za co otrzymywali osobne wynagrodzenie.

Sąd, opierając się na zeznaniach świadków i wychodząc z założenia, że zredukowany pracownik wyrządził swemu zwierzchnikowi ciężką krzywdę, skazał go — mimo, że nie był dotychczas karany — na **8 miesięcy bezwzględnego więzienia i 100 zł grzywny.** Zasądzony zgłosił apelację.

Ożywiona działalność Kat. Tow. Robotników Polskich

przy parafii św. Trójcy.

W ub. niedzielę odbyło się roczne zebranie Kat. Tow. Robotników Polskich przy parafii św. Trójcy. Tak dzieje się corocznie. Sumuje się działalność, robi przegląd sił, mierzy się siły na przyszłe zamiary, podkreśla to, co było dokonane, zakreśla plan i cele na następny rok, dopasowując wszystkie posunięcia do idei chrześcijańsko-społecznej.

Bilans działalności Kat. Tow. Robotników Polskich z prezesem p. Baumem na czele wypadł pomyślnie, był olbrzymi. Sprężystość zarządu była w ciągu roku sprawozdawczego niewyczerpana. Zawsze czynny i troskliwy o ogół członków działał po myśli encykliki Quadragesimo Anno.

Mieliśmy sposobność o tym się przekonać na zebraniu sprawozdawczym. Sala p. Kowalskiego wypełniona była po brzegi. To już dowodzi ogromnego zainteresowania się sprawami organizacji, jej pracą rozległą i pożyteczną.

Zebraniu przewodniczył, jak zwykle sprawnie patron towarzystwa ks. prob. Skonieczny, protokół pisał p. Mikołajczak, ławnikami byli przedstawiciele bratnich organizacyj.

Po odczytaniu protokołu z zeszłorocznego zebrania przez p. Mikołajczaka, przystąpiono do wysłuchania sprawozdań członków zarządu. Prezes p. Baum w przemówieniu swym podkreślił wiele szczegółów z życia i pracy towarzystwa, opartej na idei katolickiej, pracy niezwykle ożywionej. W końcu dziękował wszystkim którzy współpracowali z zarządem i przyczynili się do rozwoju organizacji, a przede wszystkim patronowi swemu ks. prob. Skoniecznemu za opiekę duchową i cenne rady.

Sekretarz wygłosił sprawozdanie z działalności z najdrobniejszymi szczegółami. Było obszerne, gdyż zawierało długi szereg dokonanych posunięć i zebrań, wysłuchanych odczytów i wiele spraw przeprowadzonych przez zarząd z pożytkiem dla organizacji.

Skarbnik p. Gawliński przedstawił zebranym stan z sumiennie prowadzonej kasy towarzystwa.

Z działalności biblioteki zdał sprawę p. R. Michalski, jako bibliotekarz p. Kriza, z Sekcji Młodych jej sekretarz, p. Chybiak, a w imieniu komisji rewizyjnej p. Fr. Dobersztajn, stawiając wniosek o absolutorium zarządowi a szczególnie skarbnikowi.

W dyskusji zabierali głos pp. Polak, Naparty i inni. Odpowiadał prezes Baum, po czym uchwalono wotum zaufania dla całego zarządu.

W wyborach uzupełniających na wiceprezesa powołano p. **Andrzeja Barlika,** zastępcę sekretarza p. **Tad. Guzalskiego,** zastępcę bibliotekarza p. **Leona Kufla,** na radnych pp. **Wróblewskiego i Migasa.** Komisja rewizyjna pozostała w dawnym składzie.

Życzenia składali przedstawiciele bratnich organizacyj, p. Naparty w imieniu Akcji Katolickiej i prezes okręgowy p. Jan Cywiński, który nawoływał do wytrwania pod sztandarem idei katolickiej, szczególnie aby młodzież zasilała szeregi Towarzystwa Robotników Polskich i służyła mu wiernie.

Uchwalono m. in. na budowę Domu parafialnego 25 zł i na budowę kościoła na Czyżkówku 25 zł.

Na zakończenie zebrania przemówił jeszcze ks. prob. Skonieczny i prezes p. Baum. Po odśpiewaniu jednej zwrotki „Wszystkie nasze dzienne sprawy", zebrani rozeszli się pełni otuchy i przeświadczenia, że spełniono wszystko, co dla dobra ogółu i Państwa należało zrobić.

Niech im Pan Bóg błogosławi!

FRANCISZEK I MARIA GOCOWIE.

W świątyni Księży Misjonarzy na Bielawkach odbyła się ub. niedzieli wzniosła ceremonia udzielenia powtórnie błogosławieństwa kościelnego małżonkom Gocom, święcącym 25-lecie swego ślubu. Od stóp ołtarza przemówił do ozdobionych srebrnym wiankiem jubilatów ksiądz Gintrowski, życząc im błogosławieństwa bożego na dalszą drogę życia. W gościnnym domu państwa Goców zebrało się większe grono przyjaciół i znajomych, którzy podążyli osobiście im złożyć życzenia. Barwny korowód gratulantów poprzedzał p. Jan Cywiński — najbliższy i najstarszy, bo z górą lat 40 przyjaciel p. Goca. Starszyzna cechu ślusarzy i mechaników przybyła, podobnie jak organizacje parafialne, ze sztandarem do kościoła. W imieniu cechu wręczył jubilatom piękny upominek starszy cechu p. Tarczyński. W zastępstwie prezesa chrześcijańskiego rzemiosła p. Godka — wyrazy głębokiej czci dla p. Franciszka Goca, jako pioniera polskiego przemysłu w Bydgoszczy, popłynęły z ust p. Henryka Kaszubowskiego.

Pan Franciszek Goc, Pałuczanin spod Żnina, był długie lata werkmistrzem bydgoskiej „Maschinenbau-Gesellschaft" i jego to dziełem są potężne dźwigi w gazowni miejskiej od strony rzeki Brdy. Na montaż wyjeżdżał p. Goc często do Skandynawii i do Włoch — takim cieszył się zaufaniem swoich przełożonych. Po likwidacji niemieckiego przedsiębiorstwa założył 1924 r. własne — specjalizując się w budowie motorów i maszyn dla przemysłu rzeźnicko-wędliniarskiego.

Małżonka zacnego jubilata, pani Maria z Drabików, rodem z Szymborza (na Kujawach) wiernie stojąc przy boku męża pracowitego, bogobojnie i patriotycznie wychowała dwoje dzieci, którymi ją Bóg obdarzył. Syn państwa Goców jest słuchaczem medycyny na uniwersytecie poznańskim, — córka przebywa w liceum zakładu Najśw. Marii Panny w Wejherowie.

Do życzeń pod adresem ogólnie szanowanej rodziny przyłącza się ochoczo redakcja „Dziennika Bydgoskiego", wołając razem z całym polskim rzemiosłem, którego p. Franciszek Goc jest chlubą i ozdobą — Ad multos annos!

—o—

FRONTEM DO MUZYKI.

Interesujący wieczór Rady Artystyczno-Kulturalnej.

Duże zainteresowanie w sferach kulturalnych Bydgoszczy wywołała zapowiedź najbliższej imprezy **Rady Artystyczno-Kulturalnej,** a mianowicie wieczoru dyskusyjnego **„O słuchaniu muzyki",** który odbędzie się w czwartek, 27 bm., o godz. 20 w auli Miejskiego Gimnazjum Żeńskiego (Staszica 4). „Czwartki" Rady Art.-Kult. mają już swoją tradycję i zespół stałych słuchaczy, tym razem jednak temat powinien zaciekawić najszersze warstwy społeczeństwa. Każdy przecież — w ten czy inny sposób — słucha muzyki i każdy znajdzie w prelekcji wybitnego muzykologa **mgr. Alfonsa Röslera** odpowiedź na najważniejsze kwestie związane ze słuchaniem muzyki. W ramach prelekcji poruszone będą m. in. następujące kwestie: słuchanie czynne i bierne; elementy muzyki; formy muzyczne; udział rozumu i uczucia w procesie tworzenia i słuchania muzyki; muzyka polifoniczna; muzyka programowa; słuchanie muzyki a poezji. Tekst prelekcji urozmaicony będzie ilustracją muzyczna, wykonaną przez znanego pianistę, powszechnie cenionego dla swych wysokich wartości wirtuozowskich **prof. Edmunda Röslera.**

Ten ciekawy wieczór będzie jeszcze jednym egzaminem dla kulturalnej Bydgoszczy. Wstęp bardzo przystępny, bo **50 i 30 groszy.**

—::—

— **Choroby przemiany materii.** Badacze na polu wiedzy lekarskiej, dotyczącej przemiany materii, zapewniają, że przez stosowanie naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa" osiąga się świetne wyniki.

Bydgoskie Koleje Powiatowe.

Rozkład jazdy ważny od 11-go września 1937 r.

Odjazd poc. z Bydgoszczy w niedz. i święta do:

Koronowa 8.10, 11.05 14.00, 17.00, 20.10, 22.00.
Wierzchucina 10.25, 21.30.

Przyjazd do Bydgoszczy:

z Koronowa 7.35, 8.52, 11.31, 15.12, 19.26, 21.22.
z Wierzchucina 7.50, 20.03.

w dni powszednie do:

Koronowa 8.10, 11.05, 12.30*† 14.00, 17.00, 20.10.
Wierzchucina 11.40*, 13.30*, 15.30**, 19.35*.

Przyjazd do Bydgoszczy:

z Koronowa 7.07*†, 7.35, 8.52, 11.31, 15.12, 19.26.
z Wierzchucina 7.55*, 7.50**, 9.18*, 13.13*.

Objaśnienie znaków: * Pociągi kursują w środy i soboty. *† Pociągi kursują w soboty. ** Pociągi kursują w poniedziałki, wtorki, czwartki i piątki. (18180

Tabela loterii

16-ty dzień ciągnienia 4 klasy 40 Loterii Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 5.000 padła na r. 57738

10.000 zł.: 14864 88200 88525 75682 140308 144006

5.000 zł.: 10787 91503 184749

2.000 zł.: 19360 20051 63631 82490 86708 155229 167496 169578 193195

1.000 zł. 6400 13789 25711 27555 29855 31103 39062 39824 40909 45077 57199 68522 69937 79198 83793 85848 87767 100214 109468 111586 120553 123969 131196 132546 135124 145768 165671 175671 182265 186125 189920

Wygrane po 200 zł.

14 24 84 165 73 203 70 350 466 527 43 51 66 809 13 973 1076 99 382 506 20 31 48 778 2017 109 37 45 50 215 661 813 14 3090 192 233 358 479 637 905 29 33 4046 156 78 207 86 641 873 5113 317 552 82 675 731 90 6302 94 405 90 571 735 825 906 93 7150 52 454 515 693 840 8062 72 104 282 87 673 84 93 788 848 950 66 9035 182 89 93 204 37 70 80 324 428 47 89 748 58 10082 148 223 528 607 713 17 58 975 11351 9 404 78 771 860 12011 22 71 114 79 422 511 57 720 22 875 964 13007 29 48 138 348 472 80 529 739 891 14005 113 852 85 15565 634 47 61 64 748 805 16028 53 127 218 589 690 862 908 17192 261 71 77 83 608 79 93 794 829 18054 60 62 130 93 255 63 366 516 28 39 903 9 19019 122 331 57 87 475 508 36 750 851 20107 65 771 807 931 21102 270 435 14 510 621 42 998 22231 35 373 468 517 20 783 840 23149 81 93 246 404 749 912 18 61 24018 92 115 277 319 514 844 25042 70 459 505 52 426 82 86 26961 94 27053 183 237 55 373 459 647 65 92 720 851 73 951 28039 245 515 753 963 29059 75 323 541 744 843 30099 105 311 546 71 785 803 969 84 31028 64 142 289 341 484 570 672 741 55 32208 39 321 495 503 36 54 96 775 914 70 74 33015 32 121 41 58 231 383 495 649 940 34321 49 416 60 526 610 40 41 839 74 35065 250 67 305 29 48 545 53 651 766 946 36713 99 849 37150 540 60 631 789 807 96

38204 358 400 32 599 868 958 39054 287 377 478 818 71 94 967 40048 120 48 220 71 601 33 721 41074 155 218 346 56 92 448 748 96 808 42269 567 650 71 742 52 835 993 43182 331 742 44033 70 390 411 67 87 601 11 985 45049 393 229 40 678 737 46158 83 216 452 62 660 808 979 47079 97 124 33 336 467 662 967 48031 96 275 311 27 404 50 509 735 66 819 89 49019 205 17 524 997 50073 96 419 39 580 609 838 957 51106 59 454 72 74 642 76 52026 194 436 528 893 53135 318 27 462 70 534 61 75 666 93 715 31 50 83 54049 151 234 427 61 505 633 728 926 30 55107 7321 506 790 902 56141 248 453 510 27 64 77 648 718 37 55 57113 68 201 15 58 446 539 78 87 619 814 969 73 58043 224 305 89 429 507 73 643 961 89 59015 26 39 250 555 895 60425 90 603 60 75 875 921 58 61077 242 519 856 62018 192 208 376 661 718 817 47 929 63011 129 212 64 336 406 62 594 746 70 833 933 59 64055 127 51 53 90 215 651 908 65042 175 77 95 365 525 66472 84 539 79 791 886 67355 486 509 42 782 860 79 68039 110 48 200 566 659 868 69150 69 220 517 885 968 70086 407 33 37 47 97 523 683 702 91 833 975 71352 689 782 866 929 72178 85 92 268 75 550 656 83 75 6813 928 73133 212 56 424 607 51 74264 381 541 614 724 55 943 75166 231 427 89 520 67 649 77 860 974

76581 659 57 80 99 767 73 841 87 900 35 77395 68 495 771 842 949 87 78039 303 96 439 536 71 733 843 956 71 94 79097 110 429 530 845 959 80302 17 49 453 512 73 693 769 970 81167 265 528 683 74 76 759 86 802 82056 359 574 637 59 95 797 914 83121 246 90 346 421 630 75 713 7 35 900 84067 284 405 23 780 85199 469 579 82 604 66 705 79 89 86052 267 74 673 798 935 23 71 87025 34 152 72 78 311 750 67 922 88011 25 49 135 200 14 50 52 323 497 525 66 683 98 800 71 89044 323 443 50 64 627 779 947 90089 216 35 728 61 79 877 81 91044 277 308 437 584 667 908 92065 270 84 484 548 683 76 861 908 93066 141 215 300 42 69 87 831 905 82 94041 175 346 58 862 65 69 66 905 95321 84 429 99 662 710 802 41 96072 219 58 440 525 627 715 25 845 932 97049 135 315 536 680 98236 451 84 592 680 99220 29 419 562 901 36 705 815 65 71 928 100142 284 99 599 848 68 101150 349 66 424 518 58 72 620 94 857 906 8 102116 306 31 75 537 93 939 103048 64 94 290 336 634 790 886 901 2 105233 65 [illegible] 74 486 759 62 916 28 37 75 106123 497 54 532 689 891 107004 119 364 56 653 779 832 80 965 108010 102 291 394 95 448 594 944 109135 49 82 253 315 19 412 22 559 625 29 73 807 54 94 906 36 97 110206 30 83 303 19 74 686 18 56 755 111184 20 23 87 337 66 428 63 574 618 86 945 33 54 69 87 112510 96 613 733 825 903 113130 200 15 11 87 374 540 708.

114260 360 448 531 65 855 913 115009 11 225 365 418 506 67 601 13 94 8 870 8 116201 374 556 894 117045 126 67 256 72 365 74 514 645 722 822 900 43 118087 102 201 19 93 301 95 481 518 21 638 818 962 9 119072 147 200 336 478 647 93 805 982

120226 35 421 99 736 74 90 888 907 121153 271 350 435 738 990 122035 96 186 214 772 806 63 123128 279 368 80 407 570 1 88 96 630 99 714 833 61 124053 174 489 90 520 52 766 809 85 125014 39 266 360 487 621 73 85 886 77 126062 273 319 521 127104 326 420 9 93 576 749 58 803 31 48 91 968 128063 124 235 95 571 770 910 39 129110 17 77 271 500 81 966 94 130024 78 297 314 16 73 93 429 58 82 131133 229 349 612 875 991 132114 22 51 77 267 88 365 671 133005 268 93 405 597 757 852 61 945 134008 305 940 135387 424 79 507 46 837 927 79 136085 125 335 420 620 91 979 137050 102 49 592 789 889 997 138014 102 27 210 98 442 599 635 767 139034 43 163 88 399 410 24 507 43 84 842 984 98

140129 293 307 708 80 889 141037 311 82 336 686 775 989 142047 32 96 572 708 50 832 958 143032 46 210 52 399 473 899 907 144046 217 314 415 533 634 93 778 814 41 937 45 145135 348 411 74 657 700 13 850 74 146370 93 558 78 668 854 60 147085 211 81 311 2 486 648 92 705 828 905 33 148000 48 50 127 221 69 316 58 454 566 674 801 948 149003 133 344 73 150152 60 657 79 151305 46 581 717 883 972

152153 299 408 547 812 56 153013 45 155 202 30 380 491 644 959 92 154084 261 351 518 94 760 818 63 86 155125 40 51 277 93 409 505 614 156119 597 630 914 157119 209 18 66 456 535 617 832 52 158039 70 166 429 524 33 753 99 863 949 159100 37 49 70 413 688 722 160125 547 647 713 35 94 918 161056 338 407 162001 225 39 306 28 88 570 89 819 65 163040 116 93 335 527 655 758 861 912 35 75 164113 220 33 550 550 924 165043 65 212 614 73 708 49 57 166151 252 167216 329 51 8 78 465 570 6 624 754 877 168100 308 414 541 744 169278 653 758 90 837 48 977

170166 736 45 913 171151 450 74 86 515 96 690 859 95 923 172063 498 728 97 952 173143 55 243 55 370 470 577 622 97 174279 361 72 423 750 84 873 175199 238 87 330 725 176088 102 217 314 498 514 600 72 708 51 177105 96 228 178117 223 63 368 423 35 77 681 706 43 179186 253 6 449 618 47 763 180133 289 316 55 493 590 601 765 904 35 181038 181 268 570 639 182060 93 270 300 457 522 38 79 707 33 83 183377 533 58 771 813 25 34 183297 662 825 47 185120 279 358 61 439 53 503 682 802 186265 333 64 412 569 60 652 71 899 187100 60 4 329 580 621 61 82 92 719 907 46 53 188080 125 84 555 631 717 975 7 189050 373 457 96 530 1 90 619 846 976

190007 26 125 88 243 44 74 325 815 82 942 191071 81 431 536 53 748 62 814 71 983 87 95 192283 306 24 50 67 463 588 672 803 82 934 86 193450 692 710 183008 342 507 92 24 642 24 893 53.

III ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 zł. na nr. 105213

50.000 zł. na nr.: 169695

30.000 zł na nr.: 82.391

10.000 zł. 96035

5.000 zł. na nr.: 38918 89058 102500 118688

2000 zł. 9524 25218 27571 37065 42244 52158 76946 83593 88297 102427 104848 106815 113599 128833 121401 137833 155175 168421 175385 177237 178960 186848 190036

1.000 zł.: 11837 14226 22330 27229 30929 35616 37690 41075 49861 49892 56929 63000 72052 87734 97950 100905 125221 136670 146977 149987 175736 175765 179458 182153 193537

Wygrane po 200 zł.

228 389 442 542 93 803 31 1207 648 2300 546 685 782 963 79 3191 58 421 67 911 4009 443 5114 462 81 592 885 6008 26 519 4 44 883 6105 227 414 35 660 64 85 88 706 53 972 8095 700 19 47 811 9618 710 31 10247 392 518 11173 423 74 776 12676 840 999 13571 14042 83 534 15063 349 445 513 16374 586 676 16349 445 586 676 17166 526 676 753 976 32 18084 263 662 19168 297 353 561 56 673 719

20159 247 584 633 76 923 21141 66 367 604 12 783 22016 471 89 736 23141 72 330 47 24023 323 654 831 914 25327 26522 626 90 27792 28079 99 140 495 29103 617 731 30030 68 85 440 31617 32212 397 33134 65 34146 3550 606 19 36077 146 623 723 837 37442 38019 99 474 736 39763

40296 332 899 41728 946 90 43162 478 695 813 44148 60 45159 238 91 326 466 517 813 46536 775 904 47029 196 384 781 859 49144 275 382 557 800 50186 398 577 701 41 54 802 51759 947 52071 387 606 700 70 906 53114 201 328 428 781 873 55297 938 89 57051 247 500 10 743 910 56202 629 98 58056 511 59769 980 60246 61 61001 330 638 62081 235 316 488 638 62163 422 506 725 91 800 52 64101 561 668 720 65104 226 375 492 544 654 724 997 66057 121 200 323 537 67507 785 869 68230 53 497 242 757 69170 259 394 411 853

70226 43 307 501 708 71174 64 718 889 72012 122 201 414 73625 49 74099 201 609 700 73175 253 474 681 76006 104 77078 144 281 350 456 78355 499 79304 80047 790 99 81356 408 537 789 82072 614 83025 267 552 704 890 978 84271 353 475 85574 727 49 86439 589 76 631 87012 78 85 318 45 52 400 712 88219 72 616 96 793 89372 20 536 691 736 815 54

90195 835 20 91181 229 884 92870 93117 212 14 607 63 93 94057 124 240 22 23 70 457 693 754 966 95317 72 572 820 918 96346 489 95 548 901 97417 521 760 74 875 98187 359 743 859 962 99209 98 584 625 100133 93 457 101379 102269 518 102078 192 326 72 415 104071 387 451 706 105036 235 445 704 854 106268 107003 261 62 398 479 610 109381 916 761

110036 140 806 538 111168 96 230 536 654 808 112248 12 431 534 745 113018 110 59 449 873 51 903 114167 259 115118 676 116405 527 685 702 821 964 117390 406 860 118439 727 853 932 119008 130 204 430 84 627 771 819 120065 374 589 806 121030 334 443 560 877 995 122383 665 92 124443 844 93 125114 200 310 24 610 74 769 817 126002 348 654 937 127019 469 85 655 983 128239 331 983 129003 186 57 90 266 511 974

130133 521 131207 422 946 132022 61 63 392 773 84 915 70 133227 387 564 730 134102 32 302 564 729 897 135170 561 772 856 954 88 136360 137236 413 526 138774 898 139053 402 573 616 899 943 140011 27 771 924 141321 500 58 142072 536 45 696 143362 475 91 506 62 61 676 790 813 56 144104 37 537 145415 44 519 703 146025 232 369 649 762 60 147027 234 475 629 839 148139 344 685 929 149080 344 685 929 149080 130 289 382 692 927

150113 222 686 892 151809 42 152261 644 769 153836 920 154153 77 817 992 155340 937 157115 211 36 515 612 158156 239 64 577 887 159268 489 801 160776 162125 252 78 831 163230 35 304 544 164316 165276 83 563 166103 31 276 761 167074 418 29 35 677 168190 436 575 169148 63 329 614 65 73 920

170757 873 171126 235 371 483 856 17205 457 753 173743 943 174167 585 743 943 175259 766 962 176432 707 99 956 67 177146 259 55 178457 553 74 179070 657 180012 48 222 59 341 474 762 828 54 989 181208 515 34 82 696 182055 671 912 39 80 183045 116 431 944 184169 81 271 458 790 185069 683 980 186140 508 38 703 187310 477 622 923 188116 351 402 76 806 916 189791 813 946

190250 786 907 191018 204 421 521 944 192024 128 828 924 193326 64 194246 57 348 550 696 799

IV ciągnienie

Wygrane po 200 zł.

19 102 30 319 497 750 2240 90 93 2329 2664 3230 3300 3942 4182 4209 4491 4538 4872 4972 5016 91 5363 6157 6285 6385 6407 6526 6634 54 6853 7487 7826 8131 8567 8624 8867 85 9046 56 9935 10353 562 666 740 932 74 11739 938 95 12274 376 632 13051 288 921 14152 325 492 856 15084 412 562 16319 965 17280 735 857 18634 740 985 19003 96 530 72 714 20 92 20007 195 239 556 21238 530 22477 588 969 24284 331 416 54 686 955 25024 527 601 22 826 26021 152 223 403 651 881 27134 93 590 692 28193 255 305 84 756 820 29274 525 46 30580 31012 85 455 615 861 85 32104 51 375 792 33070 34959 35068 732 903 48 36219 70 333 436 37233 394 422 90 558 38491 716 40 39268 40422 530 812 999 41421 585 42223 772 995 43047 231 97 333 989 44348 639 94 810 921 45292 437 516 46943 46 47122 403 17 512 45 654 719 859 82 48013 182 96 225 430 659 89 747 49118 375 81 451 505 36 50024 479 84 525 29 620 852 51043 561 685 988 52034 191 643 730 70 956 53333 514 76 620 852 66 973 54155 732 55071 419 697 907 56193 231 325 49 424 582 810 57237 311 656 741 811 58094 672 703 828 925 59182 684 736 37 67 60085 523 67 733 61144 82 233 610 845 975 62088 146 492 646 87 807 9 63000 654 753 922 64585 673 721 53 65165 216 385 803 66289 402 512 610 784 67192 611 68166 288 542 789 835 69221 447 70236 513 787 858 71102 45 825 72082 119 205 354 58 502 30 784 970 97 99 73017 46 671 858 931 32 41 74213 638 780 851 75451 550 694 76066 71 204 22 639 852 991 77112 417 525 685 801 900 78130 568 896 79065 389 969 80085 121 296 402 587 689 771 82 81104 11 629 964 82017 361 752 883 83109 236 438 78 653 751 828 902 84217 483 545 916 49 85118 39 376 659 93 765 891 955 99 86296 87129 65 707 88066 476 706 819 77 909 89153 232 375 560 793 956 90841 979 91232 456 67 662 752 880 907 92411 76 642 972 93170 274 602 843 960 94075 145 273 331 467 99 530 714 95122 236 337 402 6 726 870 96078 322 25 507 9 60 670 744 89 97318 457 94 757 963 98011 277 312 414 696 99008 67 512 665 100001 20 151 608 708 850 101067 321 438 72 864 65 102049 227 762 103132 81 215 73 434 575 104138 48 265 364 764 940 105077 120 255 353 476 106088 133 310 97 760 883 107054 107 222 40 400 53 74 81 730 108652 803 109166 81 309 35 482 825 110321 430 557 878 111099 189 292 598 846 113478 551 685 87 782 958

114007 356 614 761 820 900 115095 750 116079 86 161 87 329 89 555 718 34 75 920 117025 107 76 428 729 118183 597 870 958 119257 80 813 120231 80 317 419 121172 241 83 440 534 744 122409 91 508 603 983 123058 106 264 298 83 47 124076 358 63 562 847 943 94 125007 68 464 86 707 48 926 28 73 126230 574 768 127014 50 205 436 98 757 128580 821 129018 145 300 577 83 619 921 130047 146 520 691 131036 84 680 83 934 132 014 188 323 595 661 933 133615 134088 357 60 558 619 135215 42 402 136035 204 386 509 666 854 137265 503 805 29 138063 139131 784

140231 348 402 525 840 1414000 576 91 142450 687 781 927 143193 325 680 776 144073 275 641 845 918 63 145207 71 457 535 775 812 146079 434 585 602 21 147754 897 148587 642 713 884 943 149106 229 316 744 150006 79 151061 123 778 840 152320 44 153126 344 481 546 786 867 154299 698 724 960 155197 211 574 156164 397 797 157548 955 158537 84 611 704 73 988 159078 211 633

160041 195 478 634 828 161021 24 162520 964 86 163491 637 751 164265 914 165024 215 794 828 74 166163 81 330 589 641 167047 247 78 395 657 715 971 168231 621 949 169272 467 757 170921 171321 445 636 172228 534 939 71 173160 327 82 555 80 690 720 841 174213 348 586 90 175717 176630 845 177269 462 70 619 749 178375 179249 383 4777 758

180001 76 181495 702 87 181011 44 285 182071 571 610 183000 68 169 240 99 434 47 61 75 606 824 184356 474 79 580 729 185049 232 397 480 645 701 186117 338 473 668 718 72 187250 87 481 537 188011 169 259 309 484 535 189095 269 998 190093 141 326 475 687 707 964 65 191855 192812 902 193075 98 322 417 868 975 85 194158 334 64 528 879 970

Ze sportu.

WARSZAWA ZWYCIĘŻA RYGĘ 3:1.

Drugie zwycięstwo polskich hokeistów na Łotwie.

Ryga. W poniedziałek wieczorem wobec 1000 widzów rozegrany został w Rydze mecz hokejowy pomiędzy reprezentacjami Warszawy i Rygi. Zwyciężyła Warszawa w stosunku 3:1 (1:0, 1:1, 1:0).

Prowadzenie dla Polaków zdobył w pierwszej fazie gry Werner, w drugiej tercji Przedpełski podwyższył do 2:0. Łotysze usiłują na próżno przedostać się do bramki Polaków. Dopiero pod koniec tercji Putnis zdobywa honorowy punkt dla gospodarzy. W ostatniej tercji Przedpełski uzyskuje trzecią bramkę, ustalając wynik dnia.

ZAINTERESOWANIE „TYGODNIEM SPORTÓW ZIMOWYCH" w CHARZYKOWIE.

Na ostatnim posiedzeniu klubu żeglarskiego w Chojnicach uchwalono urządzić na pobliskim jeziorze Charzykowskim tydzień sportów zimowych, który ma się odbyć **w dniach od 13 do 20 lutego br.** Ustalono już ramowy program, na który złożą się wyścigi bojerowe, mecze hokejowe, jazda na łyżwach, wyścigi łyżwiarskie z żaglem itp.

Zainteresowanie imprezą w całej Polsce jest wielkie i już teraz szereg zamiejscowych klubów sportowych zapowiedziało swój przyjazd.

GEN. WIENIAWA-DŁUGOSZOWSKI — PREZESEM POLSKIEGO ZWIĄZKU SZERMIERCZEGO.

Warszawa. W niedzielę przez cały dzień odbywały się w Warszawie walne obrady Polskiego Zw. Szermierczego. **Zebranie było bardzo burzliwe i wywołało bardzo wiele incydentów.**

Po długich debatach nad wyborem zarządu, w ostatecznym głosowaniu przeszła **lista grupy śląskiej** 16 głosami przeciwko 6. Prezesem Polskiego Związku Szermierczego wybrano **gen. Wieniawę Długoszowskiego,** wiceprezesami zostali dr. Papée i mjr Dobrowolski. Kapitanem sportowym — kapitan Suski, sekretarzem — Nawrocki, skarbnikiem — Załęcki, członkami zarządu nadkomisarz Hoszczyński, sędzia Kremer, Prażanowski i Kubaczko. Członkostwo honorowe postanowiono nadać długoletniemu prezesowi związku płk. Bałabanowi.

Zmian regulaminowych nie ogłoszono. Nie podano również pod głosowanie wniosku warszawskiego AZS o wprowadzenie do związku tzw. paragrafu aryjskiego, natomiast uchwalono dezyderat o skreślenie z listy członków klubu sportowego Makabi i sprawę tę przekazano nowemu zarządowi.

GRECJA BIJE PALESTYNĘ W MECZU O MISTRZOSTWO ŚWIATA.

Tel-Awiw. W meczu piłkarskim o mistrzostwo świata rozegranym w Tel-Awiwie, **Grecja pokonała Palestynę 3:1.**

Mecz rewanżowy odbędzie się w Atenach 20 lutego. Grecji wystarczy 1 punkt dla zakwalifikowania się do decydującej rozgrywki w grupie z Węgrami.

DOBRE WYNIKI NA ZAWODACH LEKKOATLETYCZNYCH W POZNANIU.

Poznań. Na wewnętrznych zawodach zimowych poznańskiego AZS uzyskano szereg dobrych wyników.

W skoku wzwyż Hoffman osiągnął 181, a Schmidt 175 cm. W skoku w dal Schmidt uzyskał 6,60, a Hoffman 6,55 m.

Następczyni Soni Henie.

Po przejściu Soni Henie na zawodowstwo wszelkie tytuły w jeździe figurowej na lodzie zbiera Angielka Cecylia Colledge. W ub. niedzielę — jak donosiliśmy — zdobyła w St. Moritz tytuł mistrzyni Europy.

Kronika toruńska

Toruń, dnia 25 stycznia 1938 r.

Nocny dyżur pełnią apteki:
„Centralna" — śródmieście
Św. Anny — Bydgoskie Przedmieście
Pod Łabędziem — na Mokrem.
„Nadwiślańska" — Jakubskie Przedmieście.

Pogotowie straży pożarnej tel. 1244.

Telefon nr. 15-46 posiada przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego" w Toruniu.

Pogotowie ratunkowe tel. 1991.

Biblioteka T. C. L. (ul. Wysoka 16) otwarta codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt od godziny 11 do 11,30 i od 16 do 19.

REPERTUAR KIN:
Aria: „Dziewczęta z Nowolipek".
As: „Książę i żebrak".
Mars: „Ostatnia salwa".
Świt: „Historia jednej nocy".

Z TEATRU ZIEMI POMORSKIEJ.

„Gdzie diabeł nie może".

Jak na wszystkich scenach, tak i u nas na sobotnim i niedzielnym przedstawieniu komedia „Gdzie diabeł nie może" spotkała się z dużym aplauzem publiczności, która przy otwartej kurtynie darzyła wykonawców brawami. Przyjęcie komedii przez publiczność wróży sztuce długie utrzymanie się na afiszu.

Komedia „Gdzie diabeł nie może" powtórzona zostaje na czwartkowym wieczorowym przedstawieniu.

Bilety wcześniej nabywać prosimy w drogerii „Foto-Szady", Rynek Staromiejski 3.

Repertuar Teatru Ziemi Pomorskiej.

Wtorek 25 bm. godz. 19 Toruń: „Maria Stuart" — przedstawienie K. P. W.

Środa 26 bm. godz. 20 Toruń: „Maria Stuart".

Czwartek 27 bm. godz. 20 Toruń: „Gdzie diabeł nie może".

— **Posiedzenie rady miejskiej.** W dniu 26 bm. o godz. 18 odbędzie się posiedzenie rady miejskiej m. Torunia. Na posiedzeniu tym rozpatrywany będzie budżet miasta na rok 1938/39.

— **Bal harcerski,** który odbędzie się dnia 1 lutego br. w salach Dyrekcji Kolejowej w Toruniu — to nielada wydarzenie towarzyskie. Kto nie myśli się wybrać? Jest taki?

SOKOLI TORUŃSCY PRZY STOLE OBRAD

W Sokolni odbyło się walne zebranie gniazda III Sokoła pod przewodnictwem delegata okręgu p. dyr. Meyzy. Na wstępie zebrani uczcili przez powstanie zmarłych bohaterów powstania styczniowego w związku z przypadającą w tym dniu rocznicą powstania.

Ze sprawozdań członków zarządu wynika, że organizacje sokole wykazują ożywioną działalność zarówno w dziedzinie wychowania fizycznego jak i kulturalno-oświatowej. Duża ilość ćwiczących, liczny udział w 3 zawodach lekkoatletycznych dzielnicowych i okręgowych oraz uzyskane wyniki wskazują na najlepszy rozwój organizacji.

Po sprawozdaniu komisji rewizyjnej na jej wniosek udzielono zarządowi absolutorium, po czym wybrano nowy zarząd, powołując ponownie na prezesa p. Jakuba Bąka.

„Zagadnienie populacyjne Trzeciej Rzeszy".

Ciekawy ten temat omawiać będzie w środę, 26 bm., o godz. 19,30 w Auli Domu Społecznego redaktor Antoni Plutyński z Warszawy. Red. A. Plutyński, jeden z najlepszych w Polsce znawców tych zagadnień, autor cennych rozpraw naukowych, zapozna zebranych z polityką Trzeciej Rzeszy, zmierzającą do zwiększenia zasobów swojej siły zbrojnej przez zahamowanie stałego spadku przyrostu ludności.

Wszystkich, których interesują kwestie, wiążące się ściśle z problemem **obrony państwa, Polski Związek Zachodni zaprasza na ten pierwszy z cyklu swoich odczytów naukowych.**

Wstęp (tylko dla dorosłych) wolny.

Z życia harcerzy-lotników.

Sekcja szybowcowa harc. druż. lotniczej rozpoczęła z dniem 17 grudnia ub. r. kurs szybowcowy, część teorytyczną, pod kierunkiem pp. instruktorów Aeroklubu Pomorskiego. — Z wiosną br. rozpocznie się część praktyczna kursu, na szybowcach. — Sekcja modelarska (młodzi harcerze) pracują całą parą nad konstruowaniem modeli latających.

Szachiści przy stole obrad.

W lokalu Zw. Prac. Miejskich przy ul. Chełmińskiej odbyło się walne zebranie sekcji szachistów urzędników miejskich, które zagaił kierownik sekcji mgr Kulla. Następnie uczczono pamięć zmarłych członków sekcji śp. Józefa Kilichowskiego i śp. Oskara Jankowskiego.

Jak wynika ze sprawozdań praca w sekcji szachistów urzędników przyczyniła się do rozwoju. Liczba członków wzrosła z 47 do 62. Zarząd zorganizował dwa turnieje wewnętrzno-klubowe o puchar przechodni prezydenta miasta Torunia p. Raszeji i o mistrzostwo sekcji. Puchar ten zdobył na rok 1938 p. Grzankowski. Spotkań międzyklubowych odbyło się 10. Mistrz Torunia p. Różański rozegrał na zaproszenie sekcji 2 symultantki. W drużynowych mistrzostwach miasta Torunia przedstawiciele sekcji uzyskali drugie miejsce. Członkowie wzięli udział w reprezentacji Torunia na meczu Inowrocław—Toruń i w turnieju o indywidualne mistrzostwo m. Torunia.

Po sprawozdaniach na wniosek komisji rewizyjnej udzielono jednogłośnie ustępującemu zarządowi absolutorium.

Zarząd na r. 1938 wybrano w następującym składzie: kierownik mgr Kulla, sekretarz p. Murawski, skarbnik p. Parczyk, gospodarz p. Cieplik. Do komisji rew. weszli pp.: Rozwadowski i Wiśniewski. Do komisji turniejowej pp.: Jackowski, Grzankowski i Medera. Po ustaleniu programu na rok 1938 zebranie zakończono.

Gwiazdka w szkole powszechnej na Mokrem.

W dniu wczorajszym w szkole powszechnej nr 3 na Mokrem staraniem komitetu pomocy zimowej bezrobotnym przy organizacji Przysposobienia Kobiet do Obrony Kraju, odbyła się gwiazdka dla najbiedniejszych dzieci z Wrzosów, Kozackich Gór i Dębin.

Ogółem obdarowano 150 dzieci, które otrzymała słodycze, wędliny oraz odzież w postaci ciepłej bielizny, pończoch, swetrów, ubrań oraz rozdano 42 pary nowiuteńkich butów. Ponadto trzy najlepsze uczennice otrzymały książki.

Do zebranych dzieci przemówiła p. starościna Bruniewska, a w imieniu obdarowanych dzieci w serdecznych słowach podziękowała jedna z uczennic.

Fundusz na urządzenie gwiazdki zebrano dzięki ofiarności społeczeństwa toruńkiego, kupców oraz samorzutnie przeprowadzonej składce wśród urzędników Dyrekcji Lasów Państwowych.

Z kroniki policyjnej.

Gerhard Preus, zam. w Toruniu przy ul. Wały Jagiellońskie 2 zgłosił o kradzieży portmonetki z zawartością 70 zł gotówki. — Kazimierz Gapski, drożnik wydziału powiatowego w Toruniu zgłosił o kradzieży 57 szt. palików przy drzewkach przydrożnych w Lubiczu wart. 118 zł i 3 drzewek przydrożnych w Bielawach. W związku z zameldowaniem powyższych kradzieży policja przytrzymała 2 osoby podejrzane o dokonaniu tych kradzieży.

Nowy gabinet francuski przed parlamentem.

Nowy gabinet francuski, złożony przez Cha utempsa i radykałów, przedstawił swój program izbom i uzyskał pełen sukces.

Wieczory teatralne.

„Gdzie diabeł nie może".

Komedia w 3 aktach R. Niewiarowicza.

Już na wstępie zaznaczam, że dawno nie ubawiłem się tak dobrze w teatrze, jak w sobotę na sztuce Niewiarowicza. Dlatego też z całą odpowiedzialnością zachęcam wszystkich do pójścia do teatru. Przede wszystkim komedia teatralnie zrobiona znakomicie; nic dziwnego — pisał ją aktor, reżyser, a także dziecko teatru, syn jednej z najlepszych naszych aktorek. A potem jest to utwór czysty, bez dwuznaczników, ale bardzo dowcipny; utrzymuje zaciekawienie od pierwszego momentu do ostatniego, może z pewnym osłabieniem napięcia w akcie drugim, który nieco pogłębia charaktery i czyni to wśród słabnącego tempa.

Budziły się pewne wprawdzie reminiscencje z różnych już znanych tego rodzaju utworów, ale te reminiscencje raczej ułatwiają tok akcji, nie szkodzą natomiast tempu i humorowi. Stwierdzam z prawdziwą przyjemnością, że w naszym repertuarze nowym można znaleźć utwory dobre, — tylko trzeba szukać.

O cóż w tym rodzaju drobiazgu chodzi?

Mamy znów rezolutną dziewczynę, która zdała maturę, jest bez chleba, pójdzie chociaż za służącą, a nie jej już jest winą, że idąc za ogłoszeniem trafi na takiego samego biedaka doktora jak ona. Ale od czegóż inicjatywa, spryt? Pomoże swemu doktorkowi, wyciągnie jego sytuację z impasu, zrobi jego dyrektorem sanatorium, nie przemieni tylko jego charakteru inteligenta, który myśli, że tylko drogą spokojną, normalną potrafi dorobić się chleba. Nic dziwnego, że ci dwoje przylgną do siebie, — czynią to wśród dużego szumu i hałasu, aż wylecą z Krynicy i osiądą na stałe w Warszawie.

Pomagają tym młodym dwaj poczciwcy Karpik, galanternik z Piotrkowa i Józef, woźny. Ten Karpik poświęci nawet swoją miłość, byle skojarzyć ten ogień i wodę. Jest tu może także pewien pierwiastek wychowawczy: młodzieży, nie narzekaj, wykaż inicjatywę, a pójdzie na pewno dobrze w życiu.

Sztukę grano w doskonałej reżyserii p. Ścibora, który pamiętał o tempie zwłaszcza w akcie pierwszym i trzecim. Pan Małkowski pomógł mu ładnie wnętrzami, z których zwłaszcza akt drugi przedstawiał się bardzo udatnie. Sztukę prowadzi właściwie parka, często skakająca sobie do oczu; grali tę parkę p. Ściborowie, oboje naprawdę żywo, cięcie i z humorem. Ubrani pięknie i elegancko, prowadzili dialog bez żadnego zarzutu, a p. Ściborową nie posądzałem o tyle ostrych pazurków; wychodziły bardzo trafnie i zręcznie ku strapieniu dra Barka, a ku uciesze publiczności. P. Ścibor udawał chytrze fujarę, a z oczu sypały mu się iskierki zaskoczenia i igraszki. Winszuję szczerze małżonkom sukcesu.

Znakomitym wprost Fortunatem Karpikiem był p. Ilcewicz. Rola jak dla niego stworzona, ale i p. Adam Rokossowski, chociaż nie umiał jeszcze wyciągnąć wszystkich walorów roli Józefa, spisywał się dobrze i bawił.

Oklaski za charakterystykę na dyrektorową Bracką otrzymała przy otwartej scenie p. Łukowska; ma przed sobą duże pole do rozwoju talentu charakterystycznego; to nie ulega wątpliwości, — okazała to Kundzia z ostatniego przedstawienia.

Dobry, miły, prawdziwie wesoły wieczór, a nade wszystko bez uciekania się do tandety obcej.

S. Riess.

Kronika Włocławka

Poważny kłopot z dozorcami domowymi. Mieszkańcy województw centralnych wiedzą doskonale, czym jest w miastach osoba dozorcy domowego. Między właścicielami nieruchomości Włocławka, a dozorcami, w dniach ostatnich doszło do poważnego konfliktu, grożącego ze strony dozorców strajkiem. Byłoby to niepożądane, no i niezbyt przyjemne, bo doświadczenie z tym miała Warszawa. Właściciele nieruchomości chcą zupełnie zlikwidować dozorców, tłumacząc to ciężkimi warunkami materialnymi oraz nowymi obciążeniami, jakie będą musieli ponieść w związku z przyłączeniem miasta do województwa pomorskiego. We Włocławku ma być zaprowadzony ten sam system dozorowania domów, co w województwach zachodnich. Dozorcy domowi — oczywiście protestują przeciw temu, a nadto domagają się podwyższenia im wynagrodzenia i przeniesienia ich z suteryn do mieszkań, odpowiadających ludziom.

Ub. niedzieli odbyło się wielkie zebranie, na które stawiło się ok. 500 dozorców. Organizacja spoczywa w ręku Ch. Z. Z. Uchwalono pod koniec zebrania rezolucję, domagającą się uwzględnienia wysuniętych postulatów. Ponieważ właśc. nieruchomości kończą pertraktacje z towarzystwem strzeżenia domów i najprawdpodobniej nie uwzględnią postulatów dozorców, Włocławek znajduje się w przededniu strajku popularnych „panów domów".

Strzał przez okno. W Izbie Kujawskiej pod Włocławkiem trzech nieznanych rabusiów usiłowało wedrzeć się do mieszkania zamożnego kupca, żyda Mojżesza Czerniaka. Do idącego w kierunku okna żyda padł strzał. Ciężko rannego odstawiono do szpitala żydowskiego we Włocławku.

K. S. M. M. „Promień" we Włocławku urządza w nadchodzącą niedzielę w sali Tow. Krajoznawczego zabawę taneczną.

Wydawnictwa o Włocławku. W związku z 75-rocznicą Powstania Styczniowego włocławianie: Zdzisław Arentowicz i mgr. Paweł Czarnecki wydali ostatnio: pierwszy — dramat, osnuty na tle zdarzeń prawdziwych z okolic Włocławka pt.: „Ksiądz Terejwa", drugi — broszurę pt.: „Wspomnienia Izabeli Zbiegniewskiej o Bechim".

Podoficerowie rez. przy stole obrad

Ostatnio odbyło się w Toruniu walne zebranie zarządu okręgu pomorskiego ogólnego Zw. Podoficerów Rezerwy pod przewodnictwem p. o. prezesa p. Orłowskiego, przy udziale prezesów z Grudziądza, Chełmna i Chełmży. Ze sprawozdań, jakie złożyli prezes p. Orłowski i sekretarz p. Bartoszyński, wynikało, że systematyczna praca przyczyniła się do wzrostu tej pożytecznej organizacji. W szczególności należy podkreślić fakt, że koło zwracało baczną uwagę na wojskowe wyszkolenie nie tylko starszych członków, ale i młodzieży.

Po sprawozdaniach zebranie uchwaliło plan pracy na rok 1938. M. in. postanowiono urządzić w Grudziądzu na wiosnę ogólny zjazd delegatów z Pomorza i przeprowadzić zawody strzeleckie połączone z koncentracją kół.

W szczególności należy podkreślić i tę okoliczność, że podoficerowie rezerwy bardzo wydatnie pracują nad uświadomieniem obywatelstwa na odcinku gospodarczo-handlowym, przestrzegając, aby chrześcijanie-Polacy zapotrzebowania swoje kierowali do kupców i fabrykantów polskiego i chrześcijańskiego pochodzenia.

— **Na konto Miejskiego Obywatelskiego Komitetu** Pomocy Zimowej Bezrobotnym w K. K. O. wzgl. w Banku Związku Spółek Zarobkowych wpłynęły ofiary w gotówce i w naturaliach wartości 2175,97 zł.

— **Choroby przemiany materii.** Badacze na polu wiedzy lekarskiej, dotyczącej przemiany materii, zapewniają, że przez stosowanie naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa" osiąga się świetne wyniki.

Tabela loterii

16-ty dzień ciągnienia 4 klasy 40 Loterii Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 5.000 padła na r. 57738

10.000 zł.: 14864 88200 88525 75682 140308 144006

5.000 zł.: 10787 91503 184749

2.000 zł.: 19360 20051 63631 82490 86708 155229 167496 169578 193195

1.000 zł. 6400 13789 25711 27555 29855 31103 39062 39824 40909 45077 57199 68522 69937 79198 83793 85848 87767 100214 109468 111586 120553 123969 131196 132546 135124 145768 165671 175671 182265 186125 189920

Wygrane po 200 zł.

14 24 84 165 73 203 70 350 466 527 43 51 66 809 13 973 1076 99 382 506 20 31 48 778 2017 109 37 45 50 215 661 813 14 3090 192 233 358 479 637 905 29 33 4046 156 78 207 86 641 873 5113 317 552 82 675 731 90 6302 94 405 90 571 735 825 906 93 7150 52 454 515 693 840 8062 72 104 282 87 673 84 93 788 848 950 66 9035 182 89 93 204 37 70 80 324 428 47 89 748 58 10082 148 823 523 607 713 17 58 975 11351 9. 404 73 771 800 12011 22 71 114 79 422 511 57 720 22 875 964 13007 29 48 138 348 472 80 529 739 891 14005 113 852 85 15565 634 47 61 64 748 805 16028 53 127 213 589 690 862 908 17192 261 71 77 83 608 79 93 794 829 18054 60 62 130 93 235 62 366 516 28 39 903 9 19019 122 331 57 87 475 508 36 750 851 20107 65 771 807 931 21102 270 435 14 510 621 42 998 22231 35 373 468 517 20 783 840 23149 81 93 246 404 749 912 18 61 24018 92 115 277 319 514 844 25042 70 459 505 52 426 82 86 26961 94 27053 183 237 55 373 459 647 65 92 720 851 73 951 28039 245 515 753 963 29059 75 323 541 744 843 30099 105 311 546 71 785 803 969 84 31028 64 142 289 341 484 570 672 741 55 32208 39 321 495 503 36 54 96 775 914 70 74 33015 32 121 41 58 231 382 495 643 940 34321 49 416 60 526 610 40 41 839 74 35065 250 67 305 29 48 545 53 651 766 946 36713 99 849 37150 540 60 631 789 807 96

38204 358 400 32 599 868 958 39054 287 377 478 818 71 94 967 40048 120 48 220 71 601 33 721 41074 155 218 346 56 92 448 748 96 808 42269 115 870 [illegible] 835 903 43182 331 742 43033 70 390 411 67 87 601 11 985 45049 393 229 40 678 737 46158 83 216 452 62 660 808 979 47079 97 124 33 336 467 662 967 48031 96 275 311 27 404 50 509 735 66 819 89 49019 205 17 524 997 50073 96 419 39 580 60 838 957 51106 39 454 72 74 642 76 52026 194 436 528 893 53135 318 27 462 70 534 61 75 666 93 715 31 50 83 54049 151 234 427 61 505 633 728 926 30 5510 7321 506 790 902 56141 248 458 510 27 64 77 648 718 37 55113 68 201 15 58 446 539 78 87 619 814 969 73 58043 224 305 89 420 507 73 643 961 89 59015 26 39 250 555 895 60425 90 603 60 75 875 921 58 61077 242 519 856 62018 192 208 376 661 718 817 47 929 63011 129 212 64 336 406 62 594 746 70 833 933 59 64055 127 51 53 90 215 651 908 65042 175 77 95 365 525 66472 84 539 79 791 886 67355 486 509 42 782 860 79 68039 110 48 200 566 659 868 69150 69 220 517 885 968 70086 407 33 37 47 97 523 683 702 91 833 975 71352 689 782 866 929 72178 85 92 268 75 550 656 83 75 6813 928 73133 212 56 424 607 51 74264 381 541 614 724 55 943 75166 231 427 89 520 67 649 77 860 974

76581 659 57 80 99 767 73 841 87 900 35 77395 68 495 771 842 949 87 78039 303 96 439 536 71 733 843 956 71 94 79097 110 429 530 845 959 80302 17 49 453 512 73 693 769 970 81167 265 528 683 74 76 759 86 802 82056 359 574 637 59 95 797 914 83121 246 90 346 421 630 75 713 7 35 900 84067 284 405 23 780 85199 469 579 82 604 66 705 79 89 86052 267 74 673 798 935 23 71 87025 34 152 72 78 311 750 67 922 88011 25 49 135 200 14 50 52 323 497 525 66 683 98 800 71 89044 323 443 50 64 627 779 947 90089 216 35 728 61 79 877 81 91044 277 308 437 584 667 908 92065 270 84 484 548 683 76 861 908 93066 141 215 300 42 69 87 831 905 82 94041 175 346 58 862 65 69 66 905 95321 84 429 99 662 710 802 41 96072 219 58 440 525 627 715 25 845 932 97049 135 315 536 680 98236 451 84 592 680 99220 29 419 562 901 36 705 815 65 71 928 100142 284 99 599 848 68 101150 349 66 424 518 58 72 620 94 857 906 8 102116 306 31 75 537 83 939 103048 64 94 290 336 634 790 886 901 2 105233 65 305 74 486 759 62 916 28 37 75 106123 497 54 532 689 891 107004 119 364 56 653 779 832 80 965 108010 102 291 394 95 448 594 944 109135 49 82 253 315 19 412 22 559 625 29 73 807 54 94 906 36 97 110206 30 83 303 73 74 686 18 56 755 111184 20 23 87 337 66 428 63 574 618 86 945 33 54 69 87 112510 96 613 733 823 903 113130 200 15 11 87 374 540 708.

114260 360 448 531 65 855 913 115009 11 225 365 418 506 67 601 13 94 8 870 8 116201 374 556 894 117045 126 67 256 72 365 74 514 645 722 822 900 43 118087 102 201 19 93 301 95 481 518 21 638 818 962 9 119072 147 200 336 478 647 93 805 982

120226 35 421 99 736 74 90 888 907 121153 271 350 435 738 990 122035 96 186 214 772 806 63 123128 279 368 80 407 570 1 88 96 630 99 714 838 61 124053 174 489 90 520 52 766 809 85 125014 39 266 360 487 621 73 85 806 77 126062 273 319 521 127104 326 420 9 93 576 749 58 803 31 48 91 968 128063 124 235 95 571 770 910 39 129110 17 77 271 500 81 966 94 130024 78 297 314 502 755 829 48 82 131133 229 349 612 878 991 132114 22 51 77 267 88 365 671 133005 268 93 405 597 757 852 61 945 130408 505 940 135387 424 79 507 46 837 927 79 136085 125 335 420 620 91 979 137050 102 49 592 789 889 997 138014 102 27 210 98 442 529 608 998 139034 48 163 88 399 410 24 507 43 84 842 984 98

140129 293 307 708 80 889 141037 101 353 686 775 989 142047 86 432 96 572 708 50 832 958 143032 46 210 52 399 473 899 907 144046 217 314 415 533 634 93 778 814 41 937 45 145135 348 411 74 657 700 13 850 74 146370 93 558 78 668 854 60 147085 201 81 311 2 486 648 92 705 828 905 33 148000 48 50 127 221 69 316 58 454 566 674 801 948 149003 133 344 73 150152 60 657 79 151305 46 581 717 883 972

152153 299 408 547 812 56 153013 45 155 202 30 380 491 644 959 92 154084 261 351 518 94 760 818 63 86 155125 40 51 277 93 409 505 614 156119 597 630 914 157119 209 18 66 456 535 617 832 52 158039 70 166 429 524 33 753 99 863 949 159100 37 49 70 413 688 722 160125 547 647 713 35 94 918 161056 338 407 162001 225 39 306 28 88 570 89 819 65 163040 116 93 335 527 655 758 861 912 35 75 164113 220 33 550 850 924 165043 65 212 614 73 708 49 57 166151 252 167216 329 51 8 78 465 570 6 624 754 877 168100 308 414 541 744 169278 653 758 90 837 48 977

170166 736 45 913 171151 450 74 86 515 96 690 859 95 923 172063 498 728 97 962 173143 55 243 55 370 470 577 622 97 174279 361 72 423 750 84 873 175199 238 87 330 725 176088 102 217 314 498 514 600 72 708 51 177105 96 228 178117 223 63 368 423 35 77 681 706 43 179186 253 6 449 618 47 763 180133 289 316 55 493 590 601 765 904 35 181038 181 268 570 639 182060 93 270 300 457 522 36 79 707 33 83 183377 533 58 771 813 25 34 183297 662 825 47 185120 279 358 61 439 53 503 682 802 186265 333 64 412 569 80 652 71 899 187100 60 4 329 580 621 61 82 92 719 907 46 53 188080 125 84 555 631 717 975 7 189050 373 457 96 530 1 90 619 846 976

190007 26 125 88 243 44 74 325 815 82 942 191071 81 431 536 53 748 62 814 71 983 87 95 192283 306 24 50 67 463 588 672 803 82 934 86 193450 692 710 183008 342 507 92 24 642 24 893 53.

III ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 zł. na nr. 105213

50.000 zł. na nr.: 169695

30.000 zł na nr.: 82.391

10.000 zł. 96035

5.000 zł. na nr.: 38918 89058 102500 118688

2000 zł. 9524 25218 27571 37065 42244 52158 76946 83593 88297 102427 104848 106815 113599 128833 121401 137833 155175 168421 175385 177237 178960 186848 190036

1.000 zł.: 11837 14226 22330 27229 30929 35616 37690 41075 49861 49892 56929 63000 72052 87734 97950 100905 125221 136670 146977 149987 175736 175765 179458 182153 193537

Wygrane po 200 zł.

228 389 442 542 93 803 31 1207 648 2300 546 685 782 963 79 3191 58 421 67 911 4009 443 5114 462 81 592 885 6008 26 519 4 44 883 6105 227 414 35 660 64 85 88 706 53 972 8095 700 19 47 811 9618 710 31 10247 392 518 11173 423 74 776 12676 840 999 13571 14042 83 534 15063 349 445 513 16374 586 676 16349 445 586 676 17166 526 676 753 976 32 18084 263 662 19168 297 353 561 56 673 719

20159 247 584 633 76 923 21141 66 367 604 12 788 22016 471 89 736 23141 72 330 47 24023 323 654 831 914 25327 26522 626 90 27792 28079 99 140 495 29103 617 731 30030 68 85 440 31617 32212 397 33134 65 34146 3550 606 19 36077 146 623 723 837 37442 38019 99 474 736 39763

40296 332 899 41728 946 90 43162 478 695 813 44148 60 45159 238 91 326 466 517 813 46536 775 904 47029 196 384 781 859 49144 275 382 557 800 50186 398 577 701 41 54 802 51759 947 52071 387 606 700 70 906 53114 201 328 428 781 873 55297 938 89 57051 247 500 10 743 910 56202 629 98 58056 511 59769 980 60246 61 61001 330 638 62081 235 316 488 638 62163 422 506 725 91 800 52 64101 561 668 720 65104 226 375 492 544 654 724 997 66057 121 200 323 537 67507 785 869 68230 53 497 242 757 69170 259 394 411 853

70226 43 307 501 708 71174 64 718 889 72012 122 201 414 73625 49 74099 201 609 700 73175 253 474 681 76006 104 77078 144 281 350 456 78355 499 79304 80047 790 99 81356 408 537 789 82072 614 83025 267 552 704 890 978 84271 353 475 85574 727 49 86439 589 76 631 87012 78 85 318 45 52 400 712 88219 72 616 96 793 89372 20 536 691 736 815 54

90195 835 20 91181 229 884 92870 93117 212 14 607 63 93 94057 124 240 22 23 70 457 693 754 966 95317 72 572 820 918 96346 489 95 548 901 97417 521 760 74 875 98187 359 743 859 962 99209 98 584 625 100133 93 457 101379 102269 518 102078 192 326 72 415 104071 387 451 706 105036 235 445 704 854 106268 107003 261 62 398 479 610 109381 916 761

110036 140 306 538 111168 96 230 536 654 808 112248 12 431 534 745 113018 110 59 449 873 51 903 114167 259 115118 676 116405 527 685 702 821 964 117390 406 860 118439 727 853 932 119008 130 204 430 84 627 771 819 120065 374 589 806 121030 334 443 560 877 995 122383 665 92 124443 844 93 125114 200 310 24 610 74 769 817 126002 348 654 937 127019 469 85 655 983 128239 331 983 129003 186 57 90 266 511 974

130133 521 131207 422 946 132022 61 63 392 773 84 915 70 133227 387 564 730 134102 32 302 564 729 897 135170 561 772 856 954 88 136360 137236 413 526 138774 898 139053 402 573 616 899 943 140011 27 771 924 141321 500 58 142072 536 45 696 143362 475 91 506 62 61 676 790 813 56 144104 37 537 145415 44 519 703 146025 232 369 649 762 60 147027 234 475 629 839 148139 344 685 929 149080 344 685 929 149080 130 289 382 692 927

150113 222 686 892 151809 42 152261 644 769 153836 920 154153 77 817 992 155340 937 157115 211 36 515 612 158156 239 64 577 887 159268 489 801 160776 162125 252 78 831 163230 35 304 544 164316 165276 83 563 166103 31 276 761 167074 418 29 35 677 168190 436 575 169148 63 329 614 65 73 920

170757 873 171126 235 371 483 856 17205 457 753 173743 943 174167 585 743 943 175259 766 962 176432 707 99 956 67 177146 259 55 178457 553 74 179070 657 180012 48 222 59 341 474 762 828 54 989 181208 515 34 82 696 182055 671 912 39 80 183045 116 431 944 184169 81 271 458 790 185069 683 980 186140 508 38 703 187310 477 622 923 188116 351 402 76 806 916 189791 813 946

190250 786 907 191018 204 421 521 944 192024 128 828 924 193326 64 194246 57 348 550 696 799

IV ciągnienie

Wygrane po 200 zł.

19 102 30 319 497 750 2240 90 93 2329 2664 3230 3300 3942 4182 4209 4491 4538 4872 4972 5016 91 5363 6157 6285 6385 6407 6526 6634 54 6853 7487 7826 8131 8567 8624 8867 85 9046 56 9935 10353 562 666 740 932 74 11739 938 95 12274 376 632 13051 288 921 14152 325 492 856 15084 412 562 16519 965 17280 735 857 18634 740 985 19003 96 530 72 714 20 92 20007 195 239 556 21238 530 22477 588 969 24284 331 416 54 686 956 25024 527 601 22 826 26021 152 223 403 651 881 27134 93 590 692 28193 255 305 84 756 820 29274 525 46 30580 31012 85 455 615 861 85 32104 51 375 792 33070 34959 35068 732 903 48 36219 70 333 436 37233 394 422 90 558 38491 716 40 39268 40422 530 812 999 41421 585 42223 772 995 43047 231 97 333 989 44348 639 94 810 921 45292 437 516 46943 46 47122 403 17 512 45 654 719 859 82 48013 182 96 225 430 659 89 747 49118 375 81 451 505 36 50024 479 84 525 29 620 852 51043 561 685 988 52034 191 643 730 70 956 53333 514 76 620 852 66 973 54155 732 55071 419 697 907 56193 231 325 49 424 582 810 57237 311 656 741 811 58094 672 703 828 925 59182 684 736 37 67 60085 523 67 733 61144 82 233 610 845 975 62088 146 492 646 87 807 9 63000 654 753 922 64585 673 721 53 65165 216 385 803 66289 402 512 610 784 67192 611 68166 288 542 789 835 69221 447 70236 513 787 858 71102 45 825 72082 119 205 354 58 502 30 784 970 97 99 73017 46 671 858 931 32 41 74213 638 780 851 75451 550 694 76066 71 204 22 639 852 991 77112 417 525 685 801 900 78130 568 896 79065 389 969 80085 121 296 402 587 689 771 82 81104 11 629 964 82017 361 752 883 83109 236 438 78 653 751 828 902 84217 483 545 916 49 85118 39 376 659 98 765 891 955 99 86296 87129 65 707 88066 476 706 819 77 909 89153 232 375 560 793 956 90841 979 91232 456 67 662 752 880 907 92411 76 642 972 93170 274 602 843 960 94075 145 273 331 467 99 530 714 95122 236 337 402 6 726 870 96078 322 25 507 9 60 670 744 89 97318 457 94 757 963 98011 277 312 414 696 99008 67 512 665 100001 20 151 608 708 850 101067 321 438 72 864 65 102049 227 762 103132 81 215 73 434 575 104138 48 265 364 764 940 105077 120 255 353 476 106088 133 310 97 760 883 107054 107 222 40 400 53 74 81 730 108652 803 109166 81 309 35 482 825 110321 430 557 878 111099 189 292 598 846 113478 551 685 87 782 958

114007 356 614 761 820 900 115095 750 116079 86 161 87 329 89 555 718 34 75 920 117025 107 76 428 729 118183 597 870 958 119257 80 813 120231 80 317 419 121172 241 83 440 534 744 122409 91 508 603 983 123058 106 264 298 83 47 124076 358 63 562 847 943 94 125007 68 464 86 707 48 926 28 73 126230 574 768 127014 50 205 436 98 757 128580 821 129018 145 300 577 83 619 921 130047 146 520 691 131036 84 680 83 934 132 014 188 323 595 661 933 133615 134088 357 60 558 619 135215 42 402 136035 204 386 509 666 854 137265 503 805 29 138063 139131 784

140231 348 402 525 840 1414000 576 91 142450 687 781 927 143193 325 680 776 144073 275 641 845 918 63 145207 71 457 535 775 812 146079 434 585 602 21 147754 897 148587 642 713 884 943 149106 229 316 744 150006 79 151061 123 778 840 152320 44 153126 344 481 546 786 867 154299 698 724 960 155197 211 574 156164 397 797 157548 955 158537 84 611 704 73 988 159078 211 633

160041 195 478 634 828 161021 24 162520 964 86 163491 637 751 164265 914 165024 215 794 828 74 166163 81 330 589 641 167047 247 78 395 657 715 971 168231 621 949 169272 467 757 170921 171321 445 636 172228 534 939 71 173160 327 82 555 80 690 720 841 174213 348 586 90 175717 176630 845 177269 462 70 619 749 178375 179249 383 4777 758

180001 76 181495 702 87 181011 44 285 182071 571 610 183000 68 169 240 99 434 47 61 75 606 824 184356 474 79 580 729 185049 232 397 480 645 701 186117 338 473 668 718 72 187250 87 481 537 188011 169 259 309 484 535 189095 269 998 190093 141 326 475 687 707 964 65 191855 192812 902 193075 98 322 417 868 975 85 194158 334 64 528 879 970

Ze sportu.

WARSZAWA ZWYCIĘŻA RYGĘ 3:1.

Drugie zwycięstwo polskich hokeistów na Łotwie.

Ryga. W poniedziałek wieczorem wobec 1000 widzów rozegrany został w Rydze mecz hokejowy pomiędzy reprezentacjami Warszawy i Rygi. Zwyciężyła Warszawa w stosunku 3:1 (1:0, 1:1, 1:0).

Prowadzenie dla Polaków zdobył w pierwszej fazie gry Werner, w drugiej tercji Przedpełski podwyższył do 2:0. Łotysze usiłują na próżno przedostać się do bramki Polaków. Dopiero pod koniec tercji Putnis zdobywa honorowy punkt dla gospodarzy. W ostatniej tercji Przedpełski uzyskuje trzecią bramkę, ustalając wynik dnia.

ZAINTERESOWANIE „TYGODNIEM SPORTÓW ZIMOWYCH" w CHARZYKOWIE.

Na ostatnim posiedzeniu klubu żeglarskiego w Chojnicach uchwalono urządzić na pobliskim jeziorze Charzykowskim tydzień sportów zimowych, który ma się odbyć **w dniach od 13 do 20 lutego br.** Ustalono już ramowy program, na który złożą się wyścigi bojerowe, mecze hokejowe, jazda na łyżwach, wyścigi łyżwiarskie z żaglem itp.

Zainteresowanie imprezą w całej Polsce jest wielkie i już teraz szereg zamiejscowych klubów sportowych zapowiedziało swój przyjazd.

GEN. WIENIAWA-DŁUGOSZOWSKI — PREZESEM POLSKIEGO ZWIĄZKU SZERMIERCZEGO.

Warszawa. W niedzielę przez cały dzień odbywały się w Warszawie walne obrady Polskiego Zw. Szermierczego. **Zebranie było bardzo burzliwe i wywołało bardzo wiele incydentów.**

Po długich debatach nad wyborem zarządu, w ostatecznym głosowaniu przeszła **lista grupy śląskiej** 16 głosami przeciwko 6. Prezesem Polskiego Związku Szermierczego wybrano **gen. Wieniawę Długoszowskiego,** wiceprezesami zostali dr. Papée i mjr Dobrowolski. Kapitanem sportowym — kapitan Suski, sekretarzem — Nawrocki, skarbnikiem — Załęcki, członkami zarządu nadkomisarz Hoszczyński, sędzia Kremer, Prażanowski i Kubaczko. Członkostwo honorowe postanowiono nadać długoletniemu prezesowi związku płk. Bałabanowi.

Zmian regulaminowych nie ogłoszono. Nie podano również pod głosowanie wniosku warszawskiego AZS o wprowadzenie do związku tzw. paragrafu aryjskiego, natomiast uchwalono dezyderat o skreślenie z listy członków klubu sportowego Makabi i sprawę tę przekazano nowemu zarządowi.

GRECJA BIJE PALESTYNĘ W MECZU O MISTRZOSTWO ŚWIATA.

Tel-Awiw. W meczu piłkarskim o mistrzostwo świata rozegranym w Tel-Awiwie, **Grecja pokonała Palestynę 3:1.**

Mecz rewanżowy odbędzie się w Atenach 20 lutego. Grecji wystarczy 1 punkt dla zakwalifikowania się do decydującej rozgrywki w grupie z Węgrami.

DOBRE WYNIKI NA ZAWODACH LEKKOATLETYCZNYCH W POZNANIU.

Poznań. Na wewnętrznych zawodach zimowych poznańskiego AZS uzyskano szereg dobrych wyników.

W skoku wzwyż Hoffman osiągnął 181, a Schmidt 175 cm. W skoku w dal Schmidt uzyskał 6,20, a Hoffman 6,55 m.

Następczyni Soni Henie.

Po przejściu Soni Henie na zawodowstwo wszelkie tytuły w jeździe figurowej na lodzie zbiera Angielka Cecylia College. W ub. niedzielę — jak donosiliśmy — zdobyła w St. Moritz tytuł mistrzyni Europy.

Kronika gdyńska

Gdynia, dnia 25 stycznia 1938 r.

KALENDARZYK

Dziś: Nawrócenie św. Pawła.
Jutro: Polikarpa bisk. i m.
Wschód słońca o godzinie 7,53.
Zachód słońca o godzinie 16,32.

POGOTOWIA.

Straż pożarna ☎ 17-08. Pogotowie Ratunkowe, lekarz dyżurny ☎ 12-40. Gł. Kom. Policji ☎ 16-11. Miejskie Zakłady Elektryczne ☎ 29-67.

DYŻUR APTEK.

Codziennie, prócz niedziel i świąt, wszystkie apteki śródmieścia i przedmieść Gdyni są czynne godz. od 8—20. Dyżur w nocy, od godz. 20—8 rano oraz w niedziele i święta mają w bieżącym tygodniu następujące apteki:

Apteka dr. Adama Jurkowskiego, Skwer Kościuszki 22, tel. 18-44.
Apteka mgr. Grodzkiego, ul. Morska 155.
Apteka Bałtycka, ul. Śląska 42.
Apteka Nadmorska, ul. Orłowska w Orłowie Morskim.

AUTODOROŻKI.

Skwer Kościuszki ☎ 15-70. Plac Kaszubski ☎ 15-41; ul. Portowa ☎ 25-62; Dworzec kolejowy ☎ 15-40; Orłowo Morskie ☎ 92-04.

TRAGARZE

przy dworcu. ☎ 21-93.

Oddział

Przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego" mieści się: Skwer Kościuszki 24 (nad cukiernią Fangrata), tel. 14-60.

REPERTUAR KIN:

Bajka: Wallace Beery w filmie pt. **„Burzliwa młodość"**, nadprogram najnowszy tygodnik PAT.

BODEGA. Dramat kobiety, która pokochała wroga swojej ojczyzny p. t. **„Zabronione szczęście"**. Bogaty nadprogram.

MORSKIE OKO. Film o niebywałym napięciu. Wielka epopea szpiegostwa p. t. **„W sieci wywiadu"**. W rolach gł. Herbert Marshall, Gertruda Michael. Nadprogram kolorówka i tygodnik.

LIDO. Najweselsza i najbardziej atrakcyjna komedia p. t. **„Anonimowy kochanek"**. W rolach gł. Jean Arthur, Ray Milland i Edward Arnold. Bogaty nadprogram.

MIRAŻ - Orłowo. Wiedeńska operetka p. t. **„Księżniczka Czardasza"** z Martą Eggerth. Bogaty nadprogram.

POLONIA. Monumentalny epos bohaterstwa i miłości z udziałem Daniela Dasieux i Adolfa Wohlbrücka w filmie p. t. **„Port Artura"**. Bogaty nadprogram.

— **Opera i operetka poznańska** pod dyr. Zygmunta Wojciechowskiego przygotowała ze znanym z poprzednich swych występów swym zespołem operetkę Jacobiego „Targ na dziewczęta" i wystąpi w naszym mieście w niedzielę, dnia 30 stycznia o godz. 20,15 w sali Kol. Przysp. Wojsk. w Gdyni. Bilety wcześniej nabywać można w „Owocarni Polskiej", Świętojańska 53 (tel. 22-95). O godz. 16-tej specjalne przedstawienie dla młodzieży i dzieci przepięknej bajki muzycznej w 3 aktach p. t. „Leśniczanka Basia u króla Stasia" ze śpiewami i tańcami. Bilety od 25 groszy.

„KOŚCIUSZKO" ODPŁYNĄŁ DO ARGENTYNY.

Dnia 21 bm., o godz. 15 opuścił port gdyński s/s **Kościuszko**, zabierając na swym pokładzie 781 pasażerów, w tym 765 emigrantów do Południowej Ameryki. Do Argentyny wyjechało 374 osoby, do Paragwaju 299 osób, do Rio Grando 91 sób, do Rio de Janeiro 7 osób, do Santos 5 osób i do Urugwaju 5 osób.

Statek zabrał 1294 tony ładunku: żelaza (200 ton), cementu (750 ton), dyktę, manufakturę, obuwie gumowe, skóry, ogórki konserwowe, naczynia emaliowane, wódki, grzyby suszone i marynowane i 25 worków poczty.

Podczas tej podróży s/s „Kościuszko" zawijać będzie kolejno do następujących portów: dnia 22. I. br. — **Holtenau**, 31. I. — **Dakar**, 10. II. — **Rio de Janeiro**, 11. II. — **Santos**, 13. II. — **Rio Grande do Sul**, 14. II. — **Montevideo** oraz 15. II. — **Buenos Aires.**

Z ostatniego portu statek powyższy wyjdzie dnia 19. II. i do Gdyni powrócić ma dopiero dnia 16. III. br.

ORP „PRZYMORZE".

Gdy **ORP „Orzeł"** spłynął już w głębiny morza, by rozpocząć straż podwodną u brzegów Rzeczypospolitej zaczynamy z kolei budowę **całej eskadry ścigaczy.** Ziemia pomorska ma ufundować ORP „Pomorze" to też Liga Morska i Kolonialna apeluje **o składki na FOM,** z których powstanie nasz ścigacz.

Dla Pomorza akcja taka to już **nie pierwszyzna.** Biała fregata szkolna **„Dar Pomorza"** przecież ze składek takich powstała z inicjatywy śp. **Józefa Wybickiego.** Niedawne to czasy i pamiętamy doskonale ten entuzjazm, te piękne, pełne wzruszeń i uniesień chwile, związane z poświęceniem i przekazaniem Państwu naszemu Daru Ziemi Pomorskiej. Statek ten jest **własnością w szczególności ludu Pomorskiego,** który w ówczesnych kryzysowych ciężkich czasach umiał i potrafił się zdobyć na ofiary dla **„Naszego okrętu".** Wycieczki z całego kraju zwiedzały statek, a niezapomnianym incydentem niewątpliwie pozostaną w kronikach „Daru" **odwiedziny gospodyni wiejskiej,** która oglądała pilnie i szczegółowo **„swój statek", za jej przecież także pieniądze kupiony** i wypowiadała swoje o nim uwagi. Nie jedyny to zresztą, a charakterystyczny wypadek. Drugi raz Pomorze wspaniałym zrywem porwało się znowu do zbiórki na okręt, gdy „nieznany robotnik" w Łodzi rzucił hasło zbudowania **„Odpowiedzi Trewiranusowi".** Pamiętamy dobrze — boć to zaledwie kilka lat temu — co się to działo! Wszakże **sami tylko kolejarze gdańscy złożyli jednego dnia 10 tysięcy złotych!** Płynęły składki nieprzerwaną rzeką...

Dziś, gdy **dusza nam się śmieje do tego ścigacza,** który ma się nazywać „Pomorze" — właśnie do **ścigacza,** który **będzie ścigał, będzie prał, będzie przeganiał z Polskich wód terytorialnych** wszelkich nieproszonych intruzów — nie jest do pomyślenia, **byśmy pozwolili się wyprzedzić** jakiejkolwiek innej z Ziem Rzeczypospolitej. Powinniśmy przodować w tym **wyścigu ścigaczy,** boć straż przednią nad Bałtykiem trzymamy.

A ścigacz nasz winien się nazywać **„ORP Przymorze"** na znak, że nie Małe czy Wielkie Pomorze wedle takiej czy innej mapy administracyjnej, lecz **całe, odwiecznie Polskie wybrzeże nasze w sercach naszych zjednoczone** jest jako ziemia ojców naszych i dziedzictwo **książąt naszych Mściwojów i Samborów.**

Kto tego ciągle jeszcze nie może zrozumieć, temu wedle recepty p. ministra Becka **„trzeba dobrze patrzeć na palce",** a ścigaczem „ORP Przymorze" odstawić daleko, choćby na... Madagaskar.

Inwestycje portowe w 1937 roku.

Scharakteryzowanie budżetu Urzędu Morskiego stosunkiem procentowym wydatków do wpływów w budżecie zwyczajnym jest **niekompletne** i prowadzi do błędnych wniosków.

Stosunek ten jest prawdziwy jedynie dla fragmentu, jakim jest budżet zwyczajny w całości budżetu Urzędu Morskiego.

Jeżeli wziąć pod uwagę także budżet nadzwyczajny i inwestycyjny, to okaże się, że sumy które wpływają do skarbu państwa niby jako czysty dochód, wracają do Urzędu Morskiego z wielkim naddatkiem czy to jako koszt **nowych inwestycyj, czy też jako spłata długów, zaciągniętych na budowę portu.**

Dla orientacji można podać, że w roku 1937/38 skarb państwa nie tylko nie otrzymał z eksploatacji Gdyni jakichkolwiek sum, ale **dołożył jeszcze około 12 milionów złotych,** tj. sumę o 50% większą od całego rocznego eksplotacyjnego budżetu Urzędu Morskiego.

Wstrzymanie inwestycyj portowych dotyczy w roku bieżącym jedynie **inwestycyj podstawowych,** jakimi są roboty morskie (nabrzeża i roboty czerpalne). Inwestycje w tym zakresie nie są tak paląco pilne, gdyż port posiada w zapasie kilka nabrzeży gotowych, lecz jeszcze całkowicie lub częściowo nie eksploatowanych, jak np. **czechosłowackie, rumuńskie, wilsonowskie.** Wszelkie inne inwestycje wykonywane są w tempie nie słabnącym i w rozmiarach większych nawet niż w latach ubiegłych.

Z ogólnej sumy **około 4.500.000 zł,** przeznaczonych w roku bieżącym na techniczne wyposażenie portu, użyto ok. 1.300.000 zł na **magazyny portowe,** ok. 1.200.000 zł na **budynki mieszkalne i gospodarcze,** ok. 600.000 zł na **drogi i tory kolejowe** ok. 900.000 zł na **dźwigi** portowe oraz ok. 300.000 zł na **instalacje.**

Z cyfr tych widać, że inwestycje w roku 1937/38 nie są na ogół niższe od lat poprzednich, a niejednokrotnie **wyższe,** jak np. w dziale dźwigów portowych, których buduje się w r. b. 11 sztuk.

Inwestycje tegoroczne przysparzają portowi Gdyni w dziale drogowym **14.000 m nowych powierzchni ulic,** 11000 m² zabrukowania nabrzeży i 1700 mb kanalizacji deszczowej, zaś w dziale budownictwa 20.000 m² powierzchni składowej, która będzie mogła być oddana do użytku na wiosnę 1938 r., 26.000 m³ kubatury budynków mieszkalnych dla funkcjonariuszów portowych oraz 11.000 m³ pomieszczeń biurowych i gospodarczych.

Jeżeli chodzi o dalsze widoki na rozbudowę portu, to podkreślić należy rozpoczęcie prac wstępnych nad budową **kanału przemysłowego,** a mianowicie obecnie jest w toku przebudowa toru dojazdowego do Oksywia, pozwalająca na rozpoczęcie w roku przyszłym definitywnej budowy tego kanału.

Do inwestycji tych doliczyć należy także **inwestycje Ministerstwa Komunikacji** w sumie ok. 1.600.000 zł, które uregulowały w znacznej mierze **bolączki kolejowe portu** w zakresie sprawności stacji Gdynia-Port, a za które Rada Portu w Gdyni wyraziła władzom kolejowym specjalne podziękowanie.

W dziale inwestycyj prywatnych uzyskano w porcie 5000 m² powierzchni składowej oraz 17000 m³ kubatury budowli biurowych, gospodarczych i wszelkiego innego typu, związanych z pracą portu. W budowie są magazyny o powierzchni użytkowej 8000 m² i „Dom Żeglarza" o kubaturze 5650 m³.

BAL KELNERÓW.

W dniu 26 stycznia odbędzie się w salach polskiej Riwiery **doroczny bal karnawałowy** urządzony przez Związek Zawodowy Kelnerów w Gdyni. Do tańca przygrywać będą dwie znakomite orkiestry, a między innymi wesołymi niespodziankami bal ten urozmaicony będzie **rewią gwiazd** ze wszystkich lokali rozrywkowych Gdyni.

Nie ulega wątpliwości, że przede wszystkim **stali bywalcy kawiarń** gdyńskich pośpieszą obecnością swą dać wyraz **sympatii i życzliwości dla nn. kelnerów,** którzy przez cały rok od świtu do nocy niestrudzenie znoszą im tradycyjną **pół czarnej** nie zawsze nawet okraszoną **pączkami.**

Serdecznie im życzymy wesołej zabawy!

PRACE DROGOWE I KANALIZACYJNE W PORCIE.

W przeciągu m. grudnia wykonano w porcie gdyńskim następujące prace drogowe i kanalizacyjne: Na nabrzeżu polskim i pilotowym wykonano robót ziemnych 100 m³, ułożono bruku poligonalnego 500 m² oraz dylin między torami kolejowymi 1800 m². Na ulicy mola południowego wykonano podłoża pakowego 500 m² oraz podłoża betonowego 30 m³. Na końcowym odcinku ulicy Waszyngtona ułożono kanalizację z rur betonowych na przestrzeni 60 m b. Przy rozbudowanym magazynie f-my Fetter na ul. Polskiej wykonano nowe połączenie do sieci wodociągowej.

TROSKI SZPROTOWE WĘDZARNIKÓW

Jak już niejednokrotnie pisaliśmy, tegoroczny sezon połowów szprotów na Bałtyku w pobliżu Wybrzeża polskiego kształtuje się **nadal niepomyślnie.** Wobec braku surowca z połowów własnych, przemysł wędzarniczy zmuszony jest zaopatrywać się w świeże szproty **w Szwecji,** przy czym dla uniknięcia niepożądanej konkurencji ze strony importerów polskich pomiędzy sobą na rynkach zakupu, zakupy te dokonywane są na podstawie porozumienia pomiędzy przemysłowcami gdyńskimi **przez Polskie Zjednoczenie Rybaków Morskich.** Importowany surowiec dzielony jest następnie pomiędzy wędzarnie na podstawie ustalonego klucza w stosunku do ilości pieców wędziarniczych.

ZAGADKOWA SPRAWA.

Do 19-letniego bezrobotnego Jana Halmana **podszedł na ulicy pewien nieznajomy pan** i zaproponował mu — pracę. Młodzieniec pośpieszył z radością na to wezwanie i udał się... na tory kolejowe, gdzie rzekomo miał otrzymać jakieś zatrudnienie. Zanim jednak pracę tajemniczy pan mu wskazał, młody człowiek dostał się między bufory i doznał **zmiażdżenia prawej ręki.** Wygląda to dość zagadkowo.

IDEALNE WARUNKI WYPOCZYNKOWE. — RAJ DLA NARCIARZY.

Minęły już czasy, kiedy trzeba było nakłaniać ludzi do spędzenia zimowych urlopów w uzdrowiskach. Setki tysięcy ludzi w Polsce spędza teraz urlopy w górach.

Najprzystępniejsze warunki dla wszystkich poszukujących wypoczynku w warunkach wygodnych i tanich stworzyła Liga Popierania Turystyki przez zorganizowanie dwóch Hoteli w Siankach i Sławsku, w terenach górzystych, idealnych dla uprawy sportów zimowych.

L. P. T. wydała karty uczestnictwa na przejazdy do Sianek i Sławska i z powrotem ze wszystkich stacyj P.K.P. ważne do 31 marca br. z ulgą przejazdową: **33% zniżki i powrót bezpłatny** dla Sławska, **oraz 50% zniżki i powrót bezpłatny** dla Sianek.

Cena karty uczestnictwa upoważniająca do bezpłatnego korzystania z 3-dniowego kursu narciarskiego pod kierownictwem instruktora Polskiego Związku Narciarskiego i bezpłatnej wycieczki pod fachowym przewodnictwem wynosi — 7 zł, dla udających się do Sławska i 10 zł dla udających się do Sianek.

W Siankach i Sławsku znajdują się nowocześnie urządzone Hotele L. P. T., w których są wolne jeszcze miejsca, doskonałe tereny narciarskie, długie i łagodne zjazdy, szkoła narciarska, ślizgawka i tor hokey'owy.

Koszt pobytu 10-ciu dniowego łącznie z całodziennym utrzymaniem (4 razy), przejazdem koleją z Gdyni w obie strony, kursem narciarskim, przewodnikiem i opieką lekarską — wynosi w przybliżeniu w Sławsku 76 zł, a w Siankach 71 zł.

Karty uczestnictwa sprzedają: Biuro Turystyczne Ligi Popierania Turystyki, Pierackiego 2 (pawilon obok dworca kolejowego), P. B. P. „Orbis", oraz Wagons Lits-Cook.

DWA GOŁĄBKI.

Na Obłużu mieszkała para kochanków, których miłość trwała póty, póki były pieniądze. Gdy się one skończyły, zaproponował praktyczny gołąbek, aby gołąbka jego wzięła się do jakiejś pracy i spróbowała zarabiać. Wywołało to spazmatyczny sprzeciw i Władzia F. postanowiła „skończyć z sobą". Kupiła lizolu i wypiła go, żegnając się z życiem. Przedtem jednak rozcieńczyła **porcję śmierci** tak skrupulatnie wodą, że nic jej się nie stało. Przekłukano jej żołądek i pewnie będzie zdrowa.

SEKRET MARSZCZONEJ SUKIENKI.

Józef Potrykus z Kartuz interesował się zagadnieniami przemytu tytoniu. Interesował się tak dalece, że usiłował nawet wypróbować, jak się te sprawy załatwia i **jak się mianowicie tytoń przemyca.** W tym celu polecił uszyć swej córeczce **dziwnie skombinowaną toaletę:** Suknia była bardzo szeroka, suto marszczona i fałdowana, a od strony, że tak powiemy wewnętrzej, zaopatrzona w niezliczoną ilość **fantastycznie i figlarnie ukrytych kieszonek.** Kieszonki te napełniało się w Gdańsku tytoniem i pulchna, tłuściutka o pięknych liniach opływowych panna, woniejąca tytoniem jak papierośnica dostarczała papie cennego ładunku w Kartuzach. W wyniku pewnej rewizji **córuchna wsiąkła,** a amator przemycanego tytoniu musiał zapłacić 500 złotych grzywny.

MIŁOŚĆ TANCERKI I MARYNARZA W MASZYNCE SPIRYTUSOWEJ.

Fatalnie się składa, gdy między ognistą miłość tancerki i marynarza wmiesza się jeszcze spirytusowy płomyk maszynki do gotowania herbaty na orgię namiętnych uniesień.

Oto panna Marysia, tancerka z pewnego lokalu gdyńskiego szalała z miłości do marynarza, który miał serce tak pojemne i obszerne, że poza panną Marysią mieściły się w nim i inne niemniej piękne i urocze tancerki i nie-tancerki.

Rozpiętość uczuć marynarskich wywołała różnicę poglądów, w wyniku czego energiczna tancerka chwyciła płonącą maszynkę spirytusową, na której gotowała się woda na herbatę i wszystko razem jak bukiet róż rzuciła „błękitnemu chłopcu" prosto w twarz.

Po trzymiesięcznym pobycie w szpitalu marynarz udał się na policję i zaskarżył płomienną tancerkę, która skazana została na **osiem miesięcy więzienia.**

Tabela loterii

16-ty dzień ciągnienia 4 klasy 40 Loterii Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 5.000 padła na r. 57738

10.000 zł.: 14864 88200 88525 75682 140308 144006

5.000 zł.: 10787 91503 184749

2.000 zł.: 19360 20051 63631 82490 86708 155229 167496 169578 193195

1.000 zł. 6400 13789 25711 27555 29855 31103 39062 39824 40909 45077 57199 68522 69937 79198 83793 85848 87767 100214 109468 111586 120553 123969 131196 132546 135124 145768 165671 175671 182265 186125 189920

Wygrane po 200 zł.

14 24 84 165 73 203 70 350 466
527 43 51 66 809 13 973 1076 99
382 506 20 31 48 778 2017 109 37
45 50 215 661 813 14 3090 192 233
358 479 637 905 29 33 4046 156 78
207 86 641 873 5113 317 552 82 675
731 90 6302 94 405 90 571 735 825
906 93 7150 52 454 515 693 840
8062 72 104 282 87 673 84 93 788
848 950 66 9035 182 89 93 204 37
70 80 324 428 47 89 748 58 10082
148 333 523 607 713 17 58 975 11351
[illegible] 404 73 771 800 12011 22 71 114
79 422 511 57 720 22 875 964 13007
29 48 138 348 472 80 529 739 891
14005 113 852 85 15565 634 47 61
64 748 805 16028 53 127 213 589
690 862 908 17192 261 71 77 83 608
79 93 794 829 18054 60 62 130 93
235 62 366 516 28 39 903 9 19019
122 331 57 87 475 508 36 750 851
20107 65 771 807 931 21102 270 435
14 510 621 42 998 22231 35 373
468 517 20 783 840 23149 81 93 246
404 749 912 18 61 24018 92 115 277
319 514 844 25042 70 459 505 52 426
82 86 26961 94 27053 183 237 55
373 459 647 65 92 720 851 73 951
28039 245 515 753 963 29059 75 323
541 744 843 30099 105 311 546 71
785 803 969 84 31028 64 142 289 341
484 570 672 741 55 32208 39 321 495
503 36 54 96 775 914 70 74 33015 32
121 41 58 231 382 495 643 940 34321
49 416 60 526 610 40 41 839 74
35065 250 67 305 29 48 545 53 651
766 946 36713 99 849 37150 540 60
631 789 807 96

38204 358 400 32 599 868 958
39054 287 377 478 818 71 94 967 40048
120 48 220 71 601 33 721 41074 155
218 346 56 92 448 748 96 808 42269
567 650 71 742 52 835 993 43182 331
742 44033 70 390 411 67 87 601 11
985 45049 393 229 40 678 737 46158
83 216 452 62 660 808 979 47079 97
124 33 336 467 662 967 48031 96 275
311 27 404 50 509 735 66 819 89
49019 205 17 524 997 50073 96 419
39 580 609 838 957 51106 59 454 72
74 642 76 52026 194 436 528 893
53135 318 27 462 70 534 61 75 666 93
715 31 50 83 54049 151 234 427 61
505 633 728 926 30 5510 7321 506 790
902 56141 248 453 510 27 64 77 648
718 37 55 57113 68 201 15 58 446 539
78 87 619 814 969 73 58043 224 305
89 429 507 73 643 961 89 59015 26
39 250 555 895 60425 90 603 60 75
875 921 58 61077 242 519 856 62018
192 208 376 661 718 817 47 929 63011
129 212 64 336 406 62 594 746 70 833
933 59 64055 127 51 53 90 215 651
908 65042 175 77 95 365 525 66472
84 539 79 791 886 67355 486 509 42
782 860 79 68039 110 48 200 566 659

868 69150 69 220 517 885 968 70086
407 33 37 47 97 523 683 702 91 833
975 71352 689 782 866 929 72178 85
92 268 75 550 656 83 75 6813 928
73133 212 56 424 607 51 74264 381
541 614 724 55 943 75166 231 427 89
520 67 649 77 860 974

76581 659 57 80 99 767 73 841
87 900 35 77395 68 495 771 842
949 87 78039 303 96 439 536 71
733 843 956 71 94 79097 110 429
530 845 959 80302 17 49 453 512
73 693 769 970 81167 265 528 683
74 76 759 86 802 82056 359 574
637 59 95 797 914 83121 246 90
346 421 630 75 713 7 35 900 84067
284 405 23 780 85199 469 579 82
604 66 705 79 89 86052 267 74 673
798 935 23 71 87025 34 152 72 78
311 750 67 922 88011 25 49 135 200
14 50 52 323 497 525 66 683 98 800
71 89044 323 443 50 64 627 779
947 90089 216 35 728 61 79 877 81
91044 277 308 437 584 667 908
92065 270 84 484 548 683 76 861
908 93066 141 215 300 42 69 87
831 905 82 94041 175 346 58 862
65 69 66 905 95321 84 429 99 662
710 802 41 96072 219 58 440 525
627 715 25 845 932 97049 135 315
536 680 98236 451 84 592 680
99220 29 419 562 901 36 705 815
65 71 928 100142 284 99 599 848
68 101150 349 66 424 518 58 72 620
94 857 906 8 102116 306 31 75 537
83 939 193048 64 94 290 336 634
790 886 901 2 105233 65 [illegible] 74 486
759 62 916 28 37 75 106123 497
54 532 689 891 107004 119 364 56
653 779 832 80 965 108010 102 291
394 95 448 594 944 109135 49 82
253 315 19 412 22 559 625 29 73
807 54 94 906 36 97 110206 30 83
303 19 74 686 18 56 755 111184 20
23 87 337 66 428 63 574 618 86 945
33 54 69 87 112510 96 613 733 823
903 113130 200 15 11 87 374 540
708.

114260 360 448 531 65 855 913
115009 11 225 365 418 506 67 601 13
94 8 870 8 116201 374 556 894
117045 126 67 256 72 365 74 514 645
722 822 900 43 118087 102 201 19 93
301 95 481 518 21 638 818 962 9
119072 147 200 336 478 647 93 805
982

120226 35 421 99 736 74 90 888
907 121153 271 350 435 738 990
122035 96 186 214 772 806 63 123128
279 368 80 407 570 1 88 96 630 99
714 838 61 124053 174 489 90 520 52
766 809 85 125014 39 266 360 487
621 73 85 806 77 126062 273 319 521
127104 326 420 9 93 576 749 58 803
31 48 91 968 128063 124 235 95 571
770 910 39 129110 17 77 271 500 81
966 94 130024 78 297 314 502 755
829 48 82 131133 229 349 612 878
991 132114 22 51 77 267 88 365 671
133005 268 93 405 597 757 852 61
945 130408 505 940 135387 424 79
507 46 837 927 79 136085 125 335
420 620 91 979 137050 102 49 592
789 889 997 138014 102 27 210 98
442 529 608 998 139034 48 163 88
399 410 24 507 43 84 842 984 98

140129 293 307 708 80 889 141037
101 353 686 775 989 142047 86 432
96 572 708 50 832 958 143032 46 210
52 399 473 899 907 144046 217 314
415 533 634 93 778 814 41 937 45
145135 348 411 74 657 700 13 850 74
146370 93 558 78 668 854 60 147085
201 81 311 2 486 648 92 705 828 905
33 148000 48 50 127 221 69 316 58
454 566 674 801 948 149003 133 344
73 150152 60 657 79 151305 46 581
717 883 972

152153 299 408 547 812 56 153013 45 155
202 30 380 491 644 959 92 154084 261 351
518 94 760 818 63 86 155125 40 51 277 93
409 505 614 156119 597 630 914 157119 209
18 66 456 535 617 832 52 158039 70 166
429 524 33 753 99 863 949 159100 37 49 70
413 688 722 160125 547 647 713 35 94 918
161056 338 407 162001 225 39 306 28 88
570 89 819 65 163040 116 93 335 527 655
758 861 912 35 75 164113 220 33 550 850
924 165043 65 212 614 73 708 49 57 166151
252 167216 329 51 8 78 465 570 6 624 754
877 168100 308 414 541 744 169278 653 758
90 837 48 977

170166 736 45 913 171151 450 74 86 515
96 690 859 95 923 172063 498 728 97 962
173143 55 243 55 370 470 577 622 97 174279
361 72 423 750 84 873 175199 238 87 330
725 176088 102 217 314 498 514 600 72 708
51 177105 96 228 178117 223 63 368 423 35
77 681 706 43 179186 253 6 449 618 47 763
180133 289 316 55 493 590 601 765 904 35
181038 181 268 570 639 182060 93 270 300
457 522 38 79 707 33 83 183377 533 58 771
813 25 34 183297 662 825 47 185120 279
358 61 439 53 503 682 802 186265 333 64
412 569 80 652 71 899 187100 60 4 329 580
621 61 82 92 719 907 46 53 188080 125 84
555 631 717 975 7 189050 373 457 96 530 1
90 619 846 976

190007 26 125 88 243 44 74 325
815 82 942 191071 81 431 536 53
748 62 814 71 983 87 95 192283 306
24 50 67 463 588 672 803 82 934
86 193450 692 710 183008 342 507
92 24 642 24 893 53.

III ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 zł. na nr. 105213

50.000 zł. na nr.: 169695

30.000 zł na nr.: 82.391

10.000 zł. 96035

5.000 zł. na nr.: 38918 89058 102500 118688

2000 zł. 9524 25218 27571 37065 42244 52158 76946 83593 88297 102427 104848 106815 113599 128833 121401 137833 155175 168421 175385 177237 178960 186848 190036

1.000 zł.: 11837 14226 22330 27229 30929 35616 37690 41075 49861 49892 56929 63000 72052 87734 97950 100905 125221 136670 146977 149987 175736 175765 179458 182153 193537

Wygrane po 200 zł.

228 389 442 542 93 803 31 1207
648 2300 546 685 782 963 79 3191
58 421 67 911 4009 443 5114 462 81
592 885 6008 26 519 4 44 883 6105
227 414 35 660 64 85 88 706 53 972
8095 700 19 47 811 9618 710 31 10247
392 518 11173 423 74 776 12676 840
999 13571 14042 83 534 15063 349
445 513 16374 586 676 16349 445
586 676 17166 526 676 753 976 32
18084 263 662 19168 297 353 561 56
673 719

20159 247 584 633 76 923 21141
66 367 604 12 788 22016 471 89 736
23141 72 330 47 24023 323 654 831
914 25327 26522 626 90 27792 28079
99 140 495 29103 617 731 30030 68
85 440 31617 32212 397 33134 65
34146 3550 606 19 36077 146 623 723
837 37442 38019 99 474 736 39763

40296 332 899 41728 946 90 43162
478 695 813 44148 60 45159 238 91
326 466 517 813 46536 775 904 47029
196 384 781 859 49144 275 382 557
800 50186 398 577 701 41 54 802
51759 947 52071 387 606 700 70 906
53114 201 328 428 781 873 55297
938 89 57051 247 500 10 743 910
56202 629 98 58056 511 59769 980
60246 61 61001 330 638 62081 235
316 488 638 62163 422 506 725 91
800 52 64101 561 668 720 65104 226
375 492 544 654 724 997 66057 121
200 323 537 67507 785 869 68230 53
497 242 757 69170 259 394 411 853

70226 43 307 501 708 71174 64
718 889 72012 122 201 414 73625 49
74099 201 609 700 73175 253 474
681 76006 104 77078 144 281 350
456 78355 499 79304 80047 790 99
81356 408 537 789 82072 614 83025
267 552 704 890 978 84271 353 475
85574 727 49 86439 589 76 631
87012 78 85 318 45 52 400 712 88219
72 616 96 793 89372 20 536 691 736
815 54

90195 835 20 91181 229 884 92870
93117 212 14 607 63 93 94057 124
240 22 23 70 457 693 754 966 95317
72 572 820 918 96346 489 95 548
901 97417 521 760 74 875 98187 359
743 859 962 99209 98 584 625
100133 93 457 101379 102269 518
102078 192 326 72 415 104071 387
451 706 105036 235 445 704 854
106268 107003 261 62 398 479 610
109381 916 761

110036 140 306 538 111168 96
230 536 654 808 112248 12 431 534
745 113018 110 59 449 873 51 903
114167 259 115118 676 116405 527
685 702 821 964 117390 406 860
118439 727 853 932 119008 130 204
430 84 627 771 819 120065 374 589
806 121030 334 443 560 877 995
122383 665 92 124443 844 93 125114
200 310 24 610 74 769 817 126002
348 654 937 127019 469 85 655 983
128239 331 983 129003 186 57 90
266 511 974

130133 521 131207 422 946 132022
61 63 392 773 84 915 70 133227 387
564 730 134102 32 302 564 729 897
135170 561 772 856 954 88 136360
137236 413 526 138774 898 139053
402 573 616 899 943 140011 27 771
924 141321 500 58 142072 536 45
696 143362 475 91 506 62 61 676
790 813 56 144104 37 537 145415 44
519 703 146025 232 369 649 762 60
147027 234 475 629 839 148139 344
685 929 149080 344 685 929 149080
130 289 382 692 927

150113 222 686 892 151809 42
152261 644 769 153836 920 154153
77 817 992 155340 937 157115 211
36 515 612 158156 239 64 577 887
159268 489 801 160776 162125 252
78 831 163230 35 304 544 164316
165276 83 563 166103 31 276 761
167074 418 29 35 677 168190 436
575 169148 63 329 614 65 73 920

170757 873 171126 235 371 483
856 17205 457 753 173743 943 174167
585 743 943 175259 766 962 176432
707 99 956 67 177146 259 55 178457
553 74 179070 657 180012 48 222
59 341 474 762 828 54 989 181208
515 34 82 696 182055 671 912 39
80 183045 116 431 944 184169 81
271 458 790 185069 683 980 186140
508 38 703 187310 477 622 923
188116 351 402 76 806 916 189791
813 946

190250 786 907 191018 204 421
521 944 192024 128 828 924 193326
64 194246 57 348 550 696 799

IV ciągnienie

Wygrane po 200 zł.

19 102 30 319 497 750 2240 90 93
2329 2664 3230 3300 3942 4182 4209
4491 4538 4872 4972 5016 91 5363
6157 6285 6385 6407 6526 6634 54
6853 7487 7826 8131 8567 8624 8867
85 9046 56 9935 10353 562 666 740
932 74 11739 938 95 12274 376 632
13051 288 921 14152 325 492 856
15084 412 562 16319 965 17280 735
857 18634 740 985 19003 96 530 72
714 20 92 20007 195 239 556 21238
530 22477 588 969 24284 331 416 54
686 955 25024 527 601 22 826 26021
152 223 403 651 881 27134 93 590
692 28193 255 305 84 756 820 29274
525 46 30580 31012 85 455 615 861
85 32104 51 375 792 33070 34959
35068 732 903 48 36219 70 333 436
37233 394 422 90 558 38491 716 40
39268 40422 530 812 999 41421 585
42223 772 995 43047 231 97 333 989
44348 639 94 810 921 45292 437 516
46943 46 47122 403 17 512 45 654
719 859 82 48013 182 96 225 430 659
89 747 49118 375 81 451 505 36 50024
479 84 525 29 620 852 51043 561
685 988 52034 191 643 730 70 956
53333 514 76 620 852 66 973 54155
732 55071 419 697 907 56193 231
325 49 424 582 810 57237 311 656
741 811 58094 672 703 828 925 59182
684 736 37 67 60085 523 67 733
61144 82 233 610 845 975 62088 146
492 646 87 807 9 63000 654 753 922
64585 673 721 53 65165 216 385 803
66289 402 512 610 784 67192 611
68166 288 542 789 835 69221 447
70236 513 787 858 71102 45 825
72082 119 205 354 58 502 30 784 970
97 99 73017 46 671 858 931 32 41
74213 638 780 851 75451 550 694
76066 71 204 22 639 852 991 77112
417 525 685 801 900 78130 568 896
79065 389 969 80085 121 296 402
587 689 771 82 81104 11 629 964
82017 361 752 883 83109 236 438
78 653 751 828 902 84217 483 545
916 49 85118 39 376 659 93 765 891
955 99 86296 87129 65 707 88066
476 706 819 77 909 89153 232 375
560 793 956 90841 979 91232 456
67 662 752 880 907 92411 76 642 972
93170 274 602 843 960 94075 145 273
331 467 99 530 714 95122 236 337
402 6 726 870 96078 322 25 507 9
60 670 744 89 97318 457 94 757 963
98011 277 312 414 696 99008 67
512 665 100001 20 151 608 708 850
101067 321 438 72 864 65 102049
227 762 103132 81 215 73 434 575
104138 48 265 364 764 940 105077
120 255 353 476 106088 133 310 97
760 883 107054 107 222 40 400 53
74 81 730 108652 803 109166 81 309
35 482 825 110321 430 557 878
111099 189 292 598 846 113478 551
685 87 782 958

114007 356 614 761 820 900 115095
750 116079 86 161 87 329 89 555 718
34 75 920 117025 107 76 428 729
118183 597 870 958 119257 80 813
120231 80 317 419 121172 241 83
440 534 744 122409 91 508 603 983
123058 106 264 298 83 47 124076 358
63 562 847 943 94 125007 68 464 86
707 48 926 28 73 126230 574 768
127014 50 205 436 98 757 128580 821
129018 145 300 577 83 619 921 130047
146 520 691 131036 84 680 83 934
132 014 188 323 595 661 933 133615
134088 357 60 558 619 135215 42 402
136035 204 386 509 666 854 137265
503 805 29 138063 139131 784

140231 348 402 525 840 1414000
576 91 142450 687 781 927 143193
325 680 776 144073 275 641 845 918
63 145207 71 457 535 775 812 146079
434 585 602 21 147754 897 148587
642 713 884 943 149106 229 316 744
150006 79 151061 123 778 840 152320
44 153126 344 481 546 786 867 154299
698 724 960 155197 211 574 156164
397 797 157548 955 158537 84 611
704 73 988 159078 211 633

160041 195 478 634 828 161021 24
162520 964 86 163491 637 751 164265
914 165024 215 794 828 74 166163 81
330 589 641 167047 247 78 395 657
715 971 168231 621 949 169272 467
757 170921 171321 445 636 172228
534 939 71 173160 327 82 555 80 690
720 841 174213 348 586 90 175717
176630 845 177269 462 70 619 749
178375 179249 383 4777 758

180001 76 181495 702 87 181011
44 285 182071 571 610 183000 68 169
240 99 434 47 61 75 606 824 184356
474 79 580 729 185049 232 397 480
645 701 186117 338 473 668 718 72
187250 87 481 537 188011 169 259
309 484 535 189095 269 998 190093
141 326 475 687 707 964 65 191855
192812 902 193075 98 322 417 868
975 85 194158 334 64 528 879 970

Ze sportu.

WARSZAWA ZWYCIĘŻA RYGĘ 3:1.

Drugie zwycięstwo polskich hokeistów na Łotwie.

Ryga. W poniedziałek wieczorem wobec 1000 widzów rozegrany został w Rydze mecz hokejowy pomiędzy reprezentacjami Warszawy i Rygi. Zwyciężyła Warszawa w stosunku 3:1 (1:0, 1:1, 1:0).

Prowadzenie dla Polaków zdobył w pierwszej fazie gry Werner, w drugiej tercji Przedpełski podwyższył do 2:0. Łotysze usiłują na próżno przedostać się do bramki Polaków. Dopiero pod koniec tercji Putnis zdobywa honorowy punkt dla gospodarzy. W ostatniej tercji Przedpełski uzyskuje trzecią bramkę, ustalając wynik dnia.

ZAINTERESOWANIE „TYGODNIEM SPORTÓW ZIMOWYCH" w CHARZYKOWIE.

Na ostatnim posiedzeniu klubu żeglarskiego w Chojnicach uchwalono urządzić na pobliskim jeziorze Charzykowskim tydzień sportów zimowych, który ma się odbyć **w dniach od 13 do 20 lutego br.** Ustalono już ramowy program, na który złożą się wyścigi bojerowe, mecze hokejowe, jazda na łyżwach, wyścigi łyżwiarskie z żaglem itp.

Zainteresowanie imprezą w całej Polsce jest wielkie i już teraz szereg zamiejscowych klubów sportowych zapowiedziało swój przyjazd.

GEN. WIENIAWA-DŁUGOSZOWSKI — PREZESEM POLSKIEGO ZWIĄZKU SZERMIERCZEGO.

Warszawa. W niedzielę przez cały dzień odbywały się w Warszawie walne obrady Polskiego Zw. Szermierczego. **Zebranie było bardzo burzliwe i wywołało bardzo wiele incydentów.**

Po długich debatach nad wyborem zarządu, w ostatecznym głosowaniu przeszła **lista grupy śląskiej** 16 głosami przeciwko 6. Prezesem Polskiego Związku Szermierczego wybrano **gen. Wieniawę Długoszowskiego,** wiceprezesami zostali dr. Papée i mjr Dobrowolski. Kapitanem sportowym — kapitan Suski, sekretarzem — Nawrocki, skarbnikiem — Załęcki, członkami zarządu nadkomisarz Hoszczyński, sędzia Kremer, Prażanowski i Kubaczko. Członkostwo honorowe postanowiono nadać długoletniemu prezesowi związku płk. Bałabanowi.

Zmian regulaminowych nie ogłoszono. Nie podano również pod głosowanie wniosku warszawskiego AZS o wprowadzenie do związku tzw. paragrafu aryjskiego, natomiast uchwalono dezyderat o skreślenie z listy członków klubu sportowego Makabi i sprawę tę przekazano nowemu zarządowi.

GRECJA BIJE PALESTYNĘ W MECZU O MISTRZOSTWO ŚWIATA.

Tel-Awiw. W meczu piłkarskim o mistrzostwo świata rozegranym w Tel-Awiwie, **Grecja pokonała Palestynę 3:1.**

Mecz rewanżowy odbędzie się w Atenach 20 lutego. Grecji wystarczy 1 punkt dla zakwalifikowania się do decydującej rozgrywki w grupie z Węgrami.

DOBRE WYNIKI NA ZAWODACH LEKKOATLETYCZNYCH W POZNANIU.

Poznań. Na wewnętrznych zawodach zimowych poznańskiego AZS uzyskano szereg dobrych wyników.

W skoku wzwyż Hoffman osiągnął 181, a Schmidt 175 cm. W skoku w dal Schmidt uzyskał 6,60, a Hoffman 6,55 m.

Następczyni Soni Henie.

Po przejściu Soni Henie na zawodowstwo wszelkie tytuły w jeździe figurowej na lodzie zbiera Angielka Cecylia Colledge. W ub. niedzielę — jak donosiliśmy — zdobyła w St. Moritz tytuł mistrzyni Europy.

telegramy

Chwalca Kirowa na katedrze uniwersyteckiej.

Wilno (KAP). Pisma wileńskie „Słowo" i „Gazeta Wileńska" piszą o zaniepokojeniu opinji katolickiej z powodu pozostawania na katedrze Uniwersytetu Stefana Batorego dra Halickiego, który podczas procesu „lewicy akademickiej" w styczniu 1936 r. na pytanie prokuratora, dążącego do wyjaśnienia, dlaczego Koło Przyrodników U. S. B. urządziło odczyt pt. „Morderstwo Kirowa, a zniesienie kartek chlebowych w Z.S.R.R." utożsamił tego bolszewickiego kata z uczonym przyrodnikiem.

„Słowo" wystąpiło przeciw drowi Halickiemu i domagało się wyciągnięcia konsekwencji. Dr Halicki wytoczył „Słowu" proces i proces ten przegrał. „Wieczorna Gazeta Wileńska" w nr 20 zapytuje, dlaczego dr Halicki nadal zostaje na stanowisku profesora uczelni, która posiada piękną kartę w historii ojczystej?

W Poznaniu odbędą się wybory do rady miejskiej.

Poznań, 24. 1. W sobotę w południe urząd wojewódzki w Poznaniu doręczył tymczasowemu prezydentowi miasta inż. Tadeuszowi Rugemu zarządzenie dotyczące wyborów do rady miejskiej w Poznaniu. Dniem zarządzenia wyborów jest 25 stycznia 1938. Dniem wyborów jest 24 kwietnia, tj. pierwsza niedziela po Wielkiejnocy.

Równocześnie z zarządzeniem wyborów, którego opublikowanie nastąpi według kalendarza wyborczego w połowie lutego, doręczono zarządowi miejskiemu układ komisyj wyborczych oraz okręgów i obwodów wyborczych.

Skład osobowy komisyj wyborczych jest w zasadzie ten sam jak przy ostatnich, nieodbytych wyborach do rady miejskiej w grudniu 1936 r. Według tego zarządzenia powiększono liczbę poszczególnych obwodów wyborczych do 146. Czy wybory istotnie odbędą się w tym terminie z powodu wniesionej przez rząd do parlamentu nowej ordynacji wyborczej, to nie wiadomo.

Wypadek awionetki.

Poznań, 25. 1. (tel. wł.) Z powodu zupełnego braku paliwa, samolot „Aeroklubu Gdańskiego" typu RWD 8, lecący z Gdyni do Poznania, zmuszony był przymusowo lądować na Sołaczu.

Pilot inż. Kazimierz Szydłowski wyszedł z wypadku bez szwanku, natomiast samolot ma uszkodzone podwozie. Przymusowe lądowanie bardzo łatwo mogłoby być poważniejsze w skutkach, ponieważ samolot zatrzymał się w odległości zaledwie 15 m od zwału kamieni i około 30 m od basenu pływackiego na Sołaczu.

Śp. ks. Wacław Błażejczyk.

Gniezno. W nocy na 24 bm. zmarł niespodziewanie wicedziekan, podkustoszy, pierwszy precentor archikatedralny, profesor religii w Gnieźnie, śp. ks. Wacław Błażejczyk. Jego przedwczesny zgon wywołał szczery żal w grodzie Lecha.

Powódź w Sremie.

Śrem, 25. 1. (Tel. wł.) **Woda w Warcie podniosła się o 3 i pół metra nad poziom normalny. Woda zalała park miejski, ogródki działkowe koło Fary i nowe targowisko przy szosie zbrudzewskiej. Mieszkańcy nowych domów przedostają się do miasta czółnami.**

Zgon starosty jarocińskiego.

Jarocin, 25. 1. W ub. sobotę obiegła powiat niespodziewana wiadomość, że starosta powiatowy śp. J. Niedziałkowski nie żyje. Zmarł w szpitalu sióstr Elżbietanek w Warszawie.

Mimo najstaranniejszej opieki lekarskiej w Warszawie, wątły organizm uległ chorobie. Zmarł w wieku 36 lat, jako jeden z najmłodszych starostów w Polsce. Pogrzeb zmarłego starosty odbędzie się w rodzinnym Wilnie.

Krwawa zabawa w Tczewie.

Tczew (as). W ub. niedzielę nad ranem sala Hali Miejskiej była widownią krwawej bójki, która pociągnęła za sobą trwałe kalectwo urzędnika kolejowego **Rogaczewskiego** w Swarożynie (pow. Tczew). Na zabawę kolejarzy usiłowali wejść bez zaproszenia i biletów dwaj pijani goście Tessmer i Udo z Tczewa, których jednak porządkowi nie chcieli wpuścić.

Na tym tle doszło do bójki pomiędzy pijanymi a porządkowymi. W czasie tej bójki jeden z gości w szale pijackim przyniesioną za sobą butelką wódki ciężko poranił w głowę kolejarza Rogaczewskiego, przy czym zostało poważnie uszkodzone oko.

Po udzieleniu pierwszej pomocy rannego niezwłocznie przewieziono do szpitala w Grudziądza. Policja aresztowała inicjatorów krwawej bójki.

Tajemnicza „Zema" w Bydgoszczy.

W czołowym tygodniku mydlarskim „Seifensieder Zeitung" (nr. 32) znajdujemy notatkę o powstaniu w Bydgoszczy fabryki, zatrudniającej 500 robotników pod firmą „Polskie Zakłady Chemiczne „Zema". Fabryka ta wytwarzać ma olejki roślinne, eteryczne i syntetyczne dla przemysłu kosmetycznego i mydlarskiego, środek przeciw potowi „Centrapol", krem do włosów „Vitarol" oraz ekstrakt do włosów (Haar-Extrakt) „Vita".

Tygodnik niemiecki, wychodzący od 65 lat, uchodzi w sferach branżowych za pismo zazwyczaj dobrze poinformowane.

Ponieważ my o podobnej bydgoskiej fabryce z 500(?) robotnikami nic nie słyszeliśmy, zapytujemy czytelników, czy znają podobne przedsiębiorstwo.

ZASTRZELONY PODCZAS KRADZIEŻY WĘGLA.

We wczorajszy poniedziałek przed południem grupa bezrobotnych wtargnęła niedaleko szosy gdańskiej na wagony kolejowe pociągu węglowego, zdążającego nową magistralą do Gdyni. Strażnik kolejowy znajdujący się w pociągu nie chcąc dopuścić do kradzieży węgla, oddał strzał z karabinu. Kula trafiła w pierś **16-letniego syna bezrobotnego Mieczysława Powęzowskiego**, zam. w barakach Dwernickiego nr 6. Młodzieniec ciężko ranny dowlókł się do lasu gdańskiego i tam po kilkunastu minutach wyzionął ducha. Zwłoki jego przewieziono do kostnicy przy ul. Szubińskiej.

PROGRAMY RADIOWE.

Środa 26 stycznia.

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

6,15: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze" **6,20:** Gimnastyka. **6,40** Muzyka (płyty). **7,00:** Dziennik poranny. **7,15:** Muzyka (płyty). **8,00:** Audycja dla szkół. **8,10:** Ciągnienie miliona. Tr. z Gen. Dyrekcji Loterii Państw. **11,15:** Audycja dla szkół. **11,40:** Muzyka (płyty). **11,57:** Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. **12,03:** Audycja południowa. **15,30:** Wiadomości gospodarcze. **15,45:** „Chwilka pytań" — audycja dla dzieci starszych. **16,00:** Skrzynka językowa. **16,15:** Orkiestra Pocztowego Przysposobienia Wojsk. pod dyr. Fr. Nierychły (z Krakowa). **16,50:** Pogadanka aktualna. **17,00:** Najmniejsze okręty floty wojennej — odczyt. **17,15:** Historia tańca (II aud.): Balet dworski z XVII i XVIII wieku. **17,50:** Renty i dożywocia — pogadanka (z Poznania). **18,00:** Wiadomości sportowe. **18,10:** Uczmy się polskich tańców — lekcję prowadzi Lucjan Wajszczuk. **18,30:** Program na jutro. **18,35:** Audycja dla wsi. **19,00:** „Chiński mur" — nowela Marceliny Grabowskiej, recytacja prozy. **19,20:** Pieśni w wyk. Władysławy Żelazowskiej. **19,35:** „Początki neotomizmu w Polsce" — odczyt (z Poznania). **19,50:** Pogadanka aktualna. **20,00:** Od kadryla do karioki (płyty). **20,45:** Dziennik wieczorny. **20,55:** Pogadanka aktualna. **21,00:** Koncert chopinowski w wyk. Józefa Turczyńskiego — fortepian. **21,40:** „Piękno mowy polskiej" — kwadrans poezji. Wiersze recytuje Janusz Strachocki (zakończenie). **21,55:** Muzyka taneczna w wyk. małej orkiestry P. R. z udz. Julii Żabińskiej (refreny). **22,50:** Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, przegląd prasy i komunikat meteorologiczny

PROGRAM LOKALNY.

TORUŃ. 11,40: Muzyka operowa (płyty). **13,00:** Wiadomości rolnicze. **13,10:** Dla każdego coś ładnego (płyty). W przerwie o godz. **14,00** wiadomości z Pomorza i parę informacyj. **18,10:** Program na jutro. **18,15:** Pogadanka społeczna. **18,20:** Karnawał w Italii (płyty). **18,35:** Audycja dla dzieci. 1. Ćwir... ćwir — to także mowa — pogadankę wygł. Irena Hańska. 2. Płyty. **18,55:** Wiadomości sportowe z Pomorza. **20,00: Bydgoszcz na naszej fali. Gra zespół salonowy pod dyr. A. Röslera. W przerwie koncertu: „Z życia niewidomych w Bydgoszczy" — reportaż. 23,00:** Tańce i piosenki (płyty).

NA TANECZNEJ FALI KARNAWAŁU

— **Bal sportowy.** Tow. gimn. Sokół III urządza we wtorek 1. 2. wielki **bal sportowy w sokolni przy ul. Toruńskiej,** na który zaprasza się sokolstwo bydgoskie oraz sympatyków gniazda. Przygrywa pierwszorzędny zespół. Zaproszenia odebrać można u p. Woźniaka, ul. Gdańska 1. (1374

— **Zawiadamiamy, że tradycyjny wieczór karnawałowy** Polskiego Czerwonego Krzyża, zapowiedziany na dzień 1 lutego, odbędzie się **w sobotę,** dnia 19 lutego w sali malinowej hotelu „Pod Orłem". (1364

„UMÓWIŁEM SIĘ Z NIĄ NA SOBOTĘ"...

W związku z dancingiem **„pióra i wiosła" w sobotę, 29 bm.** w sali Malinowej **„Pod Orłem"** — śpiewamy:

„Umówiłem się z nią na sobotę,
z tą królową moich snów,
pójdę wezmę od szefa trzy złote
i będziemy tańczyć znów...
Razem wszyscy idziemy do Orła,
tam gdzie „wiosła z piórem" tan
w noc sobotnią będziemy szaleli,
aż przyjdzie ranek i nas rozdzieli...

ZABAWA RZEMIOSŁA BYDGOSKIEGO.

Niewątpliwie wdzięczne echo wśród najszerszych sfer społeczeństwa bydgoskiego wywoła wiadomość, że **w dniu 2 lutego** (święto) wieczorem odbędzie się w sali Resursy Kupieckiej **zabawa karnawałowa rzemiosła bydgoskiego.** Zabawę tę organizuje **Wlkp. Związek Rzemieślników Chrześcijan.** Zaproszenia można otrzymać w sekretariacie związku, mieszczącym się w gmachu Izby Rzemieślniczej przy ul. Jagiellońskiej. Radzimy jak najwcześniej zaopatrzyć się w zaproszenia, bo na zabawę rzemiosła iść trzeba.

—×—

— **Srebrne gody** obchodzą jutro, dnia 26 bm. małżonkowie Jan i Katarzyna z Domieradzkich **Sobocińscy,** zam. w Jachcicach. Ślub młodej pary odbył się 26 stycznia 1913 roku w Mogilnie, po czym nowożeńcy wyjechali „za chlebem" do Herne w Westfalii, gdzie p. Sobociński — w uznaniu jego pracy społecznej — został przez kolonię polską wybrany w 1918 r. radnym miejskim. Urząd ten piastował do roku 1922, to jest do chwili swego powrotu do kraju, gdzie przyjęty został do służby w kolejnictwie polskim. Na przedmieściu w Jachcicach, gdzie zamieszkuje, bierze jubilat gorliwy udział w pracach „Sokoła" i chrześcijańskiego ruchu społecznego. — Na intencję dalszego zgodnego pożycia małżonków Sobocińskich odbędzie się jutro o godz. 9-tej rano msza św. w kościele Serca Jezusowego. — Szczęść Boże jubilatom!

— **Wielki koncert orkiestry wojskowej** w kawiarni „Pod Orłem" na pomoc zimową dla bezrobotnych odbędzie się staraniem P. C. K. dziś, we wtorek, dnia 25 stycznia od godz. 17—20, na który najuprzejmiej zapraszamy tych, którym nędza bliźniego leży na sercu. Dochód przeznacza się na dożywianie najbiedniejszych dzieci, gromadzących się w świetlicy P. C. K. A więc, do widzenia wszyscy w kawiarni „Pod Orłem" dziś, we wtorek, dnia 25 stycznia. (1344

KRONIKA TOWARZYSTW

Wtorek 25 stycznia.

Godz. 15,00: **Konferencja Męska św. Wincentego á Paulo parafii Św. Trójcy.** Pogrzeb członka śp. H. Kiełczyńskiego z domu żałoby, ul. ks. A. Czartoryskiego 4, na cmentarz parafialny — ulica Jary. Szanownych członków uprasza się o liczne wzięcie udziału w pogrzebie.

Godz. 17,00: **Tow. śpiewu piekarzy polskich.** Lekcja śpiewu „Pod Lwem".

Godz. 20,00: **Tow. śpiewu „Lira".** Lekcja w lokalu przy ul. Marsz. Focha 12. Komplet konieczny. Przypomina się o zabawie dnia 1. 2. br.

Środa 26 stycznia.

Godz. 19,30: **Bydgoski Klub Sportu Wędkarskiego** zaprasza wszystkich członków na dalszy ciąg rocznego walnego zebrania, które odbędzie się w restauracji „Pod Lwem".

Godz. 20,00: **Tow. Kat. Czeladzi Rzemieślniczej.** Zebranie w Domu Czeladzi, ul. Zygmunta Augusta 18. Następnie zebranie starego i nowego zarządu.

*

Tow. śpiewu „Chopin". Lekcje śpiewu w środę i piątek o godz. 19.30 w lokalu p. Kowalskiego, ul. Wrocławska 7.

Klub sportowy S. P. D. Roczne walne zebranie 31 bm. w gmachu szkolnym, ul. Konarskiego.

Sprawy sokole.

SOKÓŁ ŻEŃSKI.

Dziś, we wtorek **lekcja strzelania** o godz. 7-ej **w sekretariacie.**

SOKÓŁ V.

Zebranie starego i nowego zarządu w środę 26 bm. o godz. 19-tej w lokalu p. Dzierżyńskiego. Z powodu bardzo ważnych spraw, komplet konieczny.

Stronnictwo Pracy.

STRONNICTWO PRACY W ŻNINIE.

Zjazd powiatowy Stronnictwa Pracy powiatu żnińskiego odbędzie się w niedzielę 30 stycznia o godz. 11 przed południem w lokalu „Wielkopolanki", Rynek 18.

O godz. 12,30 odbędzie się w wymienionym lokalu **zgromadzenie publiczne,** na którym przemawiać będzie **p. red. Jan Teska.** Wszystkie placówki Stronnictwa Pracy (dawniej N. P. R. i Ch. D.) jako też sympatyków serdecznie zapraszamy.

Za zarząd powiatowy Stronnictwa Pracy
(—) L. Górny, sekretarz powiatowy.

W TRZEMESZNIE.

Organizacyjne zebranie Stronnictwa Pracy koła Trzemeszno odbędzie się w niedzielę, dn. 30 bm. o godz. 12.30 w salce p. Mikulskiego. Referat polityczny wygłosi prezes okręgu wojewódzkiego p. **Milczyński z Poznania.** Sympatycy mile widziani.

KOŁO SZWEDEROWO.

Pierwsze zebranie plenarne Str. Pracy na Szwederowie odbędzie się **w sobotę, dnia 29 bm. o godz. 19,30** w lokalu p. Kołodzieja, przy ul. Ugory róg Konopnej. Z referatem uproszono p. **red. Pałaszewskiego,** prezesa Chor. Pom. Zw. Hallerczyków. Uprasza się o punktualne przybycie **wszystkich** członków. Goście mający zamiar wstąpić do Str. Pracy, mile widziani. **Zarząd**

Stan wody w Wiśle z dnia 24 stycznia: Kraków —1.85, Zawichost 2.38, Warszawa 2.99, Płock 2.67, Toruń 3.09, Fordon 2.92, Chełmno 2.88, Grudziądz 3.06, Korzeniowo 3.15, Piekło 2.97, Tczew 2.92, Einlage 2.74, Schievenhorst 2.74.

Bank Polski płacił w dniu 25. 1. 1938 r.

dolary amerykańskie	5,25
dolary kanadyjskie	5,24½
funty szterlingów	26,27
franki szwajcarskie	121,50
franki francuskie	17,39
belgi belgijskie	88,95
liry włoskie	21,—
floreny holenderskie	293,05
korony czeskie	16,90
szylingi austriackie	98,20
marki niemieckie	108,—
guldeny gdańskie	99,80

BYDGOSKA GIEŁDA

ZBOŻOWO-TOWAROWA z dnia 24. I. 1938 r

Zboża

Pszenica I 748 g/l 27,50—27,75, II 726 g/l 26,50—26,75, Żyto 22,50—22,75: 00 ton 00,00, Jęcz. brow. 20,75—21,25, jęcz. 673—678 g/l 19,50—19,75. jęcz. 644—650 g/l 19,00—19,25, Owies zadeszczony 20,00—20,25.

Przetwory młynarskie.

Mąka pszenna gatunek I wyciągowa 0—30% wł. w. 48,00—49,00, mąka pszenna gat. 0—50% wł. w. 43,50—44,50. mąka pszenna gatunek I A 0—65% wł, worek 41,50—42,50; mąka pszenna gatunek II 30—65% wł. w. 00,00—00,00; mąka pszenna gat. II A 50 65% wł. w. 00,00—00,00, mąka pszenna gat. III 65—70% wł. w. 00,00—00,00 mąka pszen. razowa 0—95% wł. w. 35,25—35,75. Mąka żytnia gat. I 0—65% wł. w. 32,25—32,75; mąka żytnia razowa 0—95% wł. w. 27,75—28,75. Mąka żytnia 70% eksport (dla W. M. Gdańska) 31,40—32,00. Otręby pszenne miałkie stand. 16,00—16,50, Otręby pszen. średnie 15,50—16,00; Otręby pszenne grube 16,50—17,25; Otręby żytnie z przemiału stand. 14,75—15,25, Otręby jęcz. 15,50—16,00; Kasza jęczm. kraj. wł. w. 28,00—28,50, kasza jęczmienna, pęczak wł. w. 28,00—28,50, kasza jęczmienna perłowa wł. w. 38,50—39,50.

Strączkowe, oleiste, koniczyny, nasiona i in.

Groch polny 00,00—00,00; Groch Wiktoria 23,00—25,00, Groch zielony (Folger) 23,50—25,50. Wyka jara 20,00—21,00. Peluszka 20,00—21,00; Łubin żółty 13,75—14,25, Łubin niebieski 13,00—13,50, Seradela 30,00—33,00, Rzepak jary b. w. 00,00—00,00. Rzepak ozimy bez worka 53,00—55,00; rzepik ozimy bez worka 51,00—52,00; Siemię lniane 45,00—48,00; Mak niebieski 79,00—83,00, Gorczyca 32,00 35,00, Koniczyna czerw. bez kan. o czyst. 97% 120,00—130,00 Koniczyna biała bez kan. o czyst 97% 200,00—2?0,00; Koniczyna żółta odłuszczona 80,00—90,00, Koniczyna szwedzka 230,00—245,00, Tymotka czyszczona 25,00—35,00.

Artykuły pastewne i inne.

Makuch lniany 23,00—23,25; makuch rzepakowy 19,50—19,75; makuch słonecznikowy 40/42% 00,00—00,00; śrut soja 24,50—25,00; wytłoki suszone 8,25—8,75; ziemniaki pom. 0,00—0,00; ziemniaki nadnoteckie 0,00—0,00; ziemniaki fabryczne kg. % 00,00,0—00,00,0; płatki ziemniaczane 16,00—16,50; słoma żytnia luzem 0,00—0,00; słoma żytnia prasowana 7,25—7,50, siano nadnoteckie luzem 8,50—9,50; siano nadnoteckie prasowane 9,75—10,50.

Tendencja i obroty

Zboża:	Obrót - ton	Tendencja
Pszenica	164,5	niejednolita
Żyto	19?,—	spokojna
Jęczmień	265,—	niejednolita
Owies	39,5	spokojna
Przetwory młynarskie:		
Mąka pszenna	116,48	„
Mąka żytnia	107,7	„
Otręby pszenne	30,—	„
„ żytnie	121,—	„
Strączkowe, oleiste, konicz., nasiona i inne	238,4	„
Pastewne i inne	207,5	„

Ogólny obrót 1.482,08 ton

GDZIE LEŻY DUŻO SIANA NA SPRZEDAŻ?

Brak paszy w roku bieżącym jest bardzo duży. Zmuszeni byliśmy nawet importować pasze treściwe i siano. Tymczasem dowiadujemy się, że w niektórych okolicach urodzaj siana był dobry. Tak np. w powiatach chodzieskim i wyrzyskim w Wielkopolsce rolnicy dotąd mają duże zapasy siana, przekraczające 100 wagonów i nie mogą się siana pozbyć. Cena za II-gi pokos siana prasowanego nie jest wiele wyższa od słomy i wynosi około 7,60 zł za 100 kg loco stacja załadowcza. Zwracać się należy do p. Ignacego Kasperczaka w Szamocinie, poczta w miejscu, pow. Chodzież lub p. Antoniego Dury w Osieku n/Notecią, poczta w miejscu, pow. Wyrzysk.

Obwieszczenie

o licytacji maszyn i narzędzi rolniczych.

Z powodu likwidacji miejskiego maj. rolnego Strzemięcin, Zarząd Miejski w Grudziądzu sprzedawać będzie **we wtorek, dnia 1 lutego 1938 r.** o godz. 10-tej na maj. Strzemięcin w drodze licytacji publicznej za gotówkę najwięcej dającemu:

Lokomobile („Lanc"), młockarnie par., elewator, śrutownik, wozy. powózki, sieczkarkę, maszyny do czyszcz. zboża, siewniki, grabie konne, żniwiarki, kosiarki, pługi, opielacze, kultywatory, brony żelazne i rozmaite inne narzędzia rolnicze oraz 1.000 ctr. buraków pastewnych.

Wystawione na sprzedaż przedmioty obejrzeć można każdego czasu na maj. Strzemięcin, gdzie udziela się również bliższych informacyj.

Grudziądz, dnia 19 stycznia 1938 r. 1352

Zarząd Miejski w Grudziądzu.

Licytacja spadkowa.

W piątek, dnia 28 bm. o godz. 9 przed poł. będę sprzed. w **Fordonie Plebania** najwięcej dającemu za gotówkę (1355

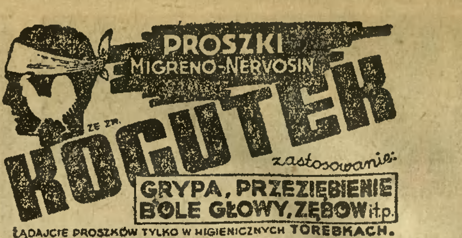
bufet, garnitur plusz., stoły, krzesła, kanapę, łóżka, szafy, bieliźniarki, umywalnie, stoliki nocne, zegary, (regulator), maszyna do szycia, lustra, obrazy, szafy kuch., centryfuga, magiel, pierzyny, waga decym., maszyna do pisania i liczenia (Remington), radio (Kosmos), aparat do kina, 2 powózki wyjazdowe, 2 konie wyjazdowe kare, sanie wyjazdowe, futro, bieliznę oraz dużo sprzętów domowych i gospodarczych.

Maks. Cichon, licytator i taks. **Bydgoszcz, Podwale 3.**

25 % 23487
taniej **obuwie** poleca Maciejewski, Dorcowa 35.

Komunalna Kasa Oszczędności Powiatu Działdowskiego w Działdowie zamierza **sprzedać** na korzystnych warunkach swą nieruchomość, położoną w Działdowie przy ul. Marsz. J. Piłsudskiego nr 26, składająca się z budynku fabrycznego, budynku mieszkalnego, dwóch hal wystawowych, śpichlerzy, garaży ect. Obszar zabudowany wynosi 2169 mtr.². Obiekt ten nadaje się na różne cele przemysłowe, zwłaszcza na urządzenie warsztatów budowy i naprawy narzędzi rolniczych, na młyn motorowy i t. p. Cena sprzedaży umiarkowana, częściowo gotówką, reszta na dogodne raty przy niskiej stopie procentowej. Bliższych szczegółów i informacji udziela Dyrekcja wym. Kasy, do której należy przesyłać oferty. 1366

Krajowy Zakład Psychiatryczny w Kocborowie
pod Starogardem na Pomorzu
poszukuje
kucharza
wzgl. kucharki doświadczonej.
Do ofert dołączyć posiadane świadectwa i fotografie. (1357

26025

Biegła stenotypistka
polsko-niemiecka potrzebna do pomocy dorywczej. O natychmiastowe osobiste zgłoszenie między godz. 17 — 18-tą uprasza firma 726
DENTEXIM, Krasińskiego 2.

Pamiętajcie o bezrobotnych!

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 cyfr = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi jedno słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

Drobne ogłoszenia

Większe ogłoszenia wśród drobnych 50 % drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeń.

Dla poszukujących posady 20 % zniżki
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 9.
Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia, ani do zwrotu pieniędzy.

UWAGA!
Za zwrot fotografii, świadectw i innych dokumentów, dołączonych do ofert, Administracja nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności.

POLECENIA

Obiady
kolacje reklamowe 90 gr. „Pod Dzwonem" Wełniany Rynek 2. (1093

Pomarańcze mandarynki cytryny, figi etc.
polecają (484
Bcia Kocjan
składnica
Pod Blankami 14.

Nowe pianina

pierwszorzędne wykonanie, piękny ton od zł 1 200. Dobre używane pianina tanio. Gwarancja! Na raty! (50
Fabryka Pianin
B. Sommerfeld
Bydgoszcz
ul. Śniadeckich 2.

Meble

kupisz zawsze najtaniej **tylko u** (2812
Bernarda Nowaka
Bydgoszcz, **Długa 10.**
Uwaga na imię **Bernard.**

SPRZEDAŻE

Skład
opałowy i materiałów budowlanych w dobrym położeniu korzystnie sprzedam lub wezmę wspólnika. Wskaże Grudziądz, Młyńska 7, skład. (1319

Fortepian
dobrym stanie tanio sprzedam. Adres filia. (1376

Repertuar kin bydgoskich:

ISTAL: „Dziewczę z temperamentem"; w roli gł. Anny Ondra oraz nadprogram.
MARYSIEŃKA: „Książę X" z Sonią Henie i nadprogram.
APOLLO: „Książątko", film polski oraz nadnadprogram.
KAPITOL ul. Marcinkowskiego 4: Dziś premiera: „Nie całuj w kinie" i „Ostatni Mohikanin".
BAŁTYK: „Obrona Częstochowy" i „Rapsodia Bałtyku".

Restaurację
kawiarnię, w centrum miasta z pełną koncesją, dobrą egzystencją, korzystnie sprzedam. Czajkowski, Inowrocław, Św. Ducha 51. (614

Suknie
wieczorowe. Cieszkowskiego 8—8. (F647

Zakład
dentystyczny (stary, dobre położenie) sprzedam z kompletnym urządzeniem lub bez urządzenia. Zgłoszenia pod „Okazja" do filii Dzien. Bydg. 708

Młockarnia
szerokomłotna do lokomobili, prawie nowa do nabycia. Czajkowski, Siemon, Toruńskie. (702

Leicę 1337
radio 110 wolt tanio sprzedam. Błaszak, Długa 11.

Rower
męski, damski, Singera korzystnie. Sniadeckich 41—5. (698

Dom
czynszowy w śródmieściu sprzedam, pośrednicy wykluczeni. Oferty filia Dziennika pod „55". (707

Futro
czarne 65,— damskie. sprzedam. Gdańska 152/12, podwórze. (1347

Okazja!
Traktor marki „Döring", dwa pługi oraz części zapasowe, sprzedam Grudziądz, Plac 23 Stycznia, ślusarnia Harlos. (1354

OBERŻA
i sklep kolonialny
wraz z ca $1^1/_2$ hekt. roli
do sprzedania.
Nieruchomość znajduje się w wielkiej wiosce z kościołem i mleczarnią. Zapłata przy zawarciu umowy conajmniej 15,000 zł. Bliższych wiadomości udziela: (1353
DREGER
Kijewo, pow. Chełmno.

Składnica
węgla, Toruń, bocznica kolejowa dobrze zaprowadzona, mieszkanie, stajnia zabudowanie, hurt - detal. Antkowiak, Toruń, Jęczmienna 16, m. 2. (1358

Konie 1365
wyjazdowe kasztanki. Kawczyński, Ślesin Nakło

Sypialnię (1379
jesionową, gabinet męski, kluby skórzane i pluszowe poleca bardzo tanio Sala Licytacyjna, Gdańska 42.

Ruszta
200 sztuk nieużywane długości 660, szamotówkę całą, połówki tanio sprzeda. Of. „Ruszta" filia Dzien. (717

Szpice
młode sprzedam. Gimnazjalna 4—3a. (1380

Pies
roczny bernardyn na sprzedaż. Majewski, Grudziądz, Portowa 1. (1260

KUPNA

Masło
wiejskie i mleczarskie, dziennie kupuję. Oferty „Hurt" do Dziennika, Bydgoskiego. (1338

Westfalkę (1343
kupię. Długa 68, skład.

Samochód (1377
mały kupię. Of. „Dobry".

Samochód
półciężarówkę stan dobry, kryty, otwarty tanio kupię. Szynkowski, rzeźnictwo, Strzelno. 1369

Dom
kupię czynszowy centrum do 35 tys. Oferty „Centrum" filia Dziennika. 709

Auto (1365
dobre, jakość, cena. Kawczyński, Ślesin, Nakło,

LEKCJE

Poszukuję
2 osoby mogące przygotować do matury starego typu: 1) matematyka, fizyka, 2) polski, łacina, francuski. Wiadomość z podaniem warunków do Dzien. Bydgoskiego „N. 119". (1102

POSADY WOLNE

Agentów
portretowych na niebywałych dotychczas warunkach poszukuje zakład portretowy „Renesans", Kielce, M. Focha 14. Specjalność portrety „Semi-Email". Nowości fotograficzne. „Żądać prospektów". (26041

Korespondent
do lat 27 z znajomością języka niemieckiego do poważnego przedsiębiorstwa handlowego poszukiwany. Szczegółowe oferty do „PAR" Poznań pod nr „53.151". 1243

Służąca (1341
gotowaniem potrzebna. Kunkiel, Św. Trójcy 17.

Poszukuję
początkującej siły z Szkołą Handlową. Zgł. pod „W. L." do filii Dziennika Bydg. (F701

Młodszy (705
pomocnik krawiecki zaraz Wesołowski, Kcynia.

Uczni
murarskich poszukuję. Pomorska 43—2. (1339

Książkowy
młody, rzutki, biegły w polskim i niemieckim zaraz potrzebny do handlu maszyn. Oferty z podaniem pretensji pod „1378" do Dzien. Bydg. (1378

Fryzjerka
pierwszorzędna w żelazkowej oraz manikur za wysokim wynagrodzeniem potrzebna. Oferty pod „Ondulatorka" do filii Dziennika Bydg. 696

Służąca
potrzebna. Śniadeckich 63—6. (706

Dziewczyna
potrzebna. Nowodworska 52—2. (1340

Fryzjerkę
dzielną poszukuje Ronowicz, Gdańska 32. (1371

Fryzjerka
z dobrą żelazkową i wodną ondulacją do pierwszorzędnego zakładu potrzebna. Dziennik pod „Fryzjerka". (1367

Uczeń
z odpowiednim wyszkoleniem może się zgłosić do hurtowni towarów kolonialnych od zaraz lub później pisemnie pod „A. Z." do Dziennika Bydg. (1351

Służąca 1349
potrzebna. Długa 68, m. 6.

Gospodyni-kucharka
samodzielna poszukuje posady zaraz w hotelu lub restauracji. Oferty pod „Hotel" Dziennik. (1370

Czeladnik
rzeźnicki potrzebny dobry fachowiec z praktyką warsztatową, ekspedycją składową, Adres wskaże administracja. (1368

Fryzjer damski
pierwszorzędna siła oraz fryzjerka na stałą posadę potrzebni. Zgłoszenia B. Sikorski, Bydgoszcz, Gdańska 31. 710

Uczeń
fryzjerski, uczennica, zgłosić Hetmańska 8. (718

Służąca (713
potrzebna. Gdańska 46-4.

Kucharki
znającej zimny bufet, wypiek ciast i umiejącej dobrze gotować, poszukuje zakład leczniczy. Kandydatki z odpowiednimi kwalifikacjami zechcą złożyć podania z odpisami świadectw do Dziennika Bydgoskiego pod „Zakład". (1324

Posługaczka (724
Dworcowa 88, Aleksander.

POSADY POSZUKUJĄ

Fryzjerka
z długoletnią praktyką, żelazkowej, wodnej ondulacji poszukuje posady. Kościuszki 4, m. 4. (703

Kaucji
do 400 złotych złoży kelner z długoletnią praktyką. najchętniej dzierżawę bufetu na prowincji. Oferty Dziennik Bydgoski **Gdynia** pod „Kelner". 1362

Jazzbandzista
skrzypek lub trio wolne od 1 lutego. Oferty Dziennik Toruń „Młody". (1361

Podręczna
do krawcowej. Oferty Dziennik „Szuka". (1336

DZIERŻAWY

Skład
7×6 mtr z mieszkaniem zaraz do wynajęcia. K. Melcerowa, Tuchola, Pomorze, ul. Chojnicka 15. (1273

Zegarmistrzowską
pracownię w Toruniu zaprowadzoną (10 lat) odstąpię 200 zł. Zgłoszenia Dzien. Bydgoski Toruń „Okazja". (1350)

Willę (720
lub 6 pokojowe mieszkanie willowe wydzierżawię. Oferty do filii dla „S. K.".

Skład 716
mieszkanie wydzierżawię. Świętojańska 21. Portier.

POKOJE WOLNE

Pokój (1103
umeblowany dla małżeństwa. Gimnazjalna 6—4, (przy Placu Wolności.)

Pokój
dla jednej lub dwóch osób Cieszkowskiego 14—6. (697

Dwa 704
umeblowane niekrępujące. Świętojańska 7—1.

Pokój
umeblowany Promenada nr 53—1. (1348

Pokój
dobrze umeblowany, frontowy, I piętro, słoneczny, ciepły, łazienką, utrzymaniem lub bez, wolny. Dworcowa 68—2. (1375

Umeblowany (1372
niekrępujący. Orla 12—2.

Pokój 715
z utrzymaniem. Zduny 1/4

Pokój
utrzymaniem. Petersona 12—2. (722

POKOJU POSZUKUJĄ

Pokoju
umeblowanego u samotnej poszukuję, Filia „Niekrępujący". (721

MIESZKANIA SZUKA

Pokój
kuchnią, wygodami, poszukuje bezdzietne małżeństwo. Oferty Dziennik „A. S". (1342

6 pokojowe
komfortowe poszukuję. Oferty szczegółowe do filii sub „Słoneczne". (719

Mieszkania
2 pokojowego z łazienką od 1 kwietnia. Oferty filia Dziennika „Samodzielna-pewna". (1071

Cena w tej rubryce 1 wiersz 50 gr

1 pokojowe:
Toruńska 152.

1 i 2 pokojowe:
kuchnia. Sniadeckich 13/1.

3, 2 i 1 pokojowe:
kuchnia. Sniadeckich 31/1.

5 pokojowe:
wys. part. Jagiellońska 7.

Trzypokojowe
wolne. Dworcowa 48. (725

3 pokoje
komfortowe. Paderewskiego 28. (695

POŻYCZKI

Poszukuję
12.000 zł na I hipotekę. Oferty pod „3" filia Dzien. Bydg. (694

30000-50000 zł
poszukuję do sfinansowania koncesjonowanego przedsiębiorstwa. Całkowita gwarancja zapewniona. Udział — gaża. Zgłoszenia sub **„solidne"** filia Dziennik. (714

500—1000 zł 699
kto pożyczy na jeden rok, dobry procent, i gwarancja i otrzyma pracę. Do filii Dzien. Bydg. pod „Pewny".

RÓŻNE

Wielka wygrana 100.000 zł
loterii klasowej padła na los 53915 wybrany przez jasnowidzące medium Tamarę. Przepowiednie jasnowidzącej — medium Tamary zadziwiają każdego zdumiewającą trafnością we wszystkich kierunkach. Opracowania odpowiedzi ściśle indywidualne. Podać dokładną datę urodzenia, czytelny adres, załączyć 1 zł znaczki pocztowe na porto. Adres: Medium Tamara Kraków, Straszewskiego 25. (696

Kapitalista
dla sfinansowania zamówień rządowych poszukiwany. Oferty pod „30.000 K." Dziennik Bydgoski. (1359

Bezkonkurencyjnie
przepowiada Grafolog, Król. Jadwigi 13—6. (1345

Dwóch Panów

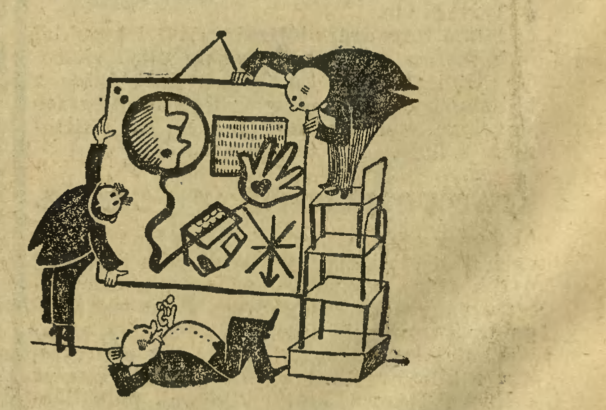
zaczepionych przed mniej-więcej 2-ma mies. na ul. Dworcowej przez kontrolera firmy „Pogoń" p. Muszyńskiego, podającego się za urzędnika akcyzowego, prosimy o łaskawe **podanie ich adresu.** (1346
Poznańskie Tow. Strzeżenia
z o. o.
Bydgoszcz, ul. Batorego 1.

Niemieckiego
angielskiego, francuskiego, polskiego wyucza w rekordowym czasie b. profesorka gimn. Załachowska, 20 Stycznia 22, m. 5.

Bezkonkurencyjny
interes handlowy wyrobów monopolowych poszukuje wspólnika z kapitałem 15.000 zł. Zgłoszenia filia Dzien. Bydg. Bydgoszcz pod „F. P." 679

Naszych Szan. Czytelników
prosimy uprzejmie przy zamówieniach oraz zakupach jakoteż przy nadawaniu ofert na ogłoszenia podane w naszem piśmie, powoływać się zawsze na **„Dziennik Bydgoski"**

NOWOCZESNE MALARSTWO.

Krytycy szukają właściwego „podejścia" do obrazu nowoczesnego malarza.

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 70 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,20 zł, na dalszych stronach 1,00 zł. za milim. 1 łam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20 % zniżki. Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych, 50 % drożej jak w zwykłem dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń o tym samym tekście udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25 % dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20 % drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy. Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.

Wydawca, nakładem i czcionkami: Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. w Bydgoszczy. — Za wiadomości z Gdyni i wybrzeża odpowiedzialna: Zofia Żelska-Mrozowicka w Gdyni; za kronikę toruńską: Roman Kobierski w Toruniu; za wszystkie inne działy: Stanisław Nowakowski w Bydgoszczy.